

EMINESCU

OPERE

I. Poezii

Coordonatorul ediției: acad. Mihai Cimpoi

Editura "GUNIVAS"

SUMAR

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI I-a	5
NOTĂ LA EDIȚIA DE FAȚĂ	7
MIHAI EMINESCU, POET AL FIINȚEI	9
TABEL CRONOLOGIC	25
POEZII PUBLICATE ÎN TIMPUL VIEȚII	35
LA MORMÂNTUL LUI ARON PUMNUL	37
DE-AŞ AVEA...	38
O CĂLĂRIRE ÎN ZORI	39
DIN STRĂINĂTATE	41
LA BUCOVINA	43
SPERANȚA	44
ASTA VREU, DRAGUL MEU!	45
MISTERELE NOPȚII	47
CE-ȚI DORESCE EU ȚIE, DULCE ROMÂNIE	49
LA HELIADE	50
LA O ARTISTĂ	50
AMORUL UNEI MARMURE	52
JUNII CORUPTI	53
AMICULUI F. I.	56
LA MOARTEA PRINCIPELUI ȘTIRBEY	58
VENERE ȘI MADONĂ	58
EPIGONII	60
MORTUA EST!	64
ÎNGER DE PAZĂ	66
NOAPTEA	66
EGIPETUL	67
CUGETĂRILE SÂRMANULUI DIONIS	70
ÎNGER ȘI DEMON	72

FLOARE ALBASTRĂ	76
ÎMPĂRAT ȘI PROLETAR	78
FÂT-FRUMOS DIN TEI	83
MELANCOLIE	88
GRĂIASA DIN POVEȘTI	89
LACUL	90
DORINTA	91
CĂLIN (<i>file din poveste</i>)	92
STRIGOII	100
POVESTEÀ CODRULUI	109
POVESTEÀ TEIULUI	111
SINGURATATE	114
DEPARTE SUNT DE TINE	115
PAJUL CUPIDON	116
O, RÂMÂI	117
PE ACEEAȘI ULICIOARĂ	118
DE CÂTE ORI, IUBITO	119
RUGĂCIUNEA UNUI DAC	120
ATÂT DE FRAGEDĂ	122
SONETE	
I. [Afară-i toamnă...]	123
II. [Sunt ani la mijloc...]	123
II. [Când însuși glasul...]	124
FREAMÂT DE CODRU	125
REVEDERE	126
DESPĂRTIRE	127
O, MAMĂ	129
SCRISOAREA I	129
SCRISOAREA II	134
SCRISOAREA III	136
SCRISOAREA IV	145
SCRISOAREA V	149
LUCEAFÂRUL	153
DOINĂ	166
S-A DUS AMORUL	168
CÂND AMINTIRILE	169
ADIO	170
CE E AMORUL?	172
PE LÂNGĂ PLOPII FĂRĂ SOT	173
ȘI DACĂ	174
GLOSSĂ	175

ODĂ (<i>în metru antic</i>)	177
IUBIND ÎN TAINĂ	178
TRECUT-AU ANII	178
VENETIA	179
SE BATE MIEZUL NOPȚIL	180
CU MÂNE ZILELE-ȚI ADAOGI	180
PESTE VÂRFURI	181
SOMNOROASE PĂSĂRELE	182
DE-OR TRECE ANII	182
LASĂ-ȚI LUMEÀ	183
TE DUCI	185
DIN VALURILE VREMII	186
CETE LEGENI	187
LA MIJLOC DE CODRU	188
MAI AM UN SINGUR DOR	188
DE-OI ADORMI... (<i>variantă</i>)	189
NU VOI MORMÂNT BOGAT (<i>variantă</i>)	191
IAR CÂND VOI FI PÂMÂNT (<i>variantă</i>)	192
CRITICILOR MEI	193
DIANA	194
DIN NOAPTEA	195
SARA PE DEAL	196
NUMĂ ÎNTELEGI	197
LA STEAUÀ	198
DE CE NU-MI VII	198
KAMADEVA	199
DIN MANUSCRISE	201
FRUMOASĂ-I	203
LIDA	204
ONDINA	205
HORIA	211
NU E STELUTĂ	212
DIN LYRA SPARTĂ	212
CARE-O FI ÎN LUME	213
PHYLOSOPHIA COPILEI	215
NUMAI POETUL	216
CINE-I? (<i>din drama "Steaua mării"</i>)	217
VIATA MEA FU ZIUĂ	218
CÂND	218
CÂND MAREA	219

CÂND PRIVEȘTI OGLINDA MĂREI	220
UNDA SPUMĂ	221
PRIN NOPTI TĂCUTE	222
REPLICI	222
LA O ARTISTĂ	223
DE CE SĂ MORI TU?	224
DE-AŞ MURI ORI DE-AI MURI	225
LOCUL ARIPELOR	227
LEBĂDA	228
ÎNTUNERICUL ȘI POETUL	228
LA MOARTEA LUI NEAMȚU	229
ÎNGERE PALID...	230
SUS ÎN CURTEA CEA DOMNEASCĂ	231
SALA-I MARE, STRĂLUCITĂ	232
LA QUADRAT	233
STEAUA VIEȚII	233
BASMUL CE I L-AŞ SPUNE EI	234
FRUMOASĂ ȘI JUNĂ	237
MÂNDRO, MÂNDRO..	237
IUBITĂ DULCE, O, MĂ LASĂ..	238
IUBITEI	240
CÂNTECUL LÄUTARULUI	242
COPII ERAM NOI AMÂNDROI..	243
AVEAM O MUZĂ	246
DOI ASTRI	248
CÂND CRIVĂȚUL CU IARNA	248
O, TE-NSENINĂ, ÎNTUNERIC RECE	251
DEMONISM	253
MIRADONIZ	257
ECÖ	260
ODIN ȘI POETUL	267
MEMENTO MORI (<i>Panorama deșertăciunilor</i>)	273
POVESTEA MAGULUI CĂLĂTOR ÎN STELE	314
O, DE AI ȘTI CUM ȘOAPTA TA DIVINĂ	339
PALIDA MADONĂ	340
CUM UNIVERSU-N STELE..	342
AM PUS SOFA LA FEREASTĂ	342
CERETI CÂNTURI DE IUBIRE	343
DACĂ TRECI RÂUL SELENEI..	345
ADÂNCA MARE	346
CUM OCEĂNU-NTĂRÂTAT	347

AH, MIEREA BUZEI TALE	347
GHAZEL	349
O ARFĂ PE-UN MORMÂNT	350
CARE-I AMORUL MEU ÎN ASTĂ LUME	351
DUMNEZEU ȘI OM	352
STAM ÎN FEREASTA SUSĂ	354
PRIVESC ORAŞUL – FURNICAR	355
MURMURĂ GLASUL MĂRII	356
MITOLOGICALE	357
ÎNTR-O LUME DE NEGURI...	359
DIN BERLIN LA POTSDAM	360
ÎMBĂTRÂNIT E SUFLETUL DIN MINE..	361
DE CE N-AFLĂM ÎN ÎMPLINIREA..	363
BISMARQUEURI DE FALSĂ MARCĂ	364
PUSTNICUL	365
CUM NEGUSTORII DIN CONSTANTINOPOL	367
ÎN CĂUTAREA ŞEHERAZADEI	368
PREOT ȘI FILOSOF	373
O, ADEVĂR SUBLIME..	375
ADUCÂND CÂNTĂRI MULTIME	376
CONFESIUNE	378
PATRIA VIEȚII E NUMAI PREZENTUL	379
CÂND SE JUCA ELISA MÜLLER..	380
SCRISORI DIN CORDUN	382
LUNA IESE DINTRE CODRI	383
ANTROPOMORFISM	384
CĂLIN NEBUNUL	393
FATA-N GRĂDINA DE AUR	414
MIRON ȘI FRUMOASA FĂRĂ CORP	428
RIME ALEGORICE	444
EU NUMĂR, AH, PLÂNGÂND	450
CÂNTEC VECHI	451
CODRULE, MĂRIA-TA	452
DOINĂ, DOINĂ, GREU İMI CAZI	452
EA-ȘI URMA CĂRAREA-N CODRU	453
DE CE MĂ-NDREPT Ș-ACUM..	454
GÂNDIND LA TINE	454
CĂRTILE	455
PE GÂNDURI ZIUA..	456
TU CEI O CURTENIRE	457
DORMI!	457

ÎN FEREASTA DESPRE MARE	458
COBORÂREA APELOR	459
MARIA TUDOR	459
DE VORBIȚI MĂ FAC CĂ N-AUD..	460
E ÎMPĂRTITĂ OMENIREA	460
SONET SATIRIC	462
AI NOȘTRI TINERI..	462
ÎN LIRĂ-MI GEME ȘI SUSPIN-UN CÂNT	463
AH, CERUT-AM DE LA ZODII	464
AZI E ZI ÎNTÂI DE MAI	464
CE ȘOPTEȘTI ATÂT DE TAINIC	465
FEMEIA?... MÂR DE CEARTĂ	466
CÂND TE-AM VÂZUT, VERENA	469
PIERDUT ÎN SUFERINȚA	470
M-AI CHINUIT ATÂTA CU VORBE DE IUBIRE	471
PIERDUTĂ PENTRU MINE, ZÂMBIND PRIN LUME TRECI!	473
O, DULCE ÎNGER BLÂND	477
IAR FAȚA TA E STRÂVEZIE	478
ZADARNIC ȘTERGE VREMEA	479
O DATĂ TE VÂZUSEM	480
SĂ ȚIN ÎNCĂ O DATĂ..	480
VENIN ȘI FARMEC	481
CU PENETUL CA SIDEFUL	481
O STRADĂ PREA ÎNGUSTĂ	482
TERȚINE	483
TU MÂ PRIVEȘTI CU MARII OCHEI	484
ICOANĂ ȘI PRIVAZ	486
CU GÂNDIRI ȘI CU IMAGINI	491
VIS	492
EU NU CRED NICI ÎN IEHOVA	493
FELICITARE LUI SAMSON BODNĂRESCU	494
UN LUCEAFĂR..	495
POET	495
DE CE ÎN AL MEU SUFLET	496
CU-AMÂNDOUĂ MÂNILE..	496
ȘI DACĂ DE CU ZIUĂ	497
E CEASUL CEL DE TAINĂ	497
LUMEA ÎMI PÂREA O CIFRĂ	497
O, CHILIA MEA SÂRMANĂ	498
CATRENE	498
LECTURĂ	499

CODRU ȘI SALON	500
DIAMANTUL NORDULUI (<i>Capriccio</i>)	505
AUZI PRIN FRUNZI USCATE	513
ALBUMUL	514
SAUVE QUI PEUT (<i>variantă</i>)	515
PETRI-NOTAE	515
ORICARE CAP ÎNGUST	516
PÂREA C-AŞTEAPTĂ	517
UŞOARE SUNT VIEȚELE MULTÖRA	517
ORICÂTE STELE..	518
CE S-ALEGEA DE NOI, A MEA NEBUNĂ	518
CE S-ALEGEA DE DOI NEBUNI, JUBITO... (<i>variantă</i>)	519
ATÂT DE DULCE	521
UMBRA LUI ISTRATE DABIJA-VOIEVOD	521
FIIND BĂIET PĂDURI CUTREIERAM	525
IAMBUL	526
COLINDE, COLINDE	527
ÎNVIEREA	528
RUGĂCIUNE	529
VRE O ZGÂTIE DE FATĂ	530
ALEI MICĂ, ALEI DRAGĂ	530
DRAGOSTE ADEVĂRATĂ	531
MÂ-NTREBAI, DRAGĂ,-NTR-O ZI	532
LUMINEZE STELELE	533
ÎN OCHII TĂI CITISEM	533
MINTE ȘI INIMĂ	534
STRIGĂTURI	550
RÂSAI ASUPRA MEA..	555
TAT TWAM ASI	555
ÎNTR PASĂRI	557
DUPĂ CE ATÂTA VREME	558
ÎN VAN CĂTA-VETI...	559
NOI AMÂNDOI AVEM ACELAȘI DASCĂL	560
O,-NTELEPCIUNE, AI ARIPI DE CEARĂ!	561
STELELE-N CER	563
STAU ÎN CERDACUL TĂU..	564
DE PE OCHEI RIDICI..	565
ZBOAR-AL NOPTII NEGRU FLUTUR	566
CA O FĂCLIE..	566
O, STINGĂ-SE A VIEȚII..	569
URÂT ȘI SÂRACIE	571

CRISTALOGRAFIE	574
POVESTEA DOCHIEI ȘI URSITORILE	574
URSITORILE	582
MUŞATIN ȘI CODRUL	588
DRAGOŞ-VODĂ CEL BĂTRÂN	597
ÎN ZĂDAR ÎN COLBUL ȘCOLII	599
CE SUFLET TRIST	600
DINTRE SUTE DE CATARGE	600
CU PÂNZELE-ATÂRNATE	601
DIN CERURILE-ALBASTRE	602
DE-ATÂTEA ORI	603
DOINĂ (<i>Ce stă vântul să tot bată</i>)	603
DE-AR FI MIJLOACE	604
SARMIS	605
GEMENII	608
GELOZIE	617
DIN CÂND ÎN CÂND	619
CA ȘI STOA CE PRETINDE	620
DOÑA SOL	621
APARI SĂ DAI LUMINĂ	623
RENUNȚARE	625
NU MĂ-NȚELEGI	627
OCHIUL TĂU IUBIT	628
OCHIUL TĂU IUBIT (<i>variantă</i>)	630
DACĂ IUBEȘTI FĂRĂ SĂ SPERI	631
ȘI OARE TOT N-ATI ÎNȚELES	633
ȘI OARE TOT N-ATI ÎNȚELES... (<i>variantă</i>)	634
SĂ FIE SARA-N ASFINTIT	636
UN FARMEC TRIST ȘI NENTELES	637
MUŞAT ȘI URSITORILE	638
PESTE CODRI STA CETATEA	642
MII DE STELE... DULCE SARĂ	648
ÎNTRE NOURI ȘI-NTRE MARE	652
ORICĂT DE MULT AM SUFERIT	654
ȘTEFAN CEL MARE	654
 TRADUCERI ȘI PRELUCRĂRI	 657
RESIGNAȚIUNE (<i>din Schiller</i>)	659
ECTOR ȘI ANDROMACHE (<i>de Schiller</i>)	662
ORIUNDE VOM PRIVI (<i>de Hieronymus Lorm</i>)	663
FRAGMENT DIN CÂNTECUL SFERELOR (<i>de Hieronymus Lorm</i>)	663

MEDICUL SĂRACILOR (<i>anonim</i>)	664
CÂNTEC DE NUNTĂ (<i>de Goethe</i>)	668
A FOST ODAT-UN CÂNTĂRET (<i>Poveste indică</i>)	670
FABULE (<i>Pfeffel</i>)	672
DE-A NĂSCOCI NOI IPOTEZE... (<i>anonim</i>)	673
EPIGRAMĂ (<i>Ausonius</i>)	673
EPIGRAMATICE (<i>anonimi</i>)	673
LA UN NOU-NĂSCUT (<i>Proverb arab</i>)	675
PENTRU PĂZIREA AUZULUI (<i>după Nicodim Monahul</i>)	675
FRAGMENTE (<i>din Goethe</i>)	678
FRAGMENT DIN DIE BEIDEN HUNDE (<i>de Gellert</i>)	678
FRAGMENTE DIN POEMUL NATURII (<i>de Lucrețiu</i>)	679
FRAGMENTE (<i>din Horațiu</i>)	680
DIN ILIADA (<i>Homer</i>)	680
DIN ODISSEIA (<i>Homer</i>)	681
GERMANU-I FOARTE TACTICOS (<i>Hoffmann von Fallersleben</i>)	682
FOAIA VEȘTEDĂ (<i>după N. Lenau</i>)	682
STAI DEASUPRĂ-MI (<i>N. Lenau</i>)	683
UN OM DE STAT (<i>Wernicke</i>)	683
SĂTUL DE LUCRU... (<i>după Shakespeare, Sonete, XXVII</i>)	684
VIAȚA (<i>Thomas Hood</i>)	684
CALUL TROIAN (<i>după Vergiliu, Eneida</i>)	687
DONEC ERIS FELIX... (<i>Ovidiu, Tristia, I, 9, 5-6</i>)	688
CĂTRE SCLAV (<i>Horațiu, Ode, I, 38</i>)	688
CĂTRE MERCUR (<i>Horațiu, Ode, III, 11</i>)	689
CĂTRE BULLATIUS (<i>Horațiu, Epistole, I, 11</i>)	690
DIN HALIMA	692
MĂNUŞA (<i>după Fr. Schiller</i>)	695
SERENADĂ (<i>Victor Hugo</i>)	696
 NOTE	 699
INDICE ALFABETIC AL POEZIILOR (<i>după titlu</i>)	737

LA MORMÂNTUL LUI ARON PUMNUL

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ti auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea!

Metalica, vibrânda a clopotelor jale
Vuiește în cadență și sună întristat;
Căci, ah! geniul mare al deșteptării tale
Păși, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt și mare,
Colo unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cântare
Și-ți împleteșc ghirlande, cununi mirosoitoare,
Cununi de albe flori!

Te plângé Bucovina, te plângé-n voce tare,
Te plângé-n tânguire și locul tău natal;
Căci umbra ta măreată în falnica-i zburare
O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
Ce-i simt național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă,
Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,

Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguoase,
În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
Colò, în Eliseu!...

DE-AŞ AVEA...

De-aș avea și eu o floare
Mândră, dulce, răpitoare,
Ca și florile din mai,
Fiice dulce a unui plai,
Plai râzând cu iarba verde,
Ce se leagână, se pierde,
Undoind încetișor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o floricică
Gingașă și tinerică,
Ca și floarea crinului,
Alb ca neaua sănului,
Amalgam de-o roz-albie
Și de una purpurie,
Cântând vesel și ușor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o porumbiță
Cu chip alb de copiliță,
Copiliță blândisoară
Ca o zi de primăvară,
Câtu-ți ține ziuliță
I-aș cânta doina, doină,
I-aș cânta-o-ncetișor,
Șoptind șoapte de amor.

O CĂLĂRIRE ÎN ZORI

A nopții gigantică umbră usoară,
Purtată de vânt,
Se-ncovoie tainic, se leagână, zboară
Din aripi bătând.

Roz-alb-auroră, cu bucle de aur
Sclipinde-n rubin,
Revarsă din ochii-i de lacrimi tezaur
Pe-al florilor săn;

Răspânde suflarea narciselor albe
Balsamu-i divin,
Și Chloris din roze își pune la salbe
Pe fruntea-i de crin;

Iar râul suspină de blânda-i durere
Poetic murmur,
Pe-oglinda-i de unde răsfrânge-n tăcere
Fantastic purpur;

Și pasărea cântă suspine-imitândă
Un cântec de-amor,
Ecou-i răspunde cu vocea-i vuindă
La plânsu-i de dor.

Pe câmp se văd două ființe usoare
Săltând pe-un cal,
Pe care le-ncinge de flutură-n boare
Subțire voal;

Ca Eol ce zboară prin valuri și tipă,
Fugarul ușor
Nechează, s-aruncă de spintecă-n pripă
Al negurei flor,

O dalbă fecioară adoarme pe sănul
De-un june frumos,

EMINESCU

OPERE

II. Proză. Teatru. Literatură populară

Coordonatorul ediției: acad. Mihai Cimpoi

Editura "GUNIVAS"

SUMAR

PROZĂ	5
GENIU PUSTIU	7
TOMA NOUR ÎN GHETURILE SIBERIENE	57
SĂRMANUL DIONIS	59
UMBRA MEA	84
CEZARA	87
MOARTEA CEZAREI	105
AVATARII FARAONULUI TLÀ	107
AUR, MĂRIRE ȘI AMOR	136
ARCHAEUS	141
MOARTEA LUI IOAN VESTIMIE	147
LA ANIVERSARĂ	151
ÎNTÂIA SĂRUTARE	154
VISUL UNEI NOPȚI DE IARNĂ	157
PĂRINTELE ERMOLACHIE CHISĂLIȚĂ	159
LA CURTEA CUCONULUI VASILE CREANGĂ	163
MOŞ IOSIF	169
ICONOSTAS ȘI FRAGMENTARIUM	171
LEGENDA CÂNTĂREȚULUI	175
EA ERA ALBĂ CA ZAHărUL	176
AH! DAC-AŞ FI CE AM FOST	176
AMALIA	177
CÂND ERAM ÎNCĂ LA UNIVERSITATE	177
MARGARETA ȘI ÂNE	178
ÎN PRIVINȚA VÂRSTELOR LA... FEMEI	178
ISTORIA UNEI LACRIME	178
SCRISOARE CĂTRE ANGELA	182
O TACI, CE SPUI CĂ MĂ IUBEȘTI COPILĂ	182
FĂT-FRUMOS DIN LACRIMĂ	183

TEATRU	197
AMOR PIERDUT – VIAȚĂ PIERDUTĂ	199
MIRA	227
MUREȘANU	259
ANDREI MUREȘANU	268
MUREȘANU	276
DECEBAL	294
INFAMIA, CRUZIMEA ȘI DESPERAREA sau PEŞTERA NEAGRĂ ȘI CĂTUILE PROASTE sau ELVIRA ÎN DESPERAREA AMORULUI	317
GOGU TATII	322
GRUE SÄNGER	336
BOGDAN DRAGOȘ	356
ALEXANDRU-VODĂ	420
ALEXANDRU LĂPUŞNEANU	424
LIRICA POPULARĂ	443
DOINE DE DRAGOSTE	445
UMBRELE DRAGOSTEI	462
DRAGOSTE POZNAȘĂ, COCHETĂRIE	465
DOINE DE DOR	472
DOINE DE ÎNSTRĂINARE	481
CÂNTECUL STRĂINĂTĂȚII	486
CÂNTECUL STRĂINĂTĂȚII	487
FAMILIALE, CĂSĂTORIE	488
IRMOASE	500
DESPARTIREA A DOI IUBIȚI	512
BLESTEME	518
BOCETE	522
CĂTĂNIE, ARMATĂ	524
HAIDUCEȘTI, DE VOINICIE	546
SOCIALE	554
CIOBĂNIE, CODRU	556
SIMBOLURI, MAGIE	560
BACHICE	562
STRIGĂTURI	565
JOCURI ȘI JOCURI DE COPII	580
JOCUL CIOFULUI	582
IEPȘOARA	583
PSEUDOBALADE	584
BALADE	593
BASMUL LUI ARGHIR	595

VIȚĂ CĂTĂNUȚĂ	597
DONCILĂ	602
SERDARIU	607
DRAMATICE	613
URATU	615
PLUGUȘORUL	619
COLIND	621
ORAȚIE DE NUNTĂ	622
PREDICAȚIA ȚIGANILOR	629
CÂNTECE DE LUME IRMOASE	637
CÂTEVA IRMOASE CE SE CÂNTĂ DUPĂ MASĂ, CÂNTECE DE LUME DIN JUMĂTATEA ÎNȚĂIA A SECOLULUI	639
BASME ÎN PROZĂ	681
CĂLIN NEBUNUL	683
FRUMOASA LUMII	690
BORTA VÂNTULUI	698
FINUL LUI DUMNEZEU	700
PROVERBE	707
PROVERBE ROMÂNEȘTI	709

GENIU PUSTIU

I. Tasso-n Scoția

Dumas zice că romanul a existat totdeauna. Se poate. El e metafora vieții. Priviți reversul aurit a unei monede calpe, ascultați cântecul absurd al unei zile care n-a avut pretenția de-a face mai mult zgromot în lume decât celelalte în genere, extrageți din asta poezia ce poate exista în ele și iată romanul.

Prinț-o clăie prăfuită de cărți vechi (am o predilecție pentru vechituri), am dat peste un volum mai nou: *Novele cu șase gravuri*. Deschid și dău de istoria unui rege al Scoției care era să devină prada morții din cauza unui cap de mort îmbălsămat. Închipuiți-vă însă că pe cine l-a pus litograful să figureze în gravuri ca rege al Scoției? Pe Tasso! Lesne de explicat: Economia. Am scos într-adins portretul lui Tasso spre-a-l compara. Era el, trăsură cu trăsură. Ce coincidențe bizare pe față pământului, îmi zisei zâmbind prin visarea mea. Putea-s-ar oare întâmpla unui Tasso o istorie asemenea celeia ce-o citeam?... Uitașem însă că tot ce nu e posibil obiectiv e cu puțință în mintea noastră și că, în urmă, toate căte vedem, auzim, cugetăm, judecăm nu sunt decât creațiuni prea arbitrale ale propriei noastre subiectivități, iar nu lucruri reale. Viața-i vis.

Era o noapte tristă. Ploaia cădea măruntă pe străzile nepavate ale Bucureștilor, ce se trăgeau strâmte și noroioase prin noianul de case mici și rău zidite, din care constă partea cea mai mare a orașului Capitalei a României. Tropăiai prin bălțile de noroi ce te împroșcau cu apa lor cea hleioasă îndată ce aveai cetezarea de-a pune piciorul c-un pas înainte. De prin cărciumi și prăvălii pătrundea prin ferestrele mari și nespălate o lumină murdară, mai slăbită încă prin stropii de ploaie ce inundase sticlele. Din când în când treceai pe lângă vreo fereastră cu perdelele roșii, unde în semiîntuneric se zărea căte o femeie... Peici, pe colea vedeam pe căte-un românios, ce trecea fluierând, sau căte-un om beat, care-ndată ce chiuiu răgușit lângă ferestrele prostituțiunii, femeia spoită ce sta în sticla aprindea un chibrit spre-a-și arăta fața sa unsă din gros și sănul său veșted și gol – poate ultimul mijloc de-a sufoca dorință murdare în piepturi stârpite și pustiute de corupțiune și betie. Bețivul intra, semiîntunericul devinea întuneric și amurgul gândirilor se prefăcea într-o miazănoapte de plumb când gândeam că și acela se numește om, și aceea femeie.

Trebuie să scuzi – trei sferturi ale lumii e aşa – și dintr-al patrulea – Dumnezeule, ce puține-s caracterele acelea care merită a se numi omenești.

Prin ușa unei cărciumi deschise auzii ţârlăturile unor coarde false, pe care le schingiuia sub arcușul său cel aspru și cu degetele-i uscate un biet copil de țigan, și-n preajma lui sărea de rumpea pământul o muiere-n doi peri și un țigan rupt și lung, cu picioarele goale băgate în niște papuci largi și umpluți cu paie. O veselie grotescă, urâtă se desemna pe fețele amânduroră.

Alături era o cafenea. Ploaia și frigul, ce mă pătrunsese, mă siliră să intru-n ea. Miroșul tutunului, eternul trictrac al jucătorilor de domino facea un efect deosebit asupra simțurilor mele amețite de ploaie și de frig. Orologiul, fidel interpret al bâtrânlui timp, sună de 12 ori în limba sa metalică, spre-a da lumii, ce nu-l asculta, seama că se scursește și a 12 oră a miezului noptii. P-ici, pe colea pe lângă mese se zăreau câte-o grupă de jucători de cărți cu părul în dezordine, ținând cărțile într-o mână ce tremura, plesnind din degete cu cealaltă înainte de-a bate, tăcuți, cu ochii făci, mișcându-și și mușcându-și buzele făr-a zice o vorbă și trăgând din când în când cu sorbituri zgomotoase câte-o gură din cafeaua sau berea ce le sta dinainte... semn de triumf!

Un june aplecat asupra unui biliard scria cu creta pe pânura verde vorba Ilma. Cugetam că e din viața lui Arpad și că și-o fi scotând din rezervorul memoriei sale vreun dulce nume de iubită sau vreun ideal unguresc din romanele lui Mauriciu Jokay. Nu m-am mai ocupat mai mult de figura acestui Tânăr, suspinător poate, ci am început să răsfoi prin ziare streine, unele reviste literare, artistice etc. (Ale noastre nici nu au, nici nu vor a revedea ceva în privința asta.)

Junele meu se apropie de mine.

– După d-ta, mă rog, săpti el înclinându-se.

Accent curat românesc – nu e ungur.

– Poftim, zisei, întinzându-i ziarul și surprins de interesul ce-mi insuflă îndată ce ridicai ochii.

Un om pe care-l cunoșteam fără a-l cunoaște, una din acele figuri ce ti se pare că ai mai văzut-o vreodată-n viață, fără să fi văzut niciodată, fenomen ce se poate explica numai prin presupunerea unei afinități sufletești. Începui a-l observa cu comoditate. Era frumos – de-o frumusețe demonică. Asupra feței sale palide, musculoase, expresive se ridică o frunte senină și rece ca cugetarea unui filosof. Iar asupra frunții se zburlea cu o genialitate salbatică părul său negru-strălucit, ce cădea pe niște umeri compacți și bine făcuți. Ochii săi mari, căprii, ardeau ca un foc negru sub niște mari sprâncene stupoase și îmbinate, iar buzele strâns lipite, vinete, erau de-o asprime rară. Ai fi crezut că e un poet ateu, unul din acei îngeri căzuți, un Satan, nu cum și-l închipuiesc pictorii: zbârcit, hidos, urâcios, ci un Satan frumos, de-o frumusețe strălucită, un Satan mândru de cădere, pe-a cărui frunte Dumnezeu a scris geniul, și iadul îndărătnicia, un Satan dumnezeiesc care, trezit în cer, a sorbit din Lumina cea mai sănătă, și-a îmbătat ochii cu idealele cele mai sublime, și-a muiat sufletul în visurile cele mai drăgi, pentru că în urmă, căzut pe pământ, să nu-i rămână decât deceptiunea și tristețea, gravată în jurul buzelor, că nu mai e în cer. Repedea umflare a nărilor și vioaia sclipire a ochilor lui semnală o inimă din cele nebune, un caracter pasionat. Talia sa subțire, fină, și mâna sa albă cu degete lungi și aristocrate semănă cu toate astea și are o putere de fier. Toată exspresiunea în

sine era d-o putere generoasă, deși infernală.

Luă un ziar românesc. La pagina anunțurilor citi cu o semivoce sarcastică: Opera italiană... Ughenotii.

– Ai vrea să fie română? zisei indiferent.

– Se-nțelege. N-am putea avea o muzică... mai dulce și mai frumoasă, ca cea italiană?

– Nu eşti venit de mult.

– Nu.

– Înțeleg, zisei.

– De ce?

– Oamenii noștri, zic eu, sunt de-un cosmopolitism sec, amar, sceptic – ba și mai mult: au frumosul obicei de-a iubi orice-i străin, d-a ură tot ce-i românesc. Noi am rupt-o cu trecutul fie ca limbă, fie ca idee, fie ca mod de-a privi și a cugeta; căci altfel n-am putea trece în ochii Europei de națiune civilizată.

– Și... oare sănțeți aceea de ce vreți să treceți?

– Hm... nu eşti de aici... cum se vede.

– Nu.

– A... altceva... Ei bine, s-o știi de la mine că nimeni nu caută aicea de-a fi aceea de ce trece. Vezi la noi istorici ce nu cunosc istoria, literați și jurnaliști ce nu știu a scrie, actori ce nu știu a juca, miniștri ce nu știu a guverna, financieri ce nu știu a calcula, și de aceea atâta hărtie măzgălită fără nici un folos, de aceea atâtea tipete bestiale care umplu atmosfera teatrului, de aceea atâtea schimbări de ministeriu, de aceea atâtea falimente. Vei afla mai lesne oameni ce pun la vot existența lui Dumnezeu – decât sufletele inamorate în limba și datinele străbunilor lor, decât inimi care să iubească caracteristica cea expresivă a poporului nostru –, minți ocupate cu cestiunile de viață ale acestui popor, căruia îi scriem pe spete toate fantasmagoriile falsei noastre civilizaționi. Divorțul... adulteriul umblă cu fețele bolnăvicioase, spoite din gros, măști vii, pe stradele noastre: zâmbind femeilor le stârpește, zâmbind bărbaților îi usucă și cu toate astea noi le dăm serbări și le sacrificăm noptile iernilor noastre, ne cheltuim tinerețea, care-ar trebui să aparțină lucrului spre realizarea acelor ideale spre care țineste omenirea toată, și familiei... Femeia poporului nostru nu lucrează... are cu ce trăi; bărbatul nu lucrează, căci nare la ce lucra – toate fabricile din lume concură cu mizerabilă sa meserie. Cât despre inteligența noastră – o generație de amplioați... de semidocți... oameni care calculează cam peste căți ani or veni ei la putere... inteligență falsă, care cunoaște mai bine istoria Franciei decât pe aceea a României – fiii unor oameni veniți din toate unghiuurile pământului, căci adevarății copii de român încă n-au ajuns să învețe carte: oameni în fine care au făptură și caracter de la tatii greci, bulgari și numai numele de la mamă – de la dizgrația României. Si încă dacă și-ar fi căstigat prin ceva dreptul de-a se numi români; dar nu. Ei își urăsc țara lor mai rău și mai cumplit decât streinii. O privesc ca un exil, ca o supărătoare condiție a existenței lor... ei sunt... cum o spun înșii, români de naștere, francezi în inimă – și dacă Franța le-ar procura semidocților noștri avantajele pe care li le dă nefericita lor patrie – ei ar fi emigrat de mult... cu toții!

Pre legea mea, urmai, ștergându-mi sudoarea, arată-mi un om care să scrie romanul Mizeriilor acestei generații, și acel om va cădea ca o bombă în mijlocul

EMINESCU

OPERE

III. Fragmentarium. Corespondență

Coordonatorul ediției: acad. Mihai Cimpoi

Editura "GUNIVAS"

SUMAR

FRAGMENTARIUM	5
TEXTE ORIGINALE SCRISE PÂNĂ ÎN PRIMĂVARA ANULUI 1883	7
TEXTE SCRISE ÎN PRIMĂVARA ȘI VARA ANULUI 1883	90
DICTIONARUL DE RIME	167
 CORESPONDENȚĂ	 375
CORESPONDENȚĂ TRIMISĂ	377
CONCEPTE. SCRISORI NEEXPEDIAȚE	525
CORESPONDENȚĂ PRIMITĂ	576

TEXTE ORIGINALE SCRISE
PÂNĂ ÎN PRIMĂVARA ANULUI 1883

FILOZOFIE

Fragmente din 1868-1870

2262

Trecutul când n-am fost, viitorul când n-oi fi, nu esistă ele, fiindcă *eu* nu esist, sufletul lumei este *eu*. Fără *eu* nu esistă timp, nu esistă spațiu, nu esistă Dumnezeu. Fără ochi nu e lumină, fără auz nu e cântec, ochiul e lumina, auzul e cântecul, *eu* e Dumnezeu.

2262

ce-au fost români pe când *eu* n-am fost, ce vor fi ei când *eu* n-oi mai fi?

Oare *eu*, tu, el nu e totuna? (Oare astea nu se confundă într-unul întreg, într-un individ? Când?). Oare atomele metalului nu se confundă într-un Apollon, oare trecutul și prezentul nu sunt piedestalul viitorului?

Eu e Dumnezeu. Națiunea mea e lumea, cum fără *eu* nu e Dumnezeu, astfel fără națiunea mea nu e lume.

Națiunea – acest complex de *euri*.

Dacă n-ai esista tu n-ar esista zenithul, umbra destinului, destinul, Dumnezeu.

Lupta între materie și spirit, dacă trebuiește omul să fie sau nu, care e scopul lui? Își creează unul.

Un ce fără soarte,
Un cap fără zenith.

Eu și cu tine un singur *eu*.

2259

Sărmană viață albită nainte de vreme!
Ea reprezintă împăcarea acelor contradicțiuni,
acelor antizeze adâncă
dintr-un suflet mare.

Lumi de cugetare se luptau una contra alteia în aceste capete [până ce] s-au dat mâna și [în această] viață albă.

Ursirea unui suflet este corpul. Datoria lui de-a-l conduce pe acesta în virtute. Sufletele sunt ființe de ingeri înamorate în corpuri de oameni; cu cât mai mult îl iubeste sufletul pe corpul său cu atâtă omul e mai virtuos.

Respede binețorul și cărțile
Sufletul-i inger,

Corpu-i om.

Generalități

2258

Desigur, majoritatea oamenilor își reprezintă gândirea științifică și filozofia sub formă foarte filistină și unui sorit sau a unui complex de sorite, având schelăria de bază însă din concepte de maximă abstracție, care conduc la desființarea a ceea ce este material. Totul este concept încheiat și concluzie. Firește, conceptele sunt esențiale pentru gândirea științifică, ba chiar în absența acestora ea nici n-ar fi cu putință, dar totuși ele nu sunt nimic altceva decât semne mnemonice, iar definiția lor – materialul pentru recunoașterea identității lor, ele sunt mostre dintr-un stoc, un fel de monograme ale unui conținut care constă din altceva cu mult mai originar, anume din contemplare nemijlocită, reprezentare și judecată. Continutul, ca și exactitatea acestuia depind însă de capacitatea originară a subiectului care contemplă obiectiv. (Text german – traducere).

2257

Râul ce-mi prorocește ce-o să cânte inima mea ruptă de durere, acel râu i-a prorocit și lui Omer. Altfel l-a înțeles el, altfel eu. Crezi că aunge inima cu mierea mângâierei este a ude buzele cu vin. Cum peștele poate trăi numă-n apă, astfel sufletul meu poate trăi numă-n mine. Cum lacrimaiese din ochi, astfel ieșe gândirea pe buze. Însă ochiul umed de bucurie altfel de lacrimi varsă decât cel orbit de durere. Omul este productul împregiurărilor sale, prin transparentul zilelor sale se vede enigmatica umbră a celor visuri de viitor asupra căroră l-a surprins moartea.

Adevărul este același, dar altfel îi bate frunt[e]a unui nenorocit, altfel unui fericit. Căci adevărul, creație a omului, e ca și el (ființa lui) efect a împregiurărilor. Ceea [ce] mie fericitului mi-e adevărat celui nefericit și neadevărat. Filozofia disperării, minciună și adevăr, aceeași idee pe care-o desparte spațiul de ieri până azi.

2258

D-lor!

Filozofia a căzut în discredit prin săracia ei relativă față cu bogăția tuturor ființelor ei. Căci, dacă veți cerceta istoria, veți vedea că toate științele, apoi matematica și geometria, astronomia, toate științele căte au fost tratate în mod sistematic și erau științe în înțelesul strict al cuvântului, nu un conglomerat de cunoștințe, ca istoria sau geografia și ca disciplinele curat descriptive, au fost odată părți ale filozofiei, cam în modul în care într-un embrion sunt cuprinse idealiter brațele, ochii, creierul,

întreg organismul viitoarei ființe, precum într-o ghindă se cuprind ramurile viitorului stejar. Cu cât filozofia a crescut din sămbure, cu atâtă brațul și-au diversificat lucrarea și au servit spre muncă, piciorul spre umbrelă, inima spre circulație, plămâni spre respirare și, fiindcă natura embrionului originar nu se mai cunoaște în totalitatea științelor de astăzi, de aceea filozofia e privită ca lucru de prisos, încât unii cred a putea susține că "dracul", când nu are nici o treabă, își cântărește coada, iar omul, când nu are nici o treabă, face filozofie.

Mirarea cea mare a oamenilor vine de-acolo că filozofia are multe sisteme, din care poate nici unul nu-i adevărat. De aceea vom urma comparația cu embrion mai departe. Dintr-acelaș embrion originar ieșe pe de o parte un câine (cinismul), un elefant (materialismul), o călugărită (idealismul absolut) și un om cu judecata dreaptă și încăpătoare (criticismul). Sau, precum dintr-același embrion au ieșit într-o epocă a pământului hipopotami, într-alta oameni, tot așa într-una din epociile experienței omenești va ieși o filozofie, într-altă epocă alta, și ceea ce-i mai curios e tocmai că oamenii care fac mai multă filozofie (precum materialiștii astăzi) sunt tocmai aceia care batjocoresc mai tare filozofia. Ei samănă cu unul care batjocorește avariția și[-i] însuși avar, batjocorește advocația și-i singur advocat, batjocorește biserică și-i el singur popă.

2267

Orice filozofie având ținta de-a împăca pe oameni cu fenomenele ce le sunt neplăcute și care neapărat răsar din viața socială, din traiul lor la un loc, din deosebirile lor – concedem că orice filozofie are un scop social, care e identic cu al statului, numai Schopenhauer nu are dreptate când condamnă... statului pentru această știință. Dar... est modus in rebus.

2283

Cei mai mulți, când aud cuvântul "idealism", își închipuie sub el cam contrarul de la mâncare și băutură sau pe-un om ce vorbește într-aiurea, ce crede că tot ce zboară se și mănâncă; încât idealism și tacâm de nebun e, după opinia multora, cam unul și același lucru. Un novelist român spunea că dracul, când nu are de lucru, își cântărește coada, omul, când nu are ce lucra, face filozofie. Această aplicare a unui proverb popular la filozofie în genere și la idealism în special e adevărată, în următorul înțeles: Când omul înzestrat de natură c-o porție de creieri mai mari decât semenii săi nu are de lucru, nu muncește pentru hrana de toate zilele, atunci nu face ca plebeia spirituală, care și omoară vremea în petreceri deșerte, ci și cântărește puterile sufletului său, filozofează sau produce ceva din puterea minții, se ține de știință, de literatură, de arte.

2306

Filozofia este așezarea ființei lumii în noțiuni, spre a căror stabilire judecata nu se servește de altă autoritate decât de-a sa proprie.

Prin asta este înălțată însă orice *captatio-benevolentiae*, fie ea căt de fină. Nu

EMINESCU

OPERE

IV. Traduceri

Coordonatorul ediției: acad. Mihai Cimpoi

Editura "GUNIVAS"

Constanța celor înțelepți nu este decât arta de a-și închide agitațiunea în inima lor.

AFORISME

Filosofia triumfează lesne asupra relelor trecute și viitoare, însă retele prezente triumfează asupra ei.

Se cer virtuți mai mari spre a nu pierde capul în fericire decât în nefericire.

La soare și la moarte nu te poți uita ținta.

Adeseori ne lăudăm cu pasiunile, fie și cele mai criminale; însă invidia este o pasiune care n-o mărturisim niciodată.

Gelozia este oarecum dreaptă și rezonabilă, fiindcă nu tinde decât să conserve un ce care ne aparține sau credem că ne aparține; pe când invidia este o furoare ce nu poate suferi binele altuia.

Răul ce facem adeseori nu ne atrage atâta persecuțiune și ură ca bunele noastre calități.

Dacă n-am avea defecte, n-am simții atâta plăcere a le remarcă la alții.

Gelozia se nutrește prin îndoieți; dar îndată ce trece de la îndoială la certitudine, atunci sau devine o furie sau se stinge.

Cine ține prea mult la lucrurile mici de ordinar devine incapabil pentru lucruri mari.

SUMAR

TRADUCERI FILOZOFAICE, ISTORICE ȘI ȘTIINȚIFICE	5
<i>Eudoxiu Cavaler de Hormuzaki, FRAGMENTE DIN ISTORIA ROMÂNIILOR .....</i>	7
<i>Enric Theodor Rötscher, ARTA REPREZENTĂREI DRAMATICE DEZVOLTATĂ ȘTIINȚIFIC ȘI ÎN LEGĂTURA EI ORGANICĂ .....</i>	165
<i>Immanuel Kant, CRITICA RĂTUINII PURE .....</i>	309
<i>IDEILE LUI MACHIAVELLI .....</i>	379
ARTICOLE ȘI EXCERPTE	387
TEATRUL TRADUS	439
<i>VÂRFUL CU DOR .....</i>	441
<i>DIALOG ÎNTRE DIOGEN ȘI ALEXANDRU CEL MARE .....</i>	500
<i>HISTRIO .....</i>	503
<i>LAIS .....</i>	528
<i>TORQUATO TASSO .....</i>	583
<i>TIMON DIN ATENA .....</i>	584
TRADUCERILE DE PROZĂ LITERARĂ	591
<i>LANȚUL DE AUR, de Onkel Adam .....</i>	593
<i>O BAIE CALDĂ ÎN EGIPT, de A. Dumas .....</i>	605
<i>O BAIE RECE ÎN EGIPT, de A. Danzats .....</i>	608
<i>HENRIETA DE SERREY, de Armand de Lagnieu .....</i>	609
<i>DESCRIEREA CIUMEI, în Thucydides .....</i>	617
<i>MONSTRUL VERDE, de Gerard de Nerval .....</i>	620
<i>O ALEGORIE VECHE ȘI PURUREA NOUĂ, Críticon, III, 4, de Baltazar Gracian .....</i>	623
<i>“CLANȚ! CU TOȚII, FRAȚI IUBIȚI!”, de Mark Twain .....</i>	627
MAXIME–AFORISME de La Rochefoucauld	633

FRAGMENTE DIN ISTORIA ROMÂNIILOR

Tomul I
de Eudoxiu Cavaler de Hurmuzaki

Partea I

ISTORIA PRINCIPATELOR ROMÂNEȘTI ÎNAINTE DE CONSTITUIREA LOR NEATÂRNATĂ

Capitolul I

ÎNCEPUTURILE ȘI SUCCESLE PROZELITISMULUI ROMANO-CATOLIC ÎNTRE ROMÂNI ÎN GENERE ȘI ANUME ÎN REGATUL UNGARIEI ȘI-N ÎMPĂRÂȚIA BIZANTINĂ

Considerație generală. Convertiri în Slavonia, Sirmia, Bosnia și-n alte părți ale Ungariei.

Curând după creștinarea ungurilor Scaunul papal începu a se sili să-și întinză supremația și asupra poporului românesc, iar silințele lui prinseră greutate și succes în măsura, în care sporea puterea și însemnatatea primatului roman, se-ntârără îndeosebi după ruptura deplină cu biserică grecească (1054) și preced cu mult epoca întemeierii celor două principate românești, Moldova și Valahia. Căsătoriile regilor maghiari de lege catolică Bela III (1175-1196) și Bela IV (1235-1270) cu prințese bizantine de lege grecească, a celui dintâi cu Anna Comnena, a celui din urmă cu Maria, fiica împăratului Teodoros Lascaris, apoi căsătoria lui Bela II (1131-1141) cu prințesa sârbească Elena, fură în cursul veacului al doisprezecelea și al treisprezecelea o ocenzie binevenită pentru papa ca prin reginele acestea să exercite liniștitul rol de mijlocitoare sau împăciuitoare între Roma și Constantinopol, mai ales când cazurile de litigiu erau grele, de vreme ce reginele, prin poziția lor, erau legale să aibă oarecare considerație pentru religia soților lor, purtători de coroană. Pe de altă parte regii ungurești, în desele lor războaie cu mongolii, cumanii, polonii și turcii aveau mereu nevoie de ajutor, iar papii puteau și erau pururea gata de-a le fi la-ndemână, scoțându-le ajutor în război de la mulți potenți creștini și prin

aceasta interesele lumești ale Ungariei și cele religioase ale Romei se acordară, nu o dată, pacnic și prin bună înțelegere, potrivindu-se spre mulțumirea amânduror părților. Materia sau compensația acestei bune învoielri era adesea supunerea sârbilor și românilor de lege grecească sub supremăția papală și sub jugul bisericei romano-catolice. Astfel se întâmplă cu Sirmia, țară care după migrațiunea popoarelor rămăse la împărția bizantină, din care cu trecerea vremii căzuse o parte la coroana Ungariei și în sănul catolicismului, pe când cealaltă parte, situată pe malul drept al Dunării, trecu mai târziu și mediat către Ungaria, luând-o o soră a regelui Andrei II (1229). Populația din Sirmia se compunea din sârbi, greci și români, cari fără deosebire se țineau de biserică orientală și atâtău cu atât mai mult poftă de convertire a Scaunului roman cu cât propaganda catolică ajunsese la mai mari rezultate vădite în olatul de pe malul stâng al Dunării. Și într-adevăr papa Grigorie al IX-lea declară într-un anume edict, adresat capelanului Aedigius, că onoarea Scaunului apostolic cere neapărat ca locuitorii de lege grecească ai acelei părți de țară să fie convertiți la legea catolică de rit roman; papa le îngăduie sirmioșilor să-și păstreze episcopul, de l-or fi avut până-atunci și de se va uni cu biserică romană; la din contra însă episcopatul catolic, intemeiat pentru o jumătate a Sirmiei, va cuprinde în eparhia-i și cealaltă jumătate, căstigată de curând și-n orice caz Sirmia de dîncoace să se impreune cu cea de dincolo de Dunăre și amândouă împreună să fie supuse arhiepiscopiei din Kalocsa, ca instanță ierarhică imediat supraordinată¹. Astfel prozelitismul catolic își făcu drum în acele locuri, favorizat de guvernul maghiar, dar succesul lui deplin devine problematic din cauza favorabilei poziții geografice a țării și a fanaticei cerbicii a locuitorilor, de vreme ce scădere în număr, rezultată din convertire, era pusă la loc prin deasă imigrare din țara vecină a altor sârbi, înruditi prin lege. Totuși papa Grigorie al IX-lea făcu tot ce putu pentru a smulge acele țări de la legea grecească și de la patriarhul ecumenic și nu se mărginea numai la mijloace spirituale și blânde, ci apelă adesea la constrângerea cu de-a sila.

Tuturor cruciaților din Ungaria, bunăoară, cari s-ar fi arătat gata de-a merge în Slavonia pentru stăpîrarea ereticilor papa le dădea ocrotirea sa, pre cât de zeloasă pre atât de puternică, în contra oricărui supărări sau împresurări în vremea campaniei, i recomanda spre acest sfârșit îngrijirii deosebite a episcopului Bosniei și a celui din Agram, autoriză pe cel dintâi să poată da absoluțione de multe penalițăți bisericești, încurajă pe rege și pe ducele din Slavonia, Coloman, care și propusese de-a înăbuși erzia din țară (*haereticos de Slavonia partibus in manu forti et brachio extento viriliter extirpare*) îndemnându-l la îndeplinirea hotărârii sale și făgăduindu-i, pentru cât va ține campania, scutul și ocrotirea cea mai energetică pentru bunurile și drepturile ducelui, dând ordin în acest înțeles episcopului din Agram².

Persecuția sistematică și îndărătnic continuată a bisericii grecești avu un succes vederat. Prese tot institutele bisericești și spirituale ale celor de lege grecească din cuprinsul Ungariei proprie se topeau văzând cu ochii și pe zi ce mergea le

amenința primejdia nimicirii. Mai cu samă zelos se arăta întru aceasta regele Andrei al II-lea, numit Ierusalimiteanul (1205-1235). Înlăuntrul diecesei Weszprimului mai rămăsese credincioasă cultului grecesc chinovia Wissegard, care posedase de la-nceput și necontentit numai preoți și călugări de legea grecească pentru săvârșirea serviciului divin și îndeplinirea regulieei mănăstirești; îndealtmintrelea mănăstirea mai era și sub patronatul regelui. Avizată la sine însăși atât în cele spirituale cât și-n cele mirene, lăsată înlăuntru și afară fără nici o îngrijire, supraveghere sau ajutor, scăpată, disprețuită și părăsită într-adins, biata mănăstire grecească trăgăna o existență miseră spre păsul ei și ocara marii sale comunități religioase. În loc de ajutor material, regele și puze de gând s-o prefăcă pur și simplu în mănăstire catolică, socotind că înflorirea ei ar fi cu putință numai atunci când ar începea pe mâinile unui personal monastic tot de-o samă în trai și limbă cu bisericile învecinate. Papa Onorie al III-lea încuviașă cererea regelui maghiar și în anul 1221 îngădui ca să intre călugări latini în posesiunea mănăstirii, să evite însă prea mare scandală și să rânduiască călugărilor grecești obroc de la mănăstire, până se vor stinge unul câte unul¹. Persecuțarea și oprimarea ereticilor și schismaticilor creștini precum și a locuitorilor necreștini din cuprinsul țărilor ungurești nu atârnat totdeuna numai de libera socotință a regelui după vremuri, ci foarte adeseori persecuțarea li se impunea regilor ca o datorie deosebită, întărîtă cu jurământ solemn, pentru a căreia împlinire strictă și serioasă Scaunul roman căstigă dreptul moral și juridic de-a stăru.

Un asemenea caz ne prezintă regele Bela IV, fiul întâi născut al lui Andrei II, care fu încoronat fiind tată-său încă în viață. Bela IV își aleseșe soție de legea grecească și anume pe prințesa Maria, fiica împăratului bizantin Theodoros Laskaris I. După insistența tătâne-său, Bela IV își părăsi soția, după ce trăise doi ani cu ea, dar trebui s-o reprimească în căsătorie în urma unei porunci papale, ceea ce și făcu într-adevăr și fără stinghereală, după ce s-a-ntors din arhiducatul Austriei, unde pribegise mai multă vreme ca fugariu. Totuși scaunul roman avea multe Scrupule în privirea țării credinței sale, espuse unei soții răsăritene, din care cauză Scaunul căuta să s-asigure în alt mod mai temeinic de acea credință. Astfel Bela IV intră în voia legatului papal Iacobus Praenestinus (numit și Pecorarius Placentinus), în mâinile căruia depuse un jurământ în toată formă, pe care-l întări eliberând un document prevăzut cu pecetea cea mare, prin care se lega ca înlăuntrul teritoriului său regesc că era pe atunci sau că va crește pe viitor să-și puie toate puterile ca să stârpească din rădăcină pe creștinii eretici și schismatici și pe acei minciinoși care-nclină spre islamism sau iudaism și preste aceasta făgădui că-i va sili să se supuie și să dea ascultare Scaunului roman pe toți creștinii cari se aratau protivnici sau neascultători bisericii romane, lăsandu-le însă ritul lor național².

În puterea unor asemenea jurăminte, pe care nu le puteau refuza nici la încoronarea lor nici la alte ocazii potrivite, regii Ungariei fiind înlanțuiți cu datorie religioasă morală și juridic legală ca să stârpească pe eretici și schismatici, între cari cei de lege grecească formau majoritatea, Roma le și trimitea dese aduceri aminte ca să-și împlinească riguros această datorie, lucru ce i se impunea și repeta cu aceeași

¹ Epistolae Papae Gregorii IX ad Aegidium Capellum dd^o Perusii V Nonas martii (3 mart[ie]), 1229.

² Epistolae Gregorii P. P. IX ad Colomanum regem Slavoniae dd^o 14 et 17 octobris 1234; ad Episcopum Bosnensem dd^o 17 octobris; ad Crucesignatos Hungaros et Episcopum Zagrabensem dd^o 17 octobris 1234 (Theiner, Monumenta ad Hungarium sacrum spectantia, t.I, pag. 128-130).

¹ Epistolae Honorii P. P. III ad Archiepiscopum Strigoniensem et Abbatem de Pilis, dd^o Laterani 20 aprilis 1221 (Theiner, Monum. Hung. t. I, pag. 29).

² Juramentum regis Bela IV dd^o Strigoni, 23 februarie 1234 (Theiner, Monum. Hung., t.I, no. 209, pag. 124).

EMINESCU

OPERE

V. Publicistică

Coordonatorul ediției: acad. Mihai Cimpoi

Editura "GUNIVAS"

în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opere*, II, Bucureşti, Editura Cultura Românească S.A.R., 1939, p. 401-404.

STUDII EXEGETICE ASUPRA UNEI PARABOLE CARE LIPSEŞTE ÎN SFÂNTA SCRIPTURĂ. Se publică în "Timpul", III, nr. 272, 12 decembrie 1878, p. 1-2.

[“NU ȘTIM PENTRU A CÂTA OARĂ...”]. Se publică în “Timpul”, III, nr. 276, 10 decembrie 1878, p. 1. Editorial: *Bucureşti. Vineri 15/27 decembrie*.

[“AFLĂM CĂ ACTUALUL MINISTRU...”]. Se publică în “Timpul”, III, nr. 277, 17 decembrie 1878, p. 1. Editorial : *Bucureşti, sămbătă 16/28 decembrie*. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opera politică*, I, Bucureşti, Editura Cugetarea-Georgescu Delafra, 1941, p. 387-389.

[“ÎN REVISTA ZIARULUI «PRESA»...”]. Se publică în “Timpul”, III, nr. 278, 19 decembrie 1878, p. 1. Editorial: *Bucureşti. Luni, 18/30 decembrie*.

[“ORGANELE DE PUBLICITATE...”]. Se publică în “Timpul”, III, nr. 279, 20 decembrie 1878, p. 1. Editorial : *Bucureşti, Marți 19/31 decembrie*. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opere*, II, Bucureşti, Editura Cultura Românească S.A.R., 1939, p. 405-407.

[“«ROMÂNUL» GĂSEŞTE OCAZIE...”]. Se publică în “Timpul”, III, nr. 281, 22 decembrie 1878, p. 1. Editorial ; *Bucureşti, Joi 21 dec/ 2 ianuarie*

[“MINISTERUL AGRICULTURII...”]. Se publică în “Timpul”, III, nr. 285, 30 decembrie 1878, p. 1. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opere*, I, Bucureşti, Editura Cultura Românească S.A.R., 1939, p. 532-533.

PANDARUS, VORNICEL DE NUNTA. Se publică în “Timpul”, III, nr. 285, 30 decembrie 1878, p. 1.

SUMAR

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI	5
TABEL CRONOLOGIC	7
DIN PERIODICE	9
O SCRİERE CRITICĂ	11
REPERTORIU NOSTRU TEATRAL	17
SĂ FACEM UN CONGRES	22
ÎN UNIRE E TĂRIA	25
ECHILIBRUL	28
NOTITĂ ASUPRA PROIECTATEI	
INTRUNIRI LA MORMÂNTUL LUI ȘTEFAN CEL MARE LA PUTNA	34
DOMNULUI DUMITRU BRĂTIANU	35
CONSTANTIN BĂLĂCESCU	36
“PSEUDOKYNEGETICOS” DE A. I. ODOBESCU	45
TURCIA [“ZIARULUI «TIMES» I SE TELEGRAFIAZĂ...”]	46
SERBIA [“ÎN SERBIA S-AU LUAT...”]	46
AUSTRO-UNGARIA [“LA 14/26 MAI CURENT...”]	47
[“UN ARTICOL FOARTE IMPORTANT...”]	48
FRANȚA [“O TELEGRAMĂ...”]	48
TURCIA [“«PESTHER LLOYD» ÎN NUMĂRUL SĂU...”]	48
GRAVURĂ	50
LICEUL DIN SUCEAVA [“ORĂȘENII DIN VECHEA CAPITALĂ...”]	51
CARTE PEDAGOGICĂ	51
INSTITUTUL ACADEMIC	51
CASA DE DEPUNERI	52
TURCIA [“TELEGRAME DIN CONSTANTINOPOL...”]	52
FRANȚA [“PREOCUPAȚIUNEA PRINCIPALĂ...”]	53
GERMANIA [“O TELEGRAMĂ DIN EMS...”]	53
ITALIA [“ORAȘUL MILANO SERBEAZĂ...”]	53
RUSIA (“JURNALELE DIN SANKT PETERSBURG...”)	53
TURCIA [“LA ÎNALTA POARTĂ...”]	54
SERBIA [“ZIARULUI UNGURESC...”]	54
FRANȚA [“O TELEGRAMĂ DIN BERLIN...”]	55

GERMANIA [“CAMERA DEPUTAȚILOR PRUSIEI...”]	55
[“MINISTERUL INSTRUCTIUNII PUBLICE DIN UNGARIA...”]	55
UN ZIAR NOU	56
[“A IEȘIT DE SUB TIPAR «DAREA DE SEAMĂ...”]	56
SERBIA [“ZIARUL MAGHIAR...”]	56
FLORI STILISTICE DIN ZIARELE ROMÂNEȘTI	56
TURCIA [“«TIMES» SUSȚINE...”]	58
GERMANIA [“GAZETA OFICIALĂ...”]	59
CHESTIUNEA ORIENTULUI [“ZIARUL «NEUE FREIE PRESSE» ÎN NUMĂRUL SĂU...”]	59
[“RENUMITA ROMANCIERĂ FRANCEZĂ AURORA DUDEVANT...”]	61
POTCOAVE ORTOGRAFICE	61
GERMANIA [“SCRISOAREA CĂTRE SUVERANI...”]	62
SERBIA [“LA ÎNTREBĂRILE PORTII...”]	62
TURCIA [“SULTANUL A CERUT...”]	63
OTRĂVIRE	63
MLETICI ASUPRA PRINȚULUI MILAN	63
[“RELATIV LA NOTIȚA «OTRĂVIRE...”]	64
[“DE MAI MULTĂ VREME...”]	65
ANGLIA [“LA O INTERPELARE...”]	65
BELGIA [“ÎN URMA ÎNVINGERII ÎN ALEGERI...”]	66
TURCIA [“OMORÂTORUL LUI HUSSEIN AVNL...”]	66
[“FRUMOASE INTENȚIUNI...”]	66
TURCIA [“SCRISOAREA PE CARE SULTANUL...”]	67
TESTAMENTUL LUI IOAN OTETELIȘANU	67
AUSTRO-UNGARIA [“ÎN URMA ȘTIRILOR ALARMANTE...”]	68
SERBIA [“DESPRE POZIȚIA STRATEGICĂ...”]	68
SERBIA [“ÎN NUMĂRUL TRECUT...”]	69
ZIAR NOU [“CA TOATE CELELALTE...”]	69
SERBIA [“LIPSA UNUI BIROU TELEGRAFIC...”]	70
AUSTRO-UNGARIA [“MĂSURI JUDECĂTOREȘTI...”]	71
FRIEDRICH DIEZ	71
SERBIA [“REPREZENTANTUL RUSIEI...”]	71
ANGLIA [“DUPĂ CUM AM ANUNȚAT...”]	72
MUNTENEGRU [“DEPEȘE DIN RAGUSA...”]	72
AMBASADORUL TURCIEI LA CURTEA DIN VIENA	73
«APĂRĂTORUL LEGII» ȘI TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ	73
RĂZBOIUL ORIENTAL [“ÎNCĂ LA 1 IULIE...”]	75
MUNTENEGRU [“ÎN 2 IULIE...”]	75
TURCIA [“MUKHTAR PAŞA A PLECAT...”]	76
AUSTRO-UNGARIA [“PE LÂNGĂ AGITĂȚIUNILE...”]	76
ȘCOALA COMUNALĂ DE MESERII	76
JIDOVUL TALMUDIST	76
[“LUCRAREA DIN CARE MAI JOS PUBLICĂM...”]	77
RĂZBOIUL ORIENTAL [“ȘTIRILE ADUSE...”]	77

AUSTRO-UNGARIA [“ÎN 26 IUNIE (8 IULIE) A AVUT LOC...”]	79
RĂZBOIUL ORIENTAL [“DEPEȘELE DE PE CÂMPUL RAZBOIULUI...”]	79
MEDALIA “BENE-MERENTI”	80
ÎMPĂRTIȚIREA PREMIILOR	81
ȘCOALA TEHNICĂ DIN IAȘI	81
MOBILIZARE ÎN AUSTRO-UNGARIA	82
[“PE CÂTĂ VREME CREDEAM...”]	83
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“DIN BERLIN SE VESTEȘTE...”]	83
AUSTRO-UNGARIA [“CONFERINȚA DE LA REICHSTADT...”]	84
TEATRU DE VARĂ [“ACTORII TINERI...”]	85
DARE DE SEAMĂ DESPRE MIȘCAREA LITERARĂ A ROMÂNIILOR ÎN ANUL 1819	86
[“BĂTRÂNII NOȘTRI ERAU PRACTICI...”]	87
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“UN CORESPONDENT AL ZIARULUI...”]	88
FRANȚA [“O DEPUTAȚIUNE...”]	89
ECONOMIA NAȚIONALĂ ȘI DL A. VLĂDESCU	89
REFLECTARE	91
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“TELEGRAME DIN CONSTANTINOPOL...”]	92
AUSTRO-UNGARIA [“LA 5/17 IULIE S-A ÎNTÂMPLAT...”]	92
CUM SE JERTFEȘTE UN REDACTOR	93
ROMÂNIA ȘI CHESTIUNEA ORIENTULUI	93
DE PE CÂMPUL DE RĂZBEL... [“DEPEȘE DIN 7/19 IULIE SPUN...”]	94
ROMÂNIA ȘI CHESTIUNEA ORIENTALĂ [“O TELEGRAMĂ...”]	94
DE PE CÂMPUL DE RĂZBEL [“TELEGRAME MULTE...”]	95
TURCIA [“ÎN 3/15 IULIE S-A TINUT...”]	95
CHESTIUNEA ORIENTULUI [“ZIARUL OFICIOS...”]	96
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“ÎN URMA VREMII RELE...”]	97
ÎNMORMÂNTARE [“IERI LA 2 ORE...”]	97
DE PE CÂMPUL DE RĂZBEL [“SUB DATA DE 12/24 IULIE SE VESTEȘTE...”]	97
AUSTRO-UNGARIA [“ÎNTREVEDEREA DE LA REICHSTADT...”]	98
GALITIA [“O CIUDATĂ CIRCULARĂ...”]	99
UNGARIA [“ÎN URMA ORDINELOR...”]	99
RECTIFICARE [“PRIN ÎMPREJURAREA...”]	100
[“CONVENTIUNE DE COMERȚ...”]	100
[“O ALTĂ ȘTIRE...”]	101
DE PE CÂMPUL DE RĂZBEL [“ZIARUL «GOLOS» NE ADUCE...”]	102
NUMIRI LA UNIVERSITATEA DIN CERNĂUȚI	102
DE PE CÂMPUL DE RĂZBEL [“O DEPEȘĂ DIN RAGUSA...”]	103
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“PÂNĂ ÎN MOMENTUL DE FAȚĂ...”]	104
CHESTIUNEA ORIENTULUI [“DE MAI MULTĂ VREME...”]	105
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“STAGNAȚIUNEA MIȘCĂRILOR...”]	105
INFLUENȚA AUSTRIACĂ ASUPRA ROMÂNIILOR DIN PRINCIPATE	106
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“ȘTIRILE DESPRE RETRAGERE...”]	119
ANGLIA [“ÎN CASA COMUNELOR...”]	120
FRANȚA [“RUSIA A PROPUȘ...”]	121
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“JURNALISTICĂ E DE ACORD...”]	121

MUNTENEGRU [“DESPRE BIRUINȚA MUNTENEGRILOR...”]	122
TURCIA [“TURCIA REFUZĂ...”]	123
GERMANIA [“ÎMPĂRATUL GERMANIEI...”]	123
DIANU	124
SERBIA [“SUB DATA DE 2/14 AUGUST SE VESTEȘTE...”]	124
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“DE LA ARMIA DE PE DRINA...”]	125
TURCIA [“UN NUMĂR DE COMUNITĂȚI SÂRBEȘTI...”]	125
PENSIONATUL FAJARD	126
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“CU SCHIMBAREA LINIEI STRATEGICE...”]	126
TURCIA [“DE LA 7 AUGUST STIL NOU...”]	127
PENSIONATUL NORMAL DE DOMNIȘOARE [“ATRAGEM DEOSEBITĂ ATENȚIE...”]	127
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“SUB DATA DE 8/20 AUGUST...”]	128
FIER ȘI OTEL	128
[“PENTRU STUDIUL LIMBII ROMÂNE...”]	129
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“TELEGRAMELE CELE MAI NOI...”]	129
REVISTA STATISTICĂ	130
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“DUPĂ ȘASE ZILE DE LUPTE...”]	131
TEATRU [“CÂND AM AFLAT...”]	132
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“DUPĂ O TELEGRAMĂ...”]	132
VESTE PLĂCUTĂ	134
ARCHI-GAGNE	134
AUSTRO-UNGARIA [“ÎN 17/29 AUGUST...”]	135
TEATRU EVREIESC	135
TURCIA [“NOUTATEA ZILEI...”]	136
DE PE CÂMPUL DE RĂZEI [“ÎN DESELE CIOCNIRI...”]	136
SĂMÂNȚĂ JIDOVEASCĂ DIN CERNĂUȚI	137
BIBLIOGRAFIE [“A IEȘIT DE SUB TIPAR...”]	137
SERATE TEATRALE ÎN GRĂDINA PRIMĂRIEI [“PUBLICUL CUNOAȘTE...”]	138
REVISTA DIPLOMATICĂ	138
AUSTRO-UNGARIA [“DIN SÎBIU SE VESTEȘTE...”]	139
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“SE CONFIRMĂ DEFINITIV...”]	139
ANGLIA [“GLADSTONE A PUBLICAT...”]	140
SINUICIDERE [“VINEREA TRECUTĂ...”]	140
TEATRU ÎN GRĂDINA PRIMĂRIEI [“MARȚI S-AU REPREZENTAT...”]	140
NEREPECTAREA REGULAMENTULUI	141
SCAUNE DINAINTEA TROTUARULUI	141
TURCIA [“DIPLOMATIA CU MERSUL DE CULBEC...”]	141
SERBARE ANIVERSARĂ	143
S-A OBRAZNICIT TURCUL	143
TURCIA [“UN HAT...”]	144
GERMANIA [“«NORDDEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG»...”]	144
SERBIA [“CU OCASIA ANIVERSĂRII...”]	144
AUSTRO-UNGARIA [“LUNI ÎN 30 AUGUST /11 SEPTEMBRIE...”]	145
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“MIȘCĂRI SAU CIOCNIRI...”]	145

TEATRU ÎN GRĂDINA PRIMĂRIEI [“DE LUNI SEARA...”]	145
ANTIHRIST	146
LĂMURIRE	147
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“SUB DATA DE 11 SEPTEMBRIE...”]	148
ANGLIA [“CU TOATE MEETINGURILE...”]	148
CĂRTI DIDACTICE [“UNII RĂUVOITORI...”]	148
[“JURNALISTICA DIN ȚARĂ...”]	149
O DIAGNOZĂ SUPERFICIALĂ	149
OBRĂZNICIE	150
SERBAREA ANIVERSARĂ PENTRU ÎNFINȚAREA DE ZECE ANI AI INSTITUTULUI ACADEMIC DIN IAȘI	150
[“PUBLICAM MAI LA VALE...”]	151
[“DIN SORGINTI AUTORIZATE...”]	152
AUSTRO-UNGARIA [“DEODATĂ CU...”]	153
[“DIN BUCOVINA SE VESTEȘTE...”]	153
ARHEOLOGIC	153
[“FIINDCĂ ÎN SENAT SUNT...”]	154
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“SUSPENSIUNEA OSTILITĂȚILOR...”]	154
JURNAL NOU [“PREZENTUL...”]	154
UNIVERSITATEA DIN CERNĂUȚI [“CATALOGUL DE LECTIUNI...”]	155
SERBIA [“CORESPONDENTUL ZIARULUI...”]	155
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“ASUPRA BĂTĂLIEI...”]	156
AUSTRO-UNGARIA [“ZILELE ACESTEA...”]	156
[“ACEST ARTICOL...”]	157
AUSTRO-UNGARIA [“SPRE ILUSTRAREA...”]	158
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“TELEGRAMELE CARE ANUNȚĂ...”]	158
[“CONSIGLIUL GENERAL DE INSTRUCTIUNE...”]	158
[“ZIARUL «NEUE FREIE PRESSE» AFLĂ...”]	159
[“ÎN SEARA SOSIRII...”]	159
[“DACĂ PREȚUL CONVENTIEI COMERCIALE...”]	159
UN PRECEDENT CU TEMEI	159
SOCIETATEA ACADEMICĂ	160
ZIAR UNGURESC	160
[“DE LA O VREMЕ-NCOACE...”]	160
AUSTRO-UNGARIA [“SE ȘTIE CĂ DIETA...”]	161
TURCIA [“FIINDCĂ REALIZAREA...”]	162
ASOCIAȚIE PEDAGOGICĂ	162
UNIVERSITATEA DIN CERNĂUȚI [“PRIMIM DIN PARTEA...”]	163
MALTRATARE	164
[“PERIOADA A DOUA...”]	165
CARTE NOUĂ [“A IEȘIT DE SUB TIPAR «CRONOLOGIA»...”]	169
[“ALALTĂIERI ÎN 29 SEPTEMBRIE...”]	169
RECTIFICARE [“RELATIV LA...”]	170
TURCIA [“LA 10 OCTOMBRIE...”]	170
SERBIA [“DIN BELGRAD...”]	171

[“AFLĂM CĂ GUVERNUL ENGLEZ...”]	171
[“PRESA STRĂINĂ E PREOCUPATĂ...”]	171
[“POARTA A COMUNICAT...”]	172
RUSIA [“FORMAREA REGIMENTELOR...”]	173
SERBIA [“UN CORESPONDENT SUSTINE...”]	174
BIBLIOGRAFIE [“A APĂRUT CHIAR ACUM...”]	174
TURCIA [“ÎN URMA UNEI NOI AUDIENTE...”]	175
MUNTENEGRU [“CORESPONDENȚA POLITICĂ VESTEȘTE...”]	175
FRANTA [“ÎNTRE PÂRERILE...”]	176
GRECIA [“PRECUM ERA UȘOR...”]	177
[“ARMA LA PICIOR!...”]	178
VOLUNTARI RUȘI	179
BULGARI ÎN LONDRA	180
[“A ÎNCEPE CU STEREOTIPUL...”]	180
DE PE CÂMPUL DE RÂZBOI [“DIN PESCANIȚA...”]	181
PRELECTIUNI PUBLICE [“DUMINICĂ ÎN 17 OCTOMBRIE...”]	181
TURCIA [“ÎN 12/24 OCTOMBRIE...”]	182
RUSIA [“DUPĂ CELE MAI NOI DISPOZIȚII...”]	183
DE PE CÂMPUL DE RÂZBOI [“ÎN 11/23 OCTOMBRIE...”]	183
FANTEZIA ÎN TELEGRAME	183
DE PE CÂMPUL DE RÂZBOI [“ASUPRA BĂTĂLIEI DE LA DGIUNIS...”]	184
CARTE NOUĂ	185
TURCIA [“ÎN ZILELE DIN URMĂ...”]	185
DE PE CÂMPUL DE RÂZBOI [“ÎN NUMĂRUL TRECUT AM ARĂTAT...”]	185
RUSIA [“«RUSKII MIR», VORBIND...”]	186
PRELECTIUNI PUBLICE [“DUMINICĂ ÎN 24...”]	187
TURCIA [“«FOAIA OFICIALĂ» A GUVERNULUI...”]	188
DE PE CÂMPUL DE RÂZBOI [“ȘTIRILE ADUSE ÎN NUMĂRUL...”]	189
[“NETĂĞADUIT CĂ ISTORIA...”]	189
TURCIA [“PENTRU A FIXA LINIA...”]	192
ANIVERSAREA UNIVERSITĂȚII IAȘI	193
[“NEVENIND NICI O ȘTIRE...”]	193
ÎNCEPUTURILE ROMÂNIILOR	194
JUNG, IULIUS DR., “DIE ANFÄNGE DER ROMÄNEN, KRITISCH-ETNOGRAPHISCHE STUDIE”	194
STRĂZILE [“ÎN EPOCA PREISTORICĂ...”]	195
MOZAICUL AUSTRIAC ȘI TRIBUNALELE ROMÂNE	196
ROMÂNIIL DIN MORAVIA	197
TURCIA [“SE ZICE CĂ ÎN 7 SAU 8...”]	197
GRECIA [“ÎN ȘEDINȚA CAMEREI...”]	197
ZIARE NOI [“ÎN BUCUREȘTI AU APĂRUT...”]	198
ANGLIA [“ZIARELE ENGLEZE...”]	198
RUSIA [“VESTITORUL STATULUI...”]	198
RUSIA [“CU TOATE ARMĂRILE...”]	199
TEATRU [“JOIA TRECUTĂ S-A REPREZENTAT...”]	199

NEGLIJENȚĂ	200
STUDENTII DIN VIENA	200
IARĂȘI EVREII	201
[“SE VORBEȘTE CĂ ÎN CONSILIUL...”]	202
TURCIA [“PENTRU A NEUTRALIZA EFECTELE...”]	221
TEATRU [“DUMINICA TRECUTĂ...”]	222
METODĂ NOUĂ	222
TEATRU [“ÎN MARGINILE RESTRÂNSE...”]	222
O OBSERVAȚIE ZIARULUI “EPOCHE”	223
[“ÎNCĂ DE PE LA ÎNCEPUTUL SĂPTĂMÂNII...”]	223
RUSIA [“PE CÂND ÎNĂUNTRUL ROMÂNIEI...”]	224
TEATRU ROMÂNESC ÎN LUGOJ (BANATUL TIMIȘEAN)	225
O CÂNTĂREAȚĂ ROMÂNĂ ÎN MECKLENBURG	225
INGREDIENTE CEL PUȚIN DE PRISOS	225
[“ZIARELE DIN BUCUREȘTI...”]	226
GERMANIA [“LA PRÂNZUL PARLAMENTAR...”]	227
AUSTRO-UNGARIA [“PARTIDUL LIBERAL...”]	228
FRANȚA [“ÎN 22 NOIEMBRIE / 4 DECEMBRIE...”]	228
TURCIA [“ÎN 21 NOIEMBRIE...”]	229
TURCII NOȘTRI	229
CE SE-NTÂMPLĂ DIN NESUPRAVEGHerea CÂINILOR	229
TEATRU [“ASTĂZI SE VA REPREZENTA...”]	230
REVISTA TEATRALĂ [“JOI ÎN 25 NOIEMBRIE...”]	230
[“LORDUL SALISBURY A AJUNS LA CONSTANTINOPOL...”]	232
[“UN CUVÂNT LA VREME...”]	233
CONFERINȚĂ INTERESANTĂ	234
ÎNCETARE DIN VIAȚĂ	234
[“RĂSPUNSUL...”]	234
CONSILIUL JUDEȚEAN DE IAȘI	235
TURCIA [“TENDINȚELE DE REFORMĂ...”]	236
IARĂȘI EVREII [“«TIMPUL» REPRODUCЕ...”]	237
REVISTA TEATRALĂ [“JOIA TRECUTĂ S-A REPREZENTAT...”]	239
[“ÎN ȘEDINȚA CAMEREI...”]	242
[“ÎN ȘEDINȚA SENATULUI...”]	243
[“GÂGĂUZI SE NUMEȘTE...”]	244
ROBIE MODERNĂ	245
[“ZIARELE ENGLEZE...”]	246
TURCIA [“DELEGAȚII PUTERILOR GARANTE...”]	248
BANCA DE SCONT ȘI CIRCULAȚIE	249
[“CREAȚIUNEA COMISIEI BUGETARE...”]	249
TURCIA [“DUPĂ CUM ANUNȚĂ...”]	250
BELGIA [“«INDEPENDENȚA BELGICĂ» SPUNE...”]	250
[“CU OCASIA DEZBATERII ASUPRA PROIECTULUI DE BUGET...”]	250
REVISTA TEATRALĂ [“DESPRE TREI REPREZENTĂȚII...”]	251
BIBLIOGRAFIE [“ATRAGEM ATENȚIA...”]	255

MINCIUNI CU OCHI	255
[“CONFLICTUL CU TURCIA...”]	256
[“BUGETUL PE ANUL CURENT...”]	257
TURCIA [“PÂNĂ ACUMA CONFERINȚA EUROPEANĂ...”]	257
FOAIE NOUĂ [“«COLECTORUL LITERAR PENTRU AMBELE SEXE»...”]	258
TRIUMFURI IEFTINE	259
EVREII ȘI CONFERINȚA	259
«ALMANAHUL MUZICAL PE ANUL 1877» DE DL TEODOR BURADA	265
[“LA CONFERINȚA DIN 4/16 Ianuarie...”]	266
LITERATURĂ DIN BOTOȘANI	268
CHESTIUNEA EVREILOR [“UN CORESPONDENT...”]	271
[“PROTOCOLUL FINAL AL CONFERINȚEI...”]	271
CLUBUL STUDENȚILOR	273
[“ÎN FAȚA INJURIILOR...”]	275
[“DIN CONSTANTINOPOL SE DEPEȘEAZĂ...”]	275
SCANDAL	276
TURCIA [“LEGÂNDU-SE DE PROPUNERILE...”]	276
FRANȚA [“CONFLICTUL ÎNTRE PRESA...”]	276
CONCERT [“PENTRU A FAMILIARIZA...”]	277
[“ÎN PRIVINȚA «CRIZEI»...”]	277
[“«CORESPONDENȚA POLITICĂ» SPUNE...”]	278
SENATUL TURCESC	279
«TROMPETĂ CARPAȚIILOR» ȘI SOFTALELE UNGUREȘTI	279
PRO DOMO	281
[“EHDEM PAŞA, AMBASADOR...”]	282
CONCERT [“ASTĂZI ÎN 30 Ianuarie...”]	283
AUSTRO-UNGARIA [“MAIESTATEA SA A PRIMIT...”]	283
[“ATENȚIA GENERALĂ...”]	284
[“DACĂ AR FI DE CREZUT...”]	284
[“ÎNTRE SERBIA ȘI MUNTENEGRU...”]	285
[“ORICARE AR FI SOARTA DEZBATERILOR...”]	285
PRELECTIUNI POPULARE [“SOCIETATEA LITERARĂ «JUNIMEA»...”]	286
[“PREOCUPAREA DE CĂPĂTENIE...”]	287
PRELEGERILE “JUNIMII” [“DUMANICA TRECUTĂ DL POGOR...”]	287
[“ZIARUL «TEMPS» SCRIE...”]	288
[“MAI TOȚI MINIȘTRII...”]	289
PRELEGERILE “JUNIMII” [“DUMANICĂ ÎN 13...”]	289
[“AMBASAДЕLE OTOMANE DIN STRĂİNATATE...”]	289
[“ÎN SERBIA SUNT ALEGERI...”]	290
[“O TELEGRAMĂ A AGENȚIEI HAVAS...”]	290
PRELEGERILE “JUNIMII” [“DUMANICA TRECUTĂ DL VASILE CONTA...”]	291
INTUNECIME DE LUNĂ	292
NEORÂNDUIELI GRAVE	292
[“MINISTERUL TURCESC DE EXTERNE...”]	293
VREMEA [“DUPĂ ZILE SENINE...”]	294

BALUL “ROMÂNIEI JUNE”	294
VISCOLUL [“PRIN SCRISOAREA...”]	294
ȘTIRI POLITICE [“DIN SORGINȚI PRIVATE...”]	294
POȘTA [“DIN CAUZA VISCOLULUI...”]	295
[“GENERALUL IGNATIEV...”]	295
[“ZIARELE DIN VIENA...”]	295
[“LUNI ÎN 21 FEBRUARIE DELEGAȚII...”]	295
DE LA ȘCOALA TEHNICĂ	296
[“INTERPELĂȚIUNEÀ...”]	298
[“ATÂTEA NE SPUNE «TIMPUL»...”]	299
TURCIA [“ÎN 9 MARTIE...”]	299
PRELEGERILE “JUNIMII” [“DUMANICA TRECUTĂ DL P. VERUSSI...”]	299
TEATRU [“CU MULTUMIRE DEOSEBITĂ...”]	300
TEATRU [“JOIA TRECUTĂ S-A REPREZENTAT, ÎN BENEFICIUL...”]	301
[“«CURIERUL FINANCIAR», OGLINDA...”]	302
[“«NEUE FREIE PRESSE» COMUNICĂ...”]	303
TURCIA [“POARTA A RESPINS...”]	304
ANGLIA [“GENERALUL IGNATIEV...”]	304
PRELEGERILE “JUNIMII” [“DUMANICĂ ÎN 6 CURENT DL A. D. XENOPOL...”]	304
TEATRU [“REPREZENTAȚIA DE DUMANICĂ...”]	305
MONUMENTE	305
[“ÎN 7/19 MARTIE PROTOCOLUL...”]	306
TURCIA [“LA 12 MARTIE...”]	307
[“ÎN 14/26 CURENT GENERALUL...”]	307
CONSERVATORUL DIN IAȘI	308
CONCERT [“VIOLONISTUL ROMÂN...”]	309
SERATĂ MUZICALĂ [“ASTĂZI LA OPT ORE...”]	309
CONCERTUL FRIEMANN	310
[“CU TOATE ZGOMOTELE...”]	310
AUSTRO-UNGARIA [“UNUL DIN REDACTORII...”]	311
[“SERATA MUZICALĂ CARE VINERI...”]	311
LICEUL DIN SUCEAVA [“ÎNTR-O CORESPONDENȚĂ...”]	311
REVISTA TEATRALĂ [“MOARTEA LUI PETRU CEL MARE...”]	312
[“ȘTIRILE DIN URMĂ...”]	315
[“ȘTIRILE DIN STRĂINATATE...”]	316
PRELEGERILE “JUNIMII” [“DUMANICA TRECUTĂ DL POGOR A ȚINUT...”]	316
CONCERT [“DEȘI CONCERTUL...”]	316
TEATRU [“DEȘI ANUNȚASEM...”]	317
[“DUPĂ DEZBATERI DIPLOMATICE...”]	317
FUNDĂȚIUNEÀ DIEZ	318
[“SE PARE CĂ PESIMIȘTII...”]	318
CONCERTUL MICHERU [“ALALTĂIERI VIOLONISTUL NOSTRU...”]	320
GRIGORIE GĂNESCU	320
[“«NICIODATĂ», DIN ACEST SINGUR CUVÂNT...”]	321
«CONVORBIRILE LITERARE»	322

[“PRESA ROMÂNĂ ESTE POATE...”]	322
[“PAUZA GREIA ȘI ATENTIVĂ...”]	323
[“O ȘTIRE CAM SERIOASĂ...”]	324
[“DECLARAȚIA SUBSECRETARULUI DE STAT...”]	324
HIMEN	325
[“AGENCE RUSSE” CAPĂTĂ DIN CONSTANTINOPOL...]	325
RUSIA [“ALALTĂIERI ÎN 11/23 APRILIE...”]	327
PRELEGEREA DLUI A. D. XENOPOL DESPRE CRITICISM	327
ÎNCHEIEREA PRELEGERILOR “JUNIMII”	328
PROVIANT	329
[“EVENIMENTELE SE GRĂMĂDESC...”]	329
MUNTENEGRU [“«CORESPONDENȚA POLITICĂ» PRIMEȘTE...”]	329
TURCIA [“ZIARUL «TEMPS» AFLĂ...”]	330
AUSTRO-UNGARIA [“ADUNAREA DEPUTAȚILOR...”]	330
RUSIA [“SPRE COMPLETAREA CELOR ZISE...”]	331
INUNDARE	332
SCUMPIREA PÂINII	332
[“CORPURILE LEGIUITOARE...”]	333
[“A SOSIT ȘTIREA...”]	333
PÂINEA ȘI CARNEA	333
POȘTA [“DE TREI ZILE...”]	334
INUNDATIE	334
DE LA EPITROPIA SF. SPIRIDON	334
ABUZURI	335
[“MARTI ÎN 26 CURENT...”]	336
[“KARS, CETATEA...”]	337
LEGEA RECHIZIȚIUNILOR	338
[“AMBASADELE TURCEȘTI...”]	338
UN MATERIALIST ROMÂN	338
CORESPONDENȚII STRĂINI	339
RAMURI DE MĂSLIN	340
SHAKESPEARE	340
RUBLELE DE ARGINT	340
[“ÎNTÂMPLĂRILE PETRECUTE ÎN PARLAMENTUL ROMÂN...”]	341
FRANȚA [“CÂND ÎN ZIUA DIN URMĂ...”]	341
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“ÎN 5/17 MAI RUȘII...”]	342
[“VOTUL CAMEREI ȘI AL SENATULUI...”]	342
[“CONTRAR SIMPAȚIILOR MAJORITĂȚII POPOARELOR...”]	343
[“DE LA TEATRUL RĂZBOIULUI...”]	346
STRĂZILE [“ROMÂNIA ESTE...”]	346
CONCERT [“DUMINICĂ ÎN 22...”]	347
«ROMÂNIA LIBERĂ»	348
SPRE RESTABILIRE	348
[“COMBINÂND ȘTIRILE...”]	349
«STEAUA ROMÂNIEI»	349

[“PUȚINI AU FOST PÂN-ACUMA...”]	350
[“LA BECHET A AVUT LOC...”]	351
AUSTRO-UNGARIA [“DAMELE ROMÂNE DIN TRANSILVANIA...”]	352
INCENDIU	353
SINUCIDERE	353
TULBURĂRI COPILĂREȘTI	354
[“DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI DIN ASIA...”]	354
GRECIA [“ÎN ATENA, JUCĂRIA...”]	355
MUNTENEGRU [“LUPTE AU AVUT LOC...”]	355
SERBIA [“DIN BELGRAD...”]	355
CONCERT [“VINERI SEARA...”]	355
[“DUPA CÂT AUZIM...”]	355
AUSTRO-UNGARIA [“SI NON E VERO, E BEN TROVATO...”]	356
[“INSTALAREA ÎN SCAUNUL MITROPOLIEI...”]	356
COMITETELE PENTRU AJUTORUL RĂNIȚILOR	357
O SERBARE SECULARĂ	358
MUNTENEGRU [“DUPĂ CELE MAI NOI ȘTIRI...”]	358
SERBIA [“POARTA A FOST INFORMATĂ...”]	358
ARESTARE	359
PROBLEME PEDAGOGICE	359
I. C. MAXIM	361
NECROLOG [“ÎN NOAPTEA...”]	361
AUSTRO-UNGARIA [“«TELEGRAFUL ROMÂN» NE DĂ DETALII...”]	362
“POMĂRITUL, ÎNTOCMIT CU DEOSEBITĂ PRIVIRE LA GRĂDINA ȘCOLARĂ” DE D. COMĂȘA	362
MUNTENEGRU [“CREADĂ CINE CE-I PLACE...”]	365
NECROLOG [“LA 9/21 L.C. S-A SĂVÂRȘIT...”]	365
[“CU OCIAZIUNEА CIRCULĂRII...”]	366
IARĂȘI PENTRU RĂNIȚI	366
HARTĂ STRATEGICĂ	366
MUNTENEGRU [“SULEIMAN PAŞA A PĂTİT-O...”]	367
PENSIONATUL NORMAL DE DOMNIȘOARE [“DUMINICA TRECUTĂ...”]	367
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“SUB DATA DE 3 IULIE...”]	368
ITALIA [“STAREA SĂNĂTĂȚII...”]	369
TURCIA [“DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI...”]	369
FOȘTI ELEVI AI INSTITUTULUI ACADEMIC LA PARIS	370
RUȘII SE RETRAG ÎN ARMENIA	370
SIMEON MARCOVICI	370
MESERIILE	371
[“ÎNSEMNĂTATEA CRIZEI DIN CONSTANTINOPOL...”]	372
DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI [“ÎN ZIUA DE 8/20 L.C.”]	373
MUNTENEGRU [“LA 10/22 L.C. MUNTENEGRENI...”]	374
TÂRNAVA	375
[“LA 20 IULIE (1 AUGUST)...”]	375
[“DL MAIOR VLADIMIR ANDREIEVICI...”]	376

CIUDATĂ BUNĀVOINTĂ	376
"POMĀRITUL ÎNTOCMIT CU DEOSEBITĂ PRIVIRE LA GRĂDINA ȘCOLARĂ" DE D. COMŞA	376
"ROMĀNISCHE SKIZZEN" ...carti.....	377
[“O RECENZIUNE...”]	379
TURCIA [“O TELEGRAMĂ DIN SORGINTE TURCEASCĂ...”]	379
AUSTRO-UNGARIA [“DIN TRANSILVANIA AFLĂM...”]	380
[“TELEGRAMELE ÂU SPUS...”]	382
TURCIA [“«DAILY TELEGRAPH» CREDE...”]	382
MALTRATARE [“AFLĂM CU PÂRERE DE RĂU...”]	382
«GLOBUL»	383
[“ACESTEA SUNT CUVINTELE...”]	384
GERMANIA [“GUVERNUL GERMAN...”]	384
TURCIA [“MEHMED ALI TELEGRAFIAZĂ...”]	385
FRANȚA [“«PRESA» EXTRAGE...”]	385
OBSERVAȚII CRITICE	385
TURCIA [“NU SUNT ASEMANEA ADEVĂRATE...”]	391
[“ÎNAJNTE DE CÂTEVA LUNI...”]	391
TURCIA [“ŞAPTE ZILE DE-A RÂNDUL...”]	392
AUSTRO-UNGARIA [“CA SĂ SE VADĂ CUM...”]	393
FOAIE LITERARĂ [“ALĂTURI CU JURNALUL...”]	394
ZIAR NOU [“A APĂRUT LA 26 AUGUST...”]	394
ÎNCĂ O DATĂ RECENZIUNEA LOGICII MAIORESCU	394
[“APROPOS DE «GOLOS»...”]	397
AUSTRO-UNGARIA [“JURNALELE UNGUREŞTI...”]	398
CARTE NOUĂ [“A IEŞIT DE SUB TIPAR...”]	398
[“CU TOATĂ BUCURIA UNGURILOR...”]	398
CALENDAR PE ANUL 1878	399
KANT ȘI MUZICA	399
[“GERMANIA, ZICE...”]	400
[“PESTI NAPLÓ PRIMEŞTE...”]	400
TURCIA [“DE MAI MULTE ZILE...”]	401
FRANȚA [“SCRISOAREA PREGĂTITĂ...”]	401
TURCIA [“DIN NEFERICIRE S-A CONFIRMAT...”]	401
[“LA 18 CURENT S-A ȚINUT...”]	402
[“LA ANUL 1774...”]	402
CONFERINȚĂ [“CONFERINȚA ȚINUTĂ...”]	405
ITALIA [“LUCRAREA DLUI N. DENSUŞEANU...”]	405
AUSTRO-UNGARIA [“DESPRE INTRAREA...”]	406
«ROMÂNIA LITERARĂ»	406
[“CORESPONDENȚA POLITICĂ CUPRINDE...”]	406
[“ATACUL S-A ÎNCEPUT VINERI...”]	408
DIVIZIA A PATRA	409
AUSTRO-UNGARIA [“I.P.S.S. MITROPOLITUL ROMÂNILOR...”]	409
NOTIȚĂ BIOGRAFICĂ [“ZIARELE DIN BUCUREȘTI...”]	409

SCORNIRILE «TELEGRAFULUI» DIN BUCUREȘTI	410
SINUcidere [“ÎN HOTEL DE PARIS...”]	411
FRANȚA [“DL CALMON A PRONUNȚAT...”]	411
AUSTRO-UNGARIA [“VAIETELE DE MEDIAȚIUNE...”]	412
ITALIA [“ZIARUL «TIMES»...”]	413
[“«ROMÂNUL» CONTINUĂ ȘI ACUM ...”]	413
CONSPIRAȚIILE DIN CONSTANTINOPOL	413
ARBOROASA [“ÎN «NEUE FREIE PRESSE» NE-A INTÂMPINAT...”]	414
“VISUL DOCHIEI”, POEM ÎNTR-UN ACT	416
“OSTENII NOȘTRI”, COMEDIE (?) ÎN TREI ACTE	416
[“«ROMÂNUL» DEAPĂNĂ DIN NOU...”]	419
[“«PRESA» ARATĂ DEOSEBIREA...”]	420
[“«ROMÂNIA LIBERĂ»	420
VORBEŞTE DESPRE POLITICA INTERNĂ...”]	420
SITUATIA DIN FRANȚA	421
ARBOROASA [“PE CÂND AM REPRODUS...”]	423
FRANȚA [“CA ȘI CONFRATII LOR...”]	425
[“«ROMÂNUL» ÎȘI FACE OBICEIUL...”]	426
[“«ROMÂNIA LIBERĂ» VORBEŞTE...”]	426
UNDE DAI ȘI UNDE CRAPĂ	427
O LÂMURIRE [“O FOIȚĂ FABRICATĂ...”]	428
[“«TARA ÎNTREAGĂ CUNOAȘTE...”]	429
[“DRUMURILE S-AU TROIENIT...”]	429
ICOANE VECHI ȘI ICOANE NOI	431
[“MULTE AM AVUT DE ZIS...”]	452
HORAȚ JIDAN	453
DOROBANȚII	453
[“«PRESA» REPRODUCЕ...”]	454
[“«ROMÂNUL» CONCEDE...”]	456
PRO DOMO [“IATĂ «SIMȚĂMINTELE, IUBIREA DE ADEVĂR...”]	457
[“DL CANDIANO POPESCU...”]	458
O NOTIȚĂ STRĂINĂ RELATIVĂ LA LITERATURA ROMÂNĂ	458
ORIGINEA ROMÂNILOR	459
DIN VEACUL AL ZECELEA	460
[“ÎN SFÂRȘIT VEDEM LIMPEDE...”]	462
[“FĂRĂ A PREJUDECA HOTărâRILE ADUNĂRILOR...”]	464
REPREZENTĂȚIILE ROSSI	465
ARBOROASA [“CITITORII NOȘTRI...”]	466
CONTESTAREA ALEGERII DLUI MAIORESCU	466
[“À TOUT SEIGNEUR, TOUT HONNEUR!...”]	470
[“CHESTIUNEA RETROCEDĂRII...”]	471
[“FIINDĂ NOI SUNTEM...”]	471
[“DE CÂTE ORI S-AU FĂCUT ÎN PARLAMENTUL NOSTRU ...”]	474
[“ÎN NUMĂRUL NOSTRU DE VINERI...”]	475
[“DE CÂTEVA ZILE LIMBAJUL ZIARELOR LIBERALE...”]	478

[“VENIM ÎNCĂ O DATĂ ASUPRA SCRISORII...”]	480
[“ARGUMENTUL DE CĂPETENIE...”]	482
UN RĂSPUNS RUSESC	484
BASARABIA.....	485
[“DI HASDEU NE TRIMITE O SCRISOARE...”]	506
CONCESIUNI ECONOMICE	506
[“NU DEMULT UN DOCTOR...”]	508
TENDINȚE DE CUCERIRE	510
DOMNUL HOLBAN ȘI ARTHUR SCHOPENHAUER	512
[“ÎN AFACEREA HOLBAN-SCHOPENHAUER...”]	514
PAȘTELE	515
ZIAR NOU [“VINERI 14(26) APRILIE A APĂRUT...”]	518
[“DE CÂTE ORI FĂCEAM OBSERVĂRILE NOASTRE...”]	519
[“DE CÂND GUVERNUL CONSERVATOR S-A RETRAS...”]	520
“NOU A-B-C-DAR ROMÂNESC” DE VASILE PETRI	522
NECROLOG [DIMITRIE PETRINO]	525
O RECTIFICARE [“RÂZBOIUL” ȘI DUPĂ DÂNSUL «PRESA»”]	526
[“DE-O SEAMĂ DE VREME...”]	527
[“ŞTIM PREA BINE...”]	530
[“DIN PETERSBURG NE SOSEŞTE ŞTIREA...”]	533
[“«ROMÂNUL» REPETĂ MEREU...”]	535
[“DIN ISTORIA MÂNĂSTIRILOR ÎNCHINATE ...”]	536
[“ANUNTĂM CU PLĂCERE...”]	538
THEODOR DÖRING	539
ANEXAREA DOBROGEI	539
[“AM SPUS-O ÎN NUMĂRUL TRECUT...”]	545
[“«ROMÂNUL» PUNE ÎN REVISTA SA...”]	547
[“«ROMÂNUL», DE-CÂTE ORI SE ÎNFUNDĂ...”]	550
DR. BARBU CONSTANTINESCU, - PROBE DE LIMBA ȘI LITERATURA ȚIGANILOR DIN ROMÂNIA	551
[“LA PROPUNEREA NOASTRĂ...”]	552
[“NU NE PARE BINE...”]	554
[“ACU CÂTEVA ZILE...”]	558
[“«ROMÂNUL» ÎN NUMĂRUL DE VINERI...”]	559
CA LA NOI LA NIMENEA	561
CU OCASIA PREMIULUI ACADEMIC...	564
[“ASTĂZI SE DESCHIDE ADUNAREA...”]	564
B. PETRICICU HASDEU, “CUVENTE DEN BETRĀNI” – LIMBA ROMÂNĂ VORBITĂ ÎNTRE 1550-1600 ...	567
[“CIUDATĂ E PRETENȚIUNEA...”]	570
ELEMENTE DE ARITMETICĂ PENTRU UZUL ȘCOALELOR SECUNDARE DE DIMITRIE PETRESCU	572
[“AM SUSȚINUT...”]	575
[“CRONICILE NOASTRE VECHI...”]	576
ROMÂNII PENINSULEI BALCANICE	577

[“E CIUDAT CĂ TOCMAI NOI...”]	580
[“TRIST ESTE CÂND O NAȚIE MICĂ...”]	582
[“COMISIUNEA ALEASĂ DE SENAT...”]	584
[“NU SUNTEM DISPUși A REVENI...”]	585
[“DIN CAPUL LOCULUI...”]	586
[“ESTE ISTORICEȘTE INEXACT...”]	588
[“AM AVUT ADESEORI OCASIA...”]	588
[“ACEST ARTICOL...”]	590
[“«PE ARBORUL TĂCERII...»”]	590
LA VOCE D’ITALIA	593
MIȘCărILE ÎN RUSIA	594
[“MÂINE, DUMINICĂ, E ZIUA HOTărâtă ...”]	595
[“«ROMÂNUL» COMBATE IDEILE EMISE DE NOI...”]	596
[“ERA LESNE DE PREVAZUT...”]	599
[“«ROMÂNUL» SE GRĂBEȘTE A REPRODUCE...”]	600
[“CHIAR ÎN CHESTIUNEA ADMINISTRĂRII...”]	603
[“«ROMÂNUL» AFLĂ CĂ...”]	605
[“ÎN NUMĂRUL DE VINERI...”]	608
O CURIOZITATE	610
[“SPIRITUL PUBLIC MODERN...”]	611
[“VORBE, VORBE, VORBE!...”]	613
NOTIȚĂ BIBLIOGRAFICĂ [“LA ÎNDEMNUL...”]	615
[“ASTRONOMIA CORPURILOR CEREȘTI...”]	616
[“AŞADAR IERI...”]	617
[“CURÂND SE VA PREZENTA...”]	619
DEPUTATUL AVRAM BURĂH	620
[“ÎNTR-UN STUDIU DE POLITICĂ...”]	622
STUDII EXEGETICE ASUPRA UNEI PARABOLE CARE LIPSEȘTE ÎN SFÂNTA SCRIPTURĂ	623
[“NU ȘTIM PENTRU A CÂTA OARĂ...”]	627
[“AFLĂM CĂ ACTUALUL MINISTRU ...”]	629
[“ÎN REVISTA ZIARULUI «PRESA»...”]	630
[“ORGANELE DE PUBLICITATE...”]	632
[“«ROMÂNUL» GĂSEȘTE OCASIE...”]	633
[“MINISTERUL AGRICULTURII...”]	635
PANDARUS, VORNICEL DE NUNTĂ	635
NOTE	637

O SCRIERE CRITICĂ

După famoasele *Critice*, în sine bine scrise, ale lui Maiorescu, trebuia neapărat să iasă la lumină și o școală a sa de partizani care, minus spiritul de-o finețe feminină și minus stilul bun și limpede al d-sale, să aibă și ea aceleași defecte ce le are părintele, aceeași ridicare la nivelul secolului al 19-lea, același aer de civilizație și gravitate care din nenorocire sunt numai o mască ce ascunde adeseori numai foarte rău tendința cea adeverată și ambițiunea personală. Asemenea cum Kant cu sistemul lui filozofic a ridicat ca din nimica o oaste de ex- și aplicatori ai săi, tot așa, în analogie, după criticele numitului domn trebuia să se iovească o școală întreagă de critici sau criticaștri; singura diferență dintre amândouă școlile e doar asta, că partizanii lui Kant știau de ex. că baronia nu aduce de moștenire știință sau geniu și că nu e destul ca să aibă cineva un privilegiu – chiar cu pajură-mpărătească fie – pentru ca să aibă la dispoziție una sa imperiul cel vast al științei și lumina cea curată a criticii filozofice. Adeptii școlii române de filozofie sunt cu mult mai încrezüți și mult mai nejenăți; baronia și nimbul poetic sunt un drept nu la critică, ci până și la batjocură, până și la persiflagiu asupra acelora care ar avea cutezarea de a fi de-o opinie contrară. În locul nihilismului sincer adeseori și onest al unora din autori noștri, care poate nici nu pretindeau altceva de la public decât ca să le cedăm onoarea de-a fi autori noștri nesalariați, s-a ivit acumă alt nihilism – cel savant și pretențios care, uitându-se cu dispreț din fruntea și prin ochii secolului asupra a toți și toate, se crede la nivelul învățătilor (analog al politicilor) din Germania sau Europa civilizată pentru că a învățat, sau mai bine n-a învățat, în școlile de pe acolo.

În cazul de față avem a face cu unul din avangardele celor mulți care vor urma, adică: cu o broșură a unei avangarde intitulată deplin astfel: *Puține cuvinte despre coruperea limbii române în Bucovina* de D. Petrino (Cernăuți, 1869. Tiparul lui Bucoviecki și Comp.). Introducerea broșurii e în poezie, recte în versuri. Întâi poezia! Cu inima zdrobită, autorul plângе în strofa întâia că nimeni nu alină durerea dulcii Bucovine, ci o lasă pradă minciunilor celor turbate care încep cu “uae” și se sfârșesc în “ciuni”. În strofa a doua, autorul face pe român negru și pe vânzătorul Iuda-l face *rumân*. Iară bine! Strofa a treia, de clasnică ce e, nu putem să nedreptățim publicul și să nu i-o redăm. Ea sună:

Să piară în *Leptura-i* rumânul *papă-lapte*,
Iar tu, o Bucovină, *citind* a ta *dreptate*,
În munți, în văi, în codri, acolo *vei simți*
C-al României soare el nu-ți va asfinti.

Iată o strofă în care un om de merite (mort, nota-bene, pentru că dac-ar fi fost viu cine știe dacă autorul ar fi cutezat-o) merită de la mai mult decât sumetul poet

lingușitoarea apostrofă de papă-lapte; o strofă în care dreptatea (în loc de: adevară, realitate) se citește-n munci, și asfințitul soarelui nu se vede, ci se simte. Fiindcă în strofa a patra poezia trebuia să culmineze, apoi vine și Ștefan, umbra cu glasul răsunător, și zice în limba românului popor următoarele vorbe, pe care Stefan, pe când trăia, sigur că nici le visase, – uite-le-ntregi acele cuvinte profetice:

În libertate este frumosul ideal
Deci calcă în picioare glodul confaesunal!

Aceste două șiruri nu sunt importante numai din punctul de vedere al glodului confaesunal cu care se-mbală gura lui Ștefan cel Mare; ci încă și din acela că pună broșura toată în lumina ei adeverată și arată scopul cel adeverat al ei. Autorul se vede partizan al unei libertăți care, mulțumită simțului celui sănătos al bucovinenilor, va rămâne pentru ei un ideal etern nedorit; și apoi manifestă o ură cumplită și strivitoare contra glodului confaesunal, adică confesional. Și de ce autorul e inamicul ideii confesionale, al acelora adică care pretind și țin la aceea că școlile din Bucovina să rămână confesionale?

– Pentru că autorul e la nivelul secolului al 19-lea, ne va răspunde vreun sărmant neiniciat în misterele faptelor ce se tesc în Bucovina.

– O nu, nu dominilor, cauza e cu mult mai joasă de cum o credeți d-voastră. Se știe, când e vorba de cauza confesională în Bucovina, pe ai cărei agitatori unii îi combat și-i blamează, se știe că ea nu e decât cauza averilor națiunii românești din Bucovina, că națiunea, sub numele de confesiune, e proprietara de drept a unor averi întinse, că confesiunea e garanția dreptului și numele în care te bați și că, apărând confesiunea, proprietara de fapt a averilor, aperi averile drepte din moși-strămosi ale națiunii, pe care domnii politici pe picior mare ar vrea să le vadă secularizate, deși secularizarea, de ar fi posibilă, nu e decât în dreptul guvernului României. Știu eu că domnii o vad că *așa este* și că numai ambicioanele și sănsele cele prezintă viitorul în spe și federalismul monstruos ce-l proiectează unii din slavii fac să nu vadă că *așa este*. Știm noi că sunt domni care odată erau pentru unirea strânsă a Bucovinei cu Viena, pentru că d-lor, capacitatele cu stemă-n frunte, să-și poată preumbila mândria baronească prin lumea cea mare sau pe jumătate mare (demi-monde) a Vienei, cu aerul cel mai diplomatic și mai aristocrat din lume. Știm asemenea că tocmai aceia ar voi azi anexarea poate la Galitia – la juna Polonie – pentru că li se prezintă din nou ocaziunea de-a se amalgama d-lor baronii cu conții vecni și cu familiile ruginite polone. Din fericire puțini dintre boierii Bucovinei sunt cuprinși de această amețeală. Boierimea Bucovinei, demnă de toată stima și încrederea, a știut și va ști să fie totdeauna în fruntea națiunii din al cărei sân puternic s-a ridicat; dar cum că asemenea visuri există e fapt; cum că ele însă nu se vor realiza niciodată o promitem pe conștiința viguroasă a Dietei Bucovinei, pe ai cărei delegați nici ridicoulul ce li se aruncă-n față, nici dușmânia guvernului nu-i va opri de-a vorbi deocamdată *poate defectuos*, dar totuși *numai românește*, de-a simți însă cu atâtă mai bine și etern românește. Dumnezeul mulțimilor însetate de dreptate a început să adie cu sufletul său de foc și prin flamurile noastre. Sus flamura, jos masca!

Dacă acuzațiunea ce li s-a făcut prin rândurile de mai sus e nedreaptă, e treaba dumneilor ca prin *fapte*, nu prin vorbe, să dovedească contrariul.

După introductiva poezie (?), c-o întrebare-n paranteze pe care-o punem noi, vine prefața, în care autorul spune că: silit de împrejurări foarte critice, care în timpul de față amenință a pierde, pentru vecie poate, *limba și caracterul național* al poporului român din Bucovina, el a hotărât să trimită în public broșura sa. Spune apoi că ființe denaturate din însuși sânul națiunii cutează să răpească odorul limbii părintești, schimosind-o spre *glorificarea lor personală* întru atâta încât să fie neînțeleasă de oricine nu ar cunoaște *toate limbile europene*. "Țăranul – zice dl critic – se vede deodată depărtat de noi, țăranul de la care ar trebui să-nvățăm limba, căci el a fost acela care a păstrat-o, în lupta timpurilor, curată și românească. Si astfel păcătuind ei (veți vedea cine), ne răpesc limba vorbită de milioane de români, cărora ei ne înstrâinează cu totul și prin aceasta chiar ne răpesc posibilitatea unei existențe nationale".

Cum că ei nu au schimbat, ci au deșteptat la viață limba română și cu ea simțul național și cum că au facut-o spre glorificarea lor personală și (fie zis de noi) eternă, asta e prea adevărat: și nu negăm, nu putem să negăm; cum că însă ei ar fi avut intențiunea de-a depărta pe tăran de *d*-ta, de critic, asta nu poate fi adevărat decât în cazul când *d*-ta singur vei fi voind să te depărtezi de el. Pentru că *cine sunt acei ei?*

Uite și răspunsul în capitolele I și II ale cărțicelui: primo, egoiștii de filologi, secundo: Societatea pentru cultura și literatura poporului român din Bucovina.

Autorul e nedrept, de nu și ceva mai mult decât nedrept. Zice că filologii și Societatea din Bucovina au de principiu de-a se depărtă de limba poporului, noi și lumea, din contra, pretindem a și că tocmai ei și ea sunt acei care vor să rămână cu și *numai* pe lângă popor; și că poate modul de-a rămâne pe lângă el e defectuos, nu însuși principiul în sine. Și cum că filologii și Societatea Bucovinei voiau să rămână pe lângă popor, și cum că numai *modul* de a rămâne pe lângă el e ceea ce bate la ochi, dovedesc înseși exemplele ce d-sa le citează în capitolul III, adică: limbamentu, templamentu, insusietivu, meniciune, lepturariu și.a., creațiuni ale bătrânlui Pumnul, care-n amorul său cel nemărginit pentru limbă, în increderea cea sfântă ce-o avea în puterea creatrice a limbii, nu primea în ea nici vorbele grece: gramatică și istorie, nici vorba greco-slavă: carte de citire. Mi se va spune poate că părerea lui Pumnul nu-i bună. Dacă nu-i bună, aceea însă stă – că *chronistica* e dreaptă și scuzată. După extremul latinității, a etimologismului absolut inaugurat de bătrânlul Petru Maior, care scria construcțiuni latine în românește (extrem ce, pentru deșteptarea noastră din apatia lungă față cu latinismul, era neapărat trebuincios), după ridicarea la potență a aceluiasi extrem de către următori, trebuia neapărat să vină ca remediul contra lui extremul *fonetismului* absolut, a iubirii nemărginite a limbii numai românești și exclusivitate față cu limba latină și cele surori. Aceste extreme au fost conditionate de însăși natura lucrului, nu poți defișe mijlocul unei linii până ce nu vei fi aflat punctele ei cele extreme. Însuși dl critic nu e expresiunea poporului cum pretinde a fi, nu reprezintă cu fidelitate legile ce se manifestă ca domnitoare în limba poporului de jos, ci se ține, fară de-a o și însuși, de fațăunea literaților care cred a fi găsit calea de mijloc între fonetici și etimologi – un juste-milieu, cum s-ar zice.

Tot în capitolul III dl critic impută delegaților patrioți care au vorbit românește în Dietă greșelile ce, după d-sa, ei le-au comis în limbă. Dacă ei nu-și știu limba

EMINESCU

OPERE

VI. Publicistică

Coordonatorul ediției: acad. Mihai Cimpoi

Editura "GUNIVAS"

[“ASTĂZI FIIND PRIMA ÎNTRUNIRE...”]. Se publică în “Timpul”, V, nr. 157, 16 iulie 1880, p. 1. Al doilea editorial.

ABUZURILE RECENSĂMÂNTULUI. Se publică în “Timpul”, V, nr. 158, 17 iulie 1880, p. 1. Al doilea editorial.

REVOLUȚIA ȘI REVOLUTIONARII. Se publică în “Timpul”, V, nr. 159, 18 iulie 1880, p. 1-2. Al doilea editorial. Este reprodus în “Democrația națională”, I, nr. 157, 20 iulie 1880, p. 2-3.

[“«MONITORUL» DE IERI...”]. Se publică în “Timpul”, V, nr. 161, 20 iulie 1880, p. 1. Al doilea editorial. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opere*, III, București, Editura Cultura Românească S.A.R., 1939, p. 423-426.

[“PROGRAMUL NOSTRU ZICEA...”]. Se publică în “Timpul”, V, nr. 162, 22 iulie 1880, p. 1-2. Al doilea editorial. Se tipărește în volum, prima dată, în *Culegere de articole d-ale lui M. Eminescu*, București, Tipo-Litografia E. Wiegand & C. Savoiu, 1891, p. 69-72. Fragmentar.

RĂSPUNSUL PORTII LA NOTA COLECTIVĂ. Se publică în “Timpul”, V, nr. 162, 22 iulie 1880, p. 2.

[“C-O FIZIONOMIE DE-O GRAVĂ SERIOZITATE...”]. Se publică în “Timpul”, V, nr. 163, 23 iulie 1880, p. 1. Al doilea editorial. Este reprodus în “Mișcarea națională”, I, nr. 120, 25 iulie 1880, p. 2-3.

[“EVENIMENTUL CEL MARE...”]. Se publică în “Timpul”, V, nr. 164, 24 iulie 1880, p. 1. Al doilea editorial.

[“ASUPRA TRECERII DLUI BARON...”]. Se publică în “Timpul”, V, nr. 164, 24 iulie 1880, p. 1-2.

[“CALUMNIARE AUDACTER...”]. Se publică în “Timpul”, V, nr. 165, 25 iulie 1880, p. 1-2. Al doilea editorial. Este reprodus în “Mișcarea națională”, I, nr. 123, 29 iulie 1880, p. 3-4 (*Impresiuni din intru*). Fragmentar. Se tipărește în volum, prima dată, în *Culegere de articole d-ale lui M. Eminescu*, București, Tipo-Litografia E. Wiegand & C. C. Savoiu, 1891, 59-62. Fragmentar.

[“ÎN NUMĂRUL DE IERI AM ARĂTAT...”]. Se publică în “Timpul”, V, nr. 166, 26 iulie 1880, p. 1-2. Al doilea editorial. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opera politică*, II, București, Editura Cugetarea – Georgescu Delafras, 1941, p. 132-134.

[“CEEA CE SE-NTÂmplĂ...”]. Se publică în “Timpul”, V, nr. 167, 27 iulie 1880, p. 1. Al doilea editorial.

[“ÎNTR-UNUL DIN NUMERELE TRECUTE...”]. Se publică în “Timpul”, V, nr. 168, 29 iulie 1880, p. 1-2. Al doilea editorial. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opere*, III, București, Editura Cultura Românească S.A.R., 1939, p. 438-444.

SUMAR

DIN PERIODICE	5
[“NU ȘTIM DE UNDE ȘI PÂNĂ UNDE...”]	7
[“CREDEM CĂ DESTUL AM VORBIT...”]	11
DIONISIE, MITROPOLIT AL DRISTULUI	14
MOFTURI ȘTIINȚIFICE	14
[“ÎN NUMĂRUL NOSTRU DE LA 20 DECEMBRIE...”]	16
[“TOT ÎN NUMĂRUL NOSTRU DE LA 20 DECEMBRIE...”]	18
[“ESTE MIȘCAREA DIN MOLDOVA FACTICE...”]	21
CIUMA	21
[“VORBIND ÎN UNUL DIN NUMERELE NOASTRE TRECUTE...”]	23
[“CHESTIUNEA SCĂDERII...”]	25
[“ALALTĂIERI S-A ÎNTÂMLAT O MINUNE...”]	27
[“ÎN NUMĂRUL DE JOI...”]	30
[“PENTRU ÎNTELEGERICA ACESTEI METAFORE...”]	32
[“ÎN ZĂDAR AR ÎNCERCA CINEVA...”]	32
[“MAȘINILE MÂNATE...”]	34
“VÂRFUL CU DOR” [“UN FOILETON...”]	35
[“LIBER-CUGETĂTOR, LIBERĂ-CUGETARE ...”]	36
[“\$EDINȚA DE IERI A SENATULUI...”]	38
[“SE ȘTIE CĂ NOI...”]	40
[“TREI ZILE DE-A RÂNDUL...”]	43
[“ASEARĂ, DUMINICĂ, DL MATEI MILLO...”]	45
[“IERI DL D. GIANI...”]	45
[“O CHESTIUNE MAI MULT CARACTERISTICĂ...”]	50
[“UN ZIAR CU AL CĂRUI NUME...”]	53
[“IERI ȘI ALALTĂIERI CAMERA...”]	54
[“DEOSEBIREA ÎNTRE ACESTE DOUĂ DECLARAȚII...”]	57
VÂRFUL CU DOR [“CANTATA COMPUSĂ...”]	60
[“CHESTIUNEA ART. 7 A ÎNLĂTURAT...”]	60

[“ROMÂNUL» DE VINERI, 2 MARTIE...”]	62
[“DEZILUZII ȘI DEZAMÂGIRI!...”]	63
[“CAMERA FRANCEZĂ A RESPINS...”]	64
TEATRU ROMÂNESC [“MÂINE, MARTI 6 MARTIE...”]	66
[“«POLITISCHE CORRESPONDENZ» PUBLICĂ...”]	66
[“ÎNTRE MULTELE NEPLĂCERI ALE VIETII...”]	69
[“IERI S-A CITIT...”]	71
[“ALALTĂIERI, SÂMBĂTĂ...”]	73
[“ALALTĂIERI, LUNI DIMINEAȚĂ...”]	75
[“UN CENUŞAR ROMÂN...”]	77
[“DL FRÉDÉRIC DAMÉ NE TRIMITE...”]	78
CHESTIUNEA ORIENTULUI [“DUPĂ CUM ȘTIM...”]	81
[“UNA DIN FRAZELE FAVORITE...”]	82
[“ATRAGEM ATENȚIUNEA TUTUROR...”]	83
PESTE CÂT TEMP VA PIERI LUMEA?	84
[“DL SIMEON MIHĂILESCU PUBLICĂ...”]	85
[“PE ZI CE MERGE ACUZATIA...”]	89
[“DL AL. A. MACEDONSKY...”]	92
[“S-AU ÎMPLINIT OPT ZILE...”]	92
[“SPERĂM A PUTEA ADUCE ÎN CURÂND...”]	92
[“ZILELE DIN URMĂ S-A RĂSPÂNDIT...”]	93
[“TOTI ȘTIU...”]	93
[“DL S. MIHĂILESCU SI-A DAT DEMISIUNEA...”]	95
[“AM DOVEDIT ADESEORI...”]	96
[“«ROMÂNUL» ÎN AJUNUL ALEGERILOR...”]	97
[“PUTINE ZILE ÎNCĂ...”]	99
[“ÎN URMA CONSTATĂRILOR FĂCUTE...”]	101
[“LUCRU DE CARE TREBUIE...”]	102
[“DEOCAMDATA FOILE RADICALE...”]	105
[“CINE CUNOAȘTE CÂTUȘI DE PUTIN ISTORIA...”]	107
[“DACA TONUL FOII NOASTRE...”]	110
CHESTIUNEA ISRAELITĂ	111
[“DIN MAREA UNITATE ETNICĂ A TRACILOR...”]	136
[“FIECE ZI ESTE MENITĂ...”]	139
[“DE CEEA CE NE TEMEM...”]	140
[“CHESTIUNEA WARSZAWSKY – BRĂTIANU – MIHĂILESCU...”]	142
[“ÎN ZADAR AM ÎNCERCAT...”]	142
[“ORICUM AM ÎNTOARCE CHESTIUNEA ...”]	145
[“AFLĂM CĂ DL N. T. MOLDOVEANU...”]	147
AFACEREA N. T. MOLDOVEANU	147
[“NU NE ADUCEM AMINTE...”]	149

[“OARE ROADELE DEMAGOGIEI...”]	151
[“ROȘII, ÎNCEPÂND DE LA ORATORII LOR...”]	153
[“OCUPAȚI CU STRÂNGEREA DE MATERIAL...”]	156
[“AFLĂM CĂ DL N. T. MOLDOVEANU A FOST LIBERAT...”]	157
[“VECHEA IMPUTARE...”]	157
[“CAMERELE DE REVIZUIRE...”]	159
[“PUBLICĂM URMĂTOAREA EPISTOLĂ...”]	161
[“CU CÂT TREC UNA DUPĂ ALTA ZILELE...”]	164
[“DE CÂND NAȚIA...”]	166
[“«ROMÂNUL» SE PLÂNGE AMAR...”]	168
[“O LUNĂ DE ZILE A TRECUT...”]	168
[“MAREA MAJORITATE...”]	171
[“DACA APARENTELE NU AMĂGESC...”]	174
[“DACĂ MAJORITATEA...”]	178
[“UN NOU ZIAR...”]	179
[“TREBUIE SĂ AIBĂ CINEVA...”]	180
[“ARTICOLELE DE SPERIECIUNE ALE «ROMÂNULUI...”]	181
[“ÎN ȘEDINȚA DE IERI...”]	183
[“DACA PROIECTUL MAJORITĂȚII...”]	185
[“«FREMDENBLATT», ZIAR OFICIOS...”]	188
[“ÎNTRE DEOSEBITELE PERSONALITĂȚI...”]	191
[“DE CÂND A ÎNCEPUT...”]	193
[“CAMERELE ACTUALE DE REVIZUIRE...”]	195
[“CEEA CE A PIERDUT...”]	197
[“DE LA FORMAREA CABINETULUL...”]	199
[“ZIARELE GUVERNULUI...”]	201
[“NE E SILĂ...”]	202
[“CARACTERUL OBȘTESC AL LUPTELOR...”]	205
[“LA 7 AUGUST...”]	206
[“CÂTEVA NUMERE CONSECUTIVE...”]	209
[“DUPĂ TERMENUL MESAJULUI DE PROROGARE...”]	212
[“SÂMBĂTĂ, 11 AUGUST...”]	214
[“EXPRIMATĂ ÎN TERMENII CEI MAI GENERALI...”]	216
[“DL MINISTRU DE EXTERNE...”]	217
[“DE CÂTE ORI...”]	219
[“DE CÂND CU ÎNCEPEREA...”]	220
[“PARTIDUL CONSERVATOR...”]	222
[“FOAIA OFICIOASĂ A GUVERNULUI...”]	224
[“DUPĂ CUM SE POATE PREVEDEA...”]	226
[“ȘEDINȚA DE IERI A CAMEREI...”]	227
[“ÎN ȘEDINȚA DE IERI A CAMEREI...”]	229

[“NUMĂRUL DE AZI ȘI CEL DE IERI AL «ROMÂNULUI...”]	231
[“AM SPUS-O ÎN NUMĂRUL DE ALALTĂIERI...”]	234
[“SUNTEM ÎN AJUNUL UNEI SOLUȚIUNI...”]	236
[“CHIAR ÎN CELE MAI SOLEMNE MOMENTE...”]	237
[“ÎN SENAT A ÎNCEPUT IERI...”]	238
[“PROMULGAT ȘI SANCTIONAT...”]	240
[“DUPĂ ATÂTEA DECLARAȚIUNI...”]	242
[“ÎN AJUNUL ACORDULUI...”]	244
[“PRIN ÎNCETAREA DIN VIAȚĂ...”]	246
[“NU DE PRINCIPIU, CI DE ÎNCREDERE E CHESTIUNEA...”]	247
[“DE DUMINICA TRECUTĂ...”]	249
[“ABIA APUCARĂM SA ZICEM...”]	251
“DESPOT VODĂ” DRAMĂ ÎN CINCI ACTE DE VASILE ALECSANDRI	255
[“PERSOANE ONORABILE...”]	257
[“ÎN ARTICOLUL NOSTRU...”]	257
[“PRIMIM DE LA DL FLEVA...”]	260
[“AM ZIS ÎN NUMĂRUL NOSTRU PENULTIM...”]	261
[“MARE SUPĂRARE AM CAUZAT...”]	263
[“LA CE SERVEȘTE DISCUȚIA...”]	264
[“MAI TOATE ZIARELE OFICIOASE...”]	268
[“JUDECÂND CINEVA...”]	269
[“VAZÂND STÂRUINȚA...”]	271
[“SE ÎNCHINĂ OMUL TOTDEAUNA ȘI-N TOT LOCUL?”]	272
UNDE DAI ȘI UNDE CRAPĂ	276
[“TIMPUL» DE LA 27 NOIEMBRIE...”]	276
[“ERAM CURIOȘI ÎNTRUCÂTVA...”]	278
[“SE-APROPIE ÎNCEPUTUL SFÂRȘITULUI”]	280
UNITATEA DE VEDERI ÎN CABINETUL ACTUAL	281
[“ȘI ZI GLORIE, MÂRIRE, NEATÂRNARE...”]	288
[“PROIECTUL AL DOILEA...”]	290
[“ASCUȚIREA CHESTIUNILOR CURAT INTERNE...”]	292
[“ÎN ȚARA NOASTRĂ...”]	294
[“VOIM SĂ NE SPUNEM PÂREREA...”]	295
[“ÎN DISCUȚAREA PROIECTULUI DE MAJORAT...”]	297
[“«PRESA» DE SÂMBĂTA TRECUTĂ...”]	302
[“DE CÂTEVA ZILE SE PETREC...”]	303
[“«BINELE PUBLIC» NE-ADUCE ȘTİREA...”]	304
[“O VORBĂ SERIOASĂ...”]	306
[“SUNTEM ÎN AJUNUL REDESHIDERII ADUNĂRILOR...”]	308
[“ORGANUL MARELUI OM DE STAT...”]	310
[“TOTDEAUNA ÎNAINTEA UNUI VOT...”]	312

[“«FACEȚI INTERESELE...”...”]	315
[“NU-ȘI CREDE CINEVA...”]	317
[“ȘARPELE, CÂND ÎL DOARE CAPUL...”]	317
[“UN ARHIEREU...”]	320
[“NENOROCITELE ASTEA DE TĂRI...”]	321
[“FELDMAREŞALUL, CONTELE MOLTKE...”]	324
[“PREȚIOASELE DESCOPERIRI...”]	325
[“CITITORII DE GAZETE...”]	326
DIN TRANSILVANIA	340
[“CA UN FEL DE REFUGIU...”]	341
[“UNUL DIN PUNCTELE STATORNICE...”]	342
[“CÂND, MULTUMITĂ...”]	343
[“DIMITRIE CANTEMIR...”]	346
[“«PRESA» DE VINERI 8 FEBRUARIE...”]	348
[“ASTĂZI PAISPREZECE ANI...”]	350
[“UNUL DIN MITURILE CELE MAI SEMNIFICATIVE...”]	352
[“DE BINE DE RĂU...”]	354
STUDII ASUPRA SITUAȚIEI	356
[“ZIARUL «ROMÂNUL» ÎN REVISTA SA...”]	373
[“O LUNGĂ IEREMIADĂ...”]	375
[“SUNT ÎN LUMEA ACEASTA OAMENI...”]	376
[“ZIARUL «ROMÂNUL» SE OCUPĂ...”]	377
[“IAR O CRIZĂ MINISTERIALĂ...”]	380
[“N-AR FI GREU DE POLEMIZAT...”]	381
[“MAI NIMERITĂ NI S-AR PĂREA...”]	384
[“ZIARUL «ROMÂNUL», CU O SOLICITUDINE PATERNĂ...”]	385
[“UNUL DIN ARGUMENTELE CELE MAI OBIȘNUITE...”]	386
NAIVITĂȚI RADICALE	389
CONFERINȚA DLUI T. MAIORESCU	
TINUTĂ DUMINICĂ LA 24 FEBRUARIE	
ÎN SALA ATENEULUI DESPRE VISURI	390
[“ÎN FINE PORTOFOLIUL...”]	392
[“«ROMÂNUL» DE LA 25 FEBRUARIE...”]	392
[“«PRESA», ÎN NUMĂRUL DE IERI...”]	394
[“NE PARE BINE...”]	395
[“UN POCO PIÙ DI LUCE...”]	399
[“ÎN ȘEDINȚA DE VINERI...”]	401
FRANȚA: ARTICOLUL VII	403
UN NOU ZIAR [“ÎN IAȘI A APĂRUT...”]	404
[“ÎN LIBERA ENGLITERĂ...”]	406
[“APARTINE TRADIȚIUNILOR...”]	407

PRELECTIUNEA DLUI TITU MAIORESCU ȚINUTĂ DUMINICĂ

2 MARTIE 1880	408
[“E GREU PENTRU O FOAIE DIN OPORIZIE...”]	409
ERATA	411
[“DE MAI MULTE ZILE...”]	411
[“FOAIA DLUI BOERESCU...”]	412
[“CITIM ÎN «FREMDENBLATT»...”]	413
[“AM SPUS ÎN ARTICOLUL PRIM...”]	414
ZIARUL “UNIREA” ȘI PROGRAMUL CONSERVATORILOR	414
[“ÎNTRE PETRECERILE...”]	416
[“DIN VIENA NE VINE ȘTIREA...”]	417
[“NU POATE FI POLITICĂ BUNĂ...”]	418
[“LE NORD», ZIAR DE ÎNCREDERE...”]	419
[“SCHIMBĂRI MARI...”]	420
[“JOURNAL DES DÉBATS», ÎN NUMĂRUL DE LUNI...”]	422
[“LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE» SCRIE...”]	423
[“ADESEORI O LEGE OARECARE...”]	423
[“ACUM DOUĂ SĂPTĂMÂNI...”]	427
[“ZIARUL «PRESA», ÎN NUMĂRUL...”]	428
[“PUBLICUL NOSTRU...”]	429
[“ÎNCĂ UN ZIAR...”]	431
[“FOILE ENGLEZE AU ȘTIRI...”]	431
[“O LITERATURĂ ÎNTREAGĂ...”]	432
MITROPOLITUL MORARIU ANDRIEVICI	435
[“ZIARUL «PRESA», ÎN REVISTA SA...”]	436
MODEL DE STIL	439
[“CANCELARUL S-A ÎNTORS”]	439
[“CAMERA, DUPĂ ATĂTEA LUNI...”]	440
[“ÎN ȘEDINȚA DE IERI A SENATULUI...”]	441
[“BĂTUTI PE TOATĂ LINIA...”]	442
UN NOU JURNAL NAȚIONALE – LIBERALE	445
CUM SE PETREC ALEGERILE ÎN ANGLIA, CUM ÎN ROMÂNIA?	448
[“E ATÂT DE UIMITOARE ȘTIREA...”]	451
[“CEA MAI SLABĂ DIN TRE APUCĂTURILE SOFISTICE...”]	452
[“NU MAI AVEM CURAJUL...”]	456
[“NORDDEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG», ORGANUL DE CĂPETENIE...”]	457
[“ROMÂNUL» DE IERI...”]	459
[“PROPRIETARUL FONDATOR...”]	460
[“POȘTA DIN BERLIN NE ADUCE...”]	461
[“EXISTĂ O SEAMĂ DE SPIRITE...”]	462

[IERI, LA HUGUES, A AVUT LOC...”]	464
[“ÎN ORICE CAZ URMAȘII NOȘTRI...”]	465
[“DEMISIUNEA TUTUROR MAGISTRATILOR...”]	466
[“«LE NORD», ORGANUL CANCELARIEI...”]	466
[“IDEEA GENEROASĂ ȘI MÂNTUITOARE...”]	467
ABDICAREA DLUI C.A. ROSETTI	468
[“L'INDÉPENDANCE ROUMAINE» PUBLICĂ...”]	472
[“ÎN ȘEDINȚA DE LA 4 L.C. A ADUNĂRII DEPUTATILOR...”]	473
[“CAMERA RADICALILOR...”]	476
[“ZILELE DIN URMĂ...”]	477
[“ÎN REICHSTAGUL GERMAN...”]	478
AUSTRO-UNGARIA ȘI NAȚIONALITĂȚILE	481
[“CRIZA MINISTERIALĂ...”]	485
[“DIN CERCURILE GUVERNAMENTALE...”]	486
[“PROTESTAȚIILE FIERBINȚI...”]	487
[“FIINDCĂ SE VORBEȘTE...”]	487
[“ALALTĂIERI, SÂMBĂTĂ...”]	488
PISTOALELE MUNTENEGREANULUI	490
[“AM VORBIT AŞA DE DES...”]	491
[“ÎN NUMĂRUL SĂU DE ALALTĂIERI...”]	492
[“DEȘI TERMENUL «MESAJ»...”]	493
[“ÎN NUMĂRUL DE IERI...”]	495
[“UN INCIDENT FOARTE NEPLĂCUT...”]	496
[“EXPRESIA «CODRU PARLAMENTAR»...”]	497
[“SFINTELE PAȘTI NE-A VENIT...”]	500
[“ÎN ANGLIA PARLAMENTUL...”]	500
[“ASUPRA LUCRURIOR CE SE PETREC LA NOI...”]	501
[“SCHIMBĂRILE DIN ANGLIA...”]	502
[“JOURNAL DES DÉBATS», ÎN NUMĂRUL SĂU...”]	502
[“INTERESANTE NU MAI SUNT...”]	504
DESPRE ALE ARMATEI	506
[“ÎN NUMĂRUL NOSTRU DE VINERI...”]	507
BANCA DE SCONT ȘI CIRCULAȚIUNE	509
[“ÎN NUMĂRUL SĂU DE IERI «ROMÂNUL»...”]	513
[“AGENTIA HAVAS NE COMUNICĂ...”]	515
[“ZI CU ZI ȘTIRILE...”]	517
[“ZIARELE VORBESC...”]	518
[“ROMÂNUL» ÎN ZILELE TRECUTE...”]	519
O LEGE MAGHIARĂ CONTRA EXPORTULUI NOSTRU	520
NOTIȚE BIBLIOGRAFICE	522
ALEGERILE CONSILIILOR JUDEȚENE	530

DOTAȚIUNEA COMUNEI IAȘI ȘI GUVERNUL CONSERVATOR	532
[“IARĂȘI CHESTIUNEA REGATULUI...”]	535
[“EVITĂM A VORBI...”]	535
[“AM ARĂTAT CUM ZGOMOTELE...”]	537
[“CÂND CONSILIUL COMUNAL...”]	538
[“DUPĂ CÂTE SE SPUN...”]	538
[“CELE DIN URMA ZGOMOTE...”]	538
[“DE CÂND DATEAZĂ EXPORTUL NOSTRU...”]	539
FRANȚA [“SUNT ACUM NOUĂ ANI...”]	542
[“DACĂ LA APRECIERI TEORETICE...”]	543
[“CU O STĂRUINȚĂ...”]	545
POLITICA NOULUI CABINET ENGLEZ	546
[“ZILELE ACESTEA...”]	548
[“O ÎNSĂRCINARE PUBLICĂ...”]	549
[“DI A.D. XENOPOL...”]	551
[“DEȘI NE AFLĂM...”]	551
[“O ÎNCHEIERE A CONSILIULUI DE MINIȘTRI...”]	552
[“CU GREU SE VA GĂSI...”]	554
[“SCRISOAREA PRINTULUI DE BISMARCK...”]	557
[“ÎNTR-UNUL DIN NUMERELE NOASTRE...”]	558
[“AVÂND A DISCUTA O CHESTIUNE...”]	559
[“«ROMÂNUL» DE MIERCURI...”]	561
[“RĂSĂRITUL EUROPEI...”]	563
[“CUNOSCÂND PRINCIPIUL FUNDAMENTAL...”]	565
[“ÎN ȘEDINȚA ADUNĂRII...”]	567
[“«ROMÂNUL» CUPRINDEA...”]	570
[“ÎN NUMĂRUL SĂU DE LA 6 IUNIE...”]	573
[“ÎN NUMĂRUL DE LA 26 MAI...”]	573
[“LA 4/16 IUNIE...”]	576
[“FĂRĂ A FI PROROCI...”]	578
[“ÎN VEDEREA ALEGERILOR...”]	580
[“FOILE CAPITALEI AU VORBIT...”]	583
[“NU FĂRĂ DURERE AM CITIT...”]	584
[“DL DUMITRU BRĂTIANU, ÎNTORS DIN STRĂINATATE...”]	587
[“NU NE-AM FĂCUT... ILUZII...”]	588
[“PRIMIM DIN RÂMNICUL VÂLCII...”]	589
[“PARTIDUL DOMINANT...”]	589
[“O DEPEȘĂ TELEGRAFICĂ...”]	593
[“«PRESA» SE BUCURĂ ATât DE MULT...”]	593
[“ALIANȚA ELECTORALĂ...”]	595
[“IERI ÎN SFÂRȘIT CONFERINȚA DE LA BERLIN...”]	596

[“ASUPRA ALEGERILOR JUDEȚENE...”]	598
[“AM POMENIT ÎN NUMĂRUL NOSTRU DE ALALTĂIERI...”]	599
[“AFARĂ DE UNELE JUDEȚE...”]	601
[“CU TOATE CĂ...”]	603
[“ESTE ADMISIBIL ÎNTR-O ȚARĂ...?”]	605
[“ÎNTRE AVOCATII DIN AUSTRIA...”]	607
[“DUPĂ CE SOLICITUDINEA GUVERNANTILOR...”]	609
[“«ROMÂNUL», ÎN NUMĂRUL SĂU DE ASTĂZI...”]	612
[“ÎN NUMĂRUL DE MARTI...”]	615
[“SE ȘTIE CĂ MARELE PARTID...”]	616
ÎNVĂȚĂMÂNTUL ELEMENTAR ÎN ARDEAL	621
[“UNA DIN NENOROCIRILE ACESTEI ȚĂRI...”]	622
[“DACĂ MULT OCUPATUL...”]	624
[“CITITORUL NOSTRU...”]	625
[“«BINELE PUBLIC» NE ADUCE ȘTİREA...”]	626
[“LUMEA ASTA AR MAI TRECE EA...”]	628
[“ORICĂT DE MULTE LAUDE...”]	630
[“DE PE CÂND SE DISCUTA...”]	631
[“MAI LA VALE REPRODUCEM...”]	633
[“ASTĂZI ÎNTRUNINDU-SE...”]	633
[“NU ȘTIM CUM SĂ NE EXPLICĂM...”]	634
[“OBSERVASEM CU OARECARE MIRARE...”]	635
[“PRIVIND LA POLITICA NOASTRĂ...”]	638
[“ASTĂZI FIIND PRIMA ÎNTRUNIRE...”]	641
ABUZURILE RECENSĂMÂNTULUI	642
REVOLUȚIA ȘI REVOLUTIONARII	644
[“«MONITORUL» DE IERI...”]	647
[“PROGRAMUL NOSTRU ZICEA...”]	649
RĂSPUNSUL PORȚII LA NOTA COLECTIVĂ	652
[“C-O FIZIONOMIE DE-O GRAVĂ SERIOZITATE...”]	654
[“EVENIMENTUL CEL MARE...”]	655
[“ASUPRA TRECERII DLUI BARON...”]	656
[“CALUMNIARE AUDACTER...”]	657
[“ÎN NUMĂRUL DE IERI AM ARĂTAT...”]	661
[“CEEA CE SE-NTÂmplă...”]	663
[“ÎNTR-UNUL DIN NUMERELE TRECUTE...”]	664
NOTE	669

[“NU ȘTIM DE UNDE ȘI PÂNĂ UNDE...”]

Nu știm de unde și până unde partidul conservator din țară a ajuns să aibă onoarea de-a fi numit reaționar. Spunem onoarea tocmai pentru că ceea ce se numește reacțiune în alte țări e atât de departe la noi și pentru că elementele unei reacțiuni lipsesc – din nefericire – atât de mult, încât putem privi această stație cu ochii reci ai unor judecători și să vedem întâi dacă are vreo realitate, al doilea dacă, existând într-adevăr, ar fi un rău pentru dezvoltarea nației românești și al treilea dacă, stinsă fiind, ar mai putea fi re-nviață.

Așadar care sunt bazele unui partid reaționar?

O nobilime ereditară și istorică, bogată și puternică prin majorate, adică prin dreptul de moștenire al celui dintâi născut; o dinastie asemenea istorică, răsărită din acea nobilime și identificându-se oarecum cu ea; în fine prerogative politice ereditare, de ex. un Senat compus numai sau aproape numai din privilegiați. Această clasă privilegiată ar trebui să lupte sau pentru menținerea drepturilor ei față cu tendințe de uzurpație fie din partea altor clase, fie din partea coroanei, sau ar trebui să tindă a recâștiga prerogative pierdute.

Deie-ni-se voie a spune că toate aceste premise ale unui partid reaționar nu există la noi. Clasa privilegiată de mai nainte ajunsese un fel de nobilime de serviciu mai mult decât de naștere, iar despre ereditate nu era nici vorbă. Se-ñtelege că existau familii influente și bogate, care mențineau un fel de ereditate *de facto* a prerogativelor în familie, dar acea ereditate nu exista *de jure*, precum o știe aceasta orice copil mic. Cauza pentru care boierimea în țările noastre n-a ajuns niciodată la acea formă strictă și nestrămutată a instituției din alte țări, a fost veșnică neașezare a lucrurilor de la noi din țară, veșnicele schimbări de domnie care se făceau în urma influențelor polone, ungare și turcești, căci către marile puteri vecine căutau să absoarbă pe socoteala lor patria noastră, iar aceasta căuta să pareze tendințele lor prin alegerea unui Domn cât se poate de plăcut vecinului aceluia care pentru moment era mai puternic. Nu tăgăduim că aceasta era o politică de slăbiciune, dar, bună-reea cum era, a prezervat țara de lucrul cel mai rău din toate, de cădere pe mâini străine, și tot politica aceasta a fost cauza neașezării dinăuntru, cauza pentru care nu s-a cristalizat din fierberea vieții istorice un miez statoric al unei nobilimi naționale care să aibă voință și puterea de-a rezista tuturor încercărilor necoapte și costisitoare de înnoire și de ospăială apuseană. Dacă ar fi existat o asemenea clasă

EMINESCU

OPERE

VII. Publicistică

Coordonatorul ediției: acad. Mihai Cimpoi

Editura "GUNIVAS"

[“OBSERVASERĂM UNA DIN ZILE...”]. Se publică în “Timpul”, VI, nr. 219, 8 octombrie 1881, p. 1. Al doilea editorial.

[“«L’INDÉPENDANCE ROUMAINE» IȘI FACE PLĂCAREA...”]. Se publică în “Timpul”, VI, nr. 220, 9 octombrie 1881, p. 1-2. Al doilea editorial. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opere*, IV, București, Editura Cultura Românească S.A.R., 1939, p. 240-242.

[“CU TIMPUL A ÎNCEPUT A SE RECUNOAȘTE...”]. Se publică în “Timpul”, VI, nr. 221, 10 octombrie 1881, p. 1. Al doilea editorial. Este reprodus în “Telegraful român”, XXIX, nr. 120, 13 octombrie 1881, p. 478. Se tipărește în volum, prima dată, în Mihai Eminescu, *Despre cultură și artă*, Iași, Editura Junimea, 1970, p. 216-217. Fragmentar.

[“ASEARĂ S-A REPREZINTAT PENTRU ÎNTÂIA OARĂ...”]. Se publică în “Timpul”, VI, nr. 221, 10 octombrie 1881, p. 3 (*Cronica teatrală*). Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Articole și traduceri*, București, Editura Minerva, 1974, p. 267.

[“CÂT DESPRE ȚARĂ...”]. Se publică în “Timpul”, VI, nr. 222, 11 octombrie 1881, p. 1. Al doilea editorial.

[“MULTUMITĂ ÎMPREJURĂRILOR...”]. Se publică în “Timpul”, VI, nr. 223, 13 octombrie 1881, p. 1. Al doilea editorial. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opere*, IV, București, Editura Cultura Românească S.A.R., 1939, p. 288-291.

SUMAR

DIN PERIODICE	5
[“DIN SORGINȚI OFICIOASE...”]	7
[“DACĂ ÎN TIMPUL GUVERNULUI CONSERVATORILOR...”]	8
[“NU AVEM DIN NEFERICIRE UN SERVICIU STATISTIC...”]	11
[“ÎNCĂ DE PE CÂND NE CĂUTAU CEARTĂ...”]	13
[“PE CÂND FOILE AUSTRO-GERMANE...”]	16
FRANȚA [“EVENTIMENTUL ZILEI...”]	17
[“«BUKARESTER TAGBLATT», VORBIND...”]	17
[“AVEM ÎNAINTE-NE UN PROCES-VERBAL...”]	19
[“ZIARELE AUSTRIECE ȘI GERMANE...”]	19
[“SE ȘTIE CĂ, CU OCASIUNEA...”]	20
[“PE CÂND ATENȚIUNEA EUROPEANĂ...”]	21
[“PE DE ALTĂ PARTE DIN ROMA...”]	21
[“ÎN PRIVINȚA CHESTIUNII DUNĂRII...”]	22
[“SÂMBĂTĂ SEARA...”]	24
[“ASUPRA CHESTIUNII DUNĂRENE CITIM...”]	24
DOMNITORUL ROMÂNIEI LA ISCHL	26
[“NU ÎNCAPE ÎNDOIALĂ...”]	28
[“DL JULES FERRY, NI SE PARE...”]	30
[“«ROMÂNUL» PROPUNÂND...”]	32
[“CE AJUTĂ TOATE DECLAMAȚIILE...”]	33
[“CA SĂ SE VADĂ CUM JUDECĂ OAMENII...”]	36
POLITICA DE STAT ȘI POLITICA DE PARTID	37
[“O SUMĂ DE CETĂȚENI...”]	44
[“ACUM CÂTEVA ZILE...”]	45
[“AM DAT ÎN NUMĂRUL DE IERI...”]	47
[“FATĂ CU ȘTIRILE...”]	48

[“TÂNĂRUL DOMN G. C. CANTACUZINO...”]	49
[“ÎN URMA ÎNCĂRCĂRII PROGRAMELOR...”]	50
[“E SIGUR CĂ...”]	51
[“ONORURILE CĂTE I SE FAC...”]	53
SCHOPENHAUER ÎN FRANȚA	55
[“ÎNTR-O CORESPONDENȚĂ DIN ZILELE TRECUTE...”]	57
[“ASUPRA CHESTIUNII DUNĂRENE...”]	58
[“FABULA VULPII ȘI A CORBULUI...”]	60
[“«L'INDÉPENDANCE ROUMAINE», MENTIONÂND...”]	62
[“DESIGUR CĂ RELATIILE...”]	63
[“CORESPONDENȚA PE CARE AM EXTRAS-O...”]	65
[“CONSILIUL GENERAL AL INSTRUCTIEI...”]	66
[“AR TREBUI SĂ COMPUNEM...”]	68
[“NU NE ÎNDOIM...”]	70
[“LIPSA DE INTERES...”]	71
[NECROLOG. MANOLACHE KOSTAKI EPUREANU]	74
[“ÎNTR-UNUL DIN NUMERELE TRECUTE AM CREZUT...”]	75
[“«BUKARESTER TAGBLATT» NU OBOSEȘTE...”]	77
[“AR FI BINE DACĂ ÎN POLEMICĂ...”]	80
[“ORICÂT DE DEOSEBITI AR FI OAMENII...”]	82
[“NI SE ANUNTĂ DIN VIENA...”]	83
[“CU PRIVIRE LA MEMORIUL ANONIM...”]	86
[“CHESTIUNEA DUNĂREANĂ PREOCUPÂND...”]	88
[“CU GAZETELE DIN TIMPUL NOSTRU...”]	89
[“DISCUȚIUNEA ACTUALĂ ASUPRA REFORMELOR...”]	91
[“O BLÂNDEȚE EXTRAORDINARĂ...”]	93
[“«ROMÂNUL», DUPĂ CE PARAFRAZEAZĂ...”]	95
[“«L'INDÉPENDANCE ROUMAINE» CREDE...”]	97
[“ATTITUDINEA PRESEI OFICIOASE...”]	100
[“DACĂ N-AR FI FOST...”]	101
[“O DISCUȚIE CAM ZADARNICĂ...”]	102
[“UNEORI NI-S-A ÎNTÂMPLAT...”]	105
[“ÎN ARDEAL ESTE VORBA...”]	106
[“CÂND VEDEM PUBLICÂNDU-SE...”]	107
[“DE MAI MULTE ORI...”]	109
[“ASEARĂ S-A JUCAT...”]	110
[“VENI-VA TIMPUL...?”]	111
TEATRUL NAȚIONAL: MĂNĂSTIREA DE CASTRO	112
[“ZILELE ACESTEA...”]	113
GERMANIA ȘI FRANȚA	115
[“CONSTATĂM CĂ AMÂNDOUĂ FOILE...”]	116

[“TOAMNA CU CĂDEREA FRUNZELOR...”]	117
[“ASTĂZI INTRĂ ÎN BUCUREȘTI...”]	118
OBSERVAȚII POLEMICE	120
TONUL PRESEI MAGHIARE	120
[“CELE TREIZECI ȘI ȘASE...”]	121
[“SE ȘTIE CĂ APARATUL...”]	123
[“ÎNTĂLNIND PE CĂTE-UN OM...”]	124
[“ZIARELE DIN IAȘI...”]	126
[“SUCCESELE POLITICII EXTERIOARE...”]	127
[“«ROMÂNUL» NU SE SFIEȘTE...”]	128
[“CU TOATE DEZMINȚIRILE...”]	129
[“CUM CAD MINISTERELE...?”]	131
[“PUȚINUL SUCCES...”]	132
[“CINEVA DE LA REDACTIA «ROMÂNULUI»...”]	133
[“NE-AM GĂSIT BELEAUA...”]	135
[“NU ÎNCURAJĂM FANTEZIILE POLITICE...”]	136
[“VINERI A FOST ACEA ȘEDINȚĂ...”]	138
[“INVENTIUNEA TIPARULUI...”]	140
[“NU-I SCAPĂ NIMĂNUI DIN VEDERE...”]	142
BALANȚA COMERCIALĂ	144
[“NU-NȚELEGEM LA CE SERVESC DEZMINȚIRILE...”]	146
[“DL MINISTRU DE FINANȚE...”]	147
[“AGENTIA HAVAS NE NOTIFICĂ...”]	148
[“PE LÂNGĂ DECRETUL DE CONVOCARE...”]	151
[“CE BUCURIE PE «PRESA» CĂ INDEPENDENȚA ROMÂNIEI...”]	152
[“CA ȘI LEONIDA LA TRECĂTOAREA TERMOPILELOR...”]	154
[“«NEUE FREIE PRESSE» RĂSPUNDE...”]	155
[“PUBLICĂM CU BUCURIE...”]	156
CONCERTUL DLUI WIEST	157
[“C-O SUFICIENTĂ...”]	158
[“E CLAR CĂ UN STAT...”]	160
[“E O FIERBERE ÎN UNGARIA...”]	161
[“ADEVĂRUL DOARE...”]	164
[“ASUPRA PRETINSULUI PROTEST...”]	165
[“«L'INDÉPENDANCE BELGE» ANUNȚĂ...”]	166
[“IERI LA 4:30 DUPĂ-AMIAZĂ...”]	167
PRELEGERILE DLUI T. MAIORESCU	167
[“MESAJELE DE DESCHIDERE...”]	170
[“PUBLICĂM MAI LA VALE...”]	172
[“NOI AM FOST ACEI CARE AM IMPUTAT...”]	172
[“«L'INDÉPENDANCE ROUMAINE» DISCUTĂ...”]	174

PRELEGERILE DLUI MAIORESCU [“IERI LA 4:30 ÎN SALA...”]	175
RECTIFICARE [“ÎN DAREA NOASTRĂ DE SEAMĂ...”]	176
PRELEGERILE DLUI T. MAIORESCU	176
SCRISOAREA UNUI MINISTRU	178
[“N-AR TREBUI SĂ NE PRINDĂ MIRAREA...”]	181
[“AR ÎNSEMNA A MERGE DEPARTE...”]	183
AFACEREA CONTA-PANU	184
[“DUPĂ CE APĂRUSE...”]	186
SCRISOAREA UNUI MINISTRU	189
[“EXISTĂ ÎN BUCUREŞTI O FOAIE...”]	192
[“SCANDALUL ACTUAL...”]	193
[“ÎN ŞEDINȚA CAMEREI DE LA 27 CURENT...”]	195
SCRISOAREA UNUI MINISTRU	198
[“CE PROGRESE IMENSE...”]	198
[“IERI LA 5:15 SEARA...”]	200
[“DL DIMITRIE STURZA, RAPORTORUL COMISIEI...”]	201
[“CALAMITATEA RUBLELOR...”]	203
[“E UN SEMN DE STATORNICIA PRINCIPIILOR...”]	204
[“AM DISCUTAT IERI CU NEPĂRTINIRE...”]	207
GAMBETTA ÎN ȘTIINȚĂ SI POLITICĂ	208
FOILETONUL NOSTRU LITERAR	209
[“ADEVĂRUL DOARE; NIMIC NU DOARE CA ADEVĂRUL...”]	209
[“REPREZENTAȚIA IZBUTITĂ DE IERI...”]	211
[“NOI ȘI INTERESANTE...”]	212
[“OBIȘNUIȚI A ȚINE PE CITITOR...”]	212
[“EXISTĂ, SE VEDE...”]	214
[“«GAZETA GENERALĂ» DIN AUGSBURG...”]	217
[“CONVENTIUNEA DE COMERT...”]	220
[“DACĂ POLEMICA NOASTRĂ...”]	222
[“SÂMBĂTĂ SEARA A AVUT LOC...”]	224
[“DE LA DESCHIDerea SESIUNII ADUNĂRILOR...”]	226
[“O DEPEŞĂ A AGENȚIEI HAVAS...”]	228
[“NEDEPRINŞI A FACE FRAZE...”]	229
“DESPRE SITUAȚIA POLITICĂ A ROMÂNIEI” DE MAIORESCU	232
PATOLOGIA SOCIETĂȚII NOASTRE	234
ȘCOALA NORMALĂ SUPERIOARĂ	236
CHESTIUNEA DUNĂRII	238
[“APROPIINDU-SE ALEGERILE...”]	238
[“AMINTISERĂM MAI ZILELE TRECUTE...”]	240
RADICALII ÎN FRANȚA	240
[“CELELALTE NEGUSTORII...”]	241

[“ALALTĂIERI A APĂRUT...”]	244
[“AM SEMNALAT ÎN ZILELE TRECUTE...”]	247
[“VARII ÎN ADEVĂR...”]	248
ȘCOALA NORMALĂ SUPERIOARĂ	250
ALIANȚA NORDULUI	253
[“ZILNIC NI SE SPUNE...”]	253
ITALIA ȘI AUSTRIA	255
[“«OPT ȘI CU A BRÂNZEI NOUĂ...”]	255
SITUATIUNEA ÎN SIRIA	257
[“BIZANTINII DE LA «ROMÂNUL...”]	257
LOUISE MICHEL	259
[“«PRESA» RECTIFICĂ ÎNTELESUL...”]	259
[“ARE HAZ «ROMÂNUL...”]	261
[“ÎNTRE VARIILE ACUZĂRI...”]	264
[“ERODOT AL «ROMÂNULUI» CONTINUĂ...”]	266
[“«ROMÂNUL» CONTINUĂ A SE OCUPA...”]	269
[“SCANDALUL ZILEI...”]	271
[“NU ESTE CHESTIUNE CARE...”]	272
[“LAUDELE PE CARE FOILE GUVERNAMENTALE...”]	276
[“ÎN «TIMPUL» AU APĂRUT...”]	277
[“«ROMÂNUL» NU ÎNCETEAZĂ...”]	278
REPEDE ARUNCĂTURĂ DE OCHI ASUPRA PROIECTULUI DE BUGET PE ANUL 1881-82	280
PROIECTUL DLUI CONTA ASUPRA INSTRUCTIUNII [1]	285
[“TREI EVENIMENTE...”]	290
PROIECTUL CONTA [“DIN RELAȚIUNEA...”]	292
ROMÂNII DIN VIENA	292
PROIECTUL DLUI CONTA ASUPRA INSTRUCTIUNII [2]	293
[“FOILE ROMÂNE DIN ARDEAL...”]	296
[“SENTINȚA TRIBUNALULUI...”]	299
[“CA PASAREA PHOENIX...”]	299
[“«NORDDEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG» EMITE...”]	301
[“«MISTERIOSO! A LA SORDINA!»...”]	302
[“MAI ALALTĂIERI...”]	302
[“ÎN NUMĂRUL SĂU DE AZI...”]	304
[“PE CÂND DISCUTĂM...”]	306
[“O MANIFESTAȚIE ZGOMOTOASĂ...”]	308
[“NU AVEM NICI O INFORMAȚIUNE...”]	310
[“«L'INDÉPENDANCE ROUMAINE » CUPRINDE ȘTIRI...”]	312
[“IERI SEARĂ NI S-A COMUNICAT...”]	314
[“ATÂT NE MAI LIPSEA...”]	315

[“FAPTE DE O ÎNSEMNĂTATE EXCEPȚIONALĂ...”]	316
[“ZIUA DE IERI A FOST...”]	317
[“PE CÂND ÎN ANGLIA...”]	318
CEZAR BOLLIAC	320
[“IERI DL BRĂTIANU A DAT CITIRE...”]	320
[“DL VERNESCU A INTERPELAT...”]	323
[“PRESA ȘI OPINIA PUBLICĂ EUROPEANĂ...”]	325
[“CURIOASĂ ȘI VREDNICĂ...”]	325
[“ÎN PRIVIREA IDEII...”]	326
[“«ROMÂNUL» NE SOMEAZĂ...”]	328
ALEXANDRU III	330
[“ÎN NUMĂRUL NOSTRU PENULTIM...”]	331
[“O BROŞURĂ...”]	332
[“ÎNDEPLINIM O DATORIE...”]	334
[“ÎN MAI MULTE NUMERE...”]	336
[“ÎNTR-UNUL DIN NUMERELE TRECUTE...”]	338
[“SE ZICE... NU AFIRMĂM...”]	339
[“ÎNTRE LEGENDELE NOASTRE...”]	341
[“RĂSPUNZÂND LA DISCURSUL DLUI MAIORESCU...”]	343
[“ZIARELE FRANCEZE...”]	345
IOAN GRIGORIE GHICA	347
[“REPREZENTAȚIILE DNEI GIACINTA PEZZANA-GUALTIERI...”]	348
[“ZIARELE STRĂINE NE ADUC ȘTIREA...”]	349
[“DIN MEMORIILE...”]	351
MOARTEA ÎN DINASTIA RUSĂ	353
ASASINAREA LUI PETRU III	353
[“DEMULȚ ERA VORBA...”]	355
MOARTEA CATARINEI II	356
[“HABEMUS PAPAM”]	358
ASASINAREA LUI PAVEL I	360
[“ADEVĂRUL DOARE. PE LA 3 MARTIE...”]	361
MOARTEA LUI ALEXANDRU I	364
ALEGERILE ÎN BUCOVINA	365
DNA PEZZANA	366
MOARTEA LUI NICOLAE I	367
[“ASUPRA MANIEI...”]	368
UN SUCCES AL TEATRULUI NAȚIONAL	368
[“IERI FIIND PROCESIUNEA...”]	369
[“CRIZA MINISTERIALĂ...”]	370
[“ÎN URMA HOTĂRÂRII LUATE...”]	372

[“ÎNTR-UN ARTICOL CU MULT PREA LUNG...”]	373
[“DL DIMITRIE BRĂTIANU SOSEȘTE...”]	374
[“RETRAGEREA DLUI ION BRĂTIANU...”]	376
[“ȘI IARĂȘI BAT LA POARTĂ...”]	378
[“A AȘTEPTA SĂ CULEGI...”]	379
[“LA ÎNTREBAREA...”]	380
[“PENTRU CE S-A RETRAS...”]	381
REVOLUTIONARII	385
[“«CUGETAȚI, NE ZICE...»”]	385
BISMARCK CA SOCIALIST	388
[“ABSTRACTIE FĂCÂND...”]	389
[“APROAPE TOATE ZIARELE...”]	391
[“SE PARE CUM CĂ TUTUROR PARVENIȚILOR...”]	393
[“CEEA CE LI SE PARE CURIOS...”]	393
[“ZILELE DIN URMĂ...”]	395
[“ASUPRA SCANDALULUI PETRECUT...”]	395
[“A DISCUTA CU IGNORANȚĂ...”]	397
[“ÎNTÂmplAREA A VOIT...”]	399
[“DE DOUĂ ORI...”]	401
[“O ȘTIRE DE CEA MAI MARE IMPORTANȚĂ...”]	402
[“CITITORII ÎȘI VOR FI ADUCÂND AMINTE...”]	404
ASASINII LUI ABDUL AZIZ	406
[“CRIZA POLITICĂ...”]	407
[“NOUL MINISTER REGAL...”]	408
[“SĂ DISCUTĂM CU «ROMÂNUL»...?”]	408
[“«JOURNAL D'ORIENT» DIN VIENA...”]	411
[“CONFERINȚELE ELECTORALE...”]	411
[“NU VOM DISCUTA CU «ROMÂNUL» PRINCIPII...”]	412
[“F. KANITZ, SCRITOR...”]	414
[“ERA UN OBICEI ÎNAINTE...”]	417
[“DUPĂ CUM SE VEDE...”]	418
[“RÂURILE MOLDOVEI...”]	419
[“«L'INDÉPENDANCE ROUMAINE» NE CAUTĂ...”]	419
[“MIȘCAREA ANTISEMITICĂ ÎN RUSIA...”]	421
[“TRĂIM ÎNTR-O ȚARĂ CIUDATĂ...”]	421
[“PARE-NI-SE C-AM FOST PROROCI...”]	424
[“CÂND REPRODUSESEM...”]	425
[“CÂND AM DAT SEAMA...”]	426
[“AȘA ESTE”]	427
[“«THE TIMES» ȘI «TIMPUL», IATĂ TEMA...”]	427
[“CÂND EPOCA PATRIOTISMULUI DE PORUNCEALĂ...”]	429

[“ÎN FINE BANCHERII...”]	430
[“A GENERALIZA O ASERTIUNE...”]	431
[“ESTE ÎNTR-ADEVĂR ÎNTRISTĂTOARE...”]	432
[“VINERI, SENATUL S-A OCUPAT...”]	436
SITUAȚIA ÎN RUSIA [“STAREA DE LUCRURI...”]	438
[“SCRIERILE DRAMATICE BUNE...”]	438
[“PÂNĂ ACUM AM PRIMIT...”]	440
[“IERI CAMERA S-A OCUPAT...”]	440
[“IERI ÎN CAMERĂ...”]	442
[“DISCUȚIUNEA CHEȘTIUNII DUNĂRENE...”]	442
[“ÎNCHIDEREÀ CHIAR...”]	443
[“ASUPRA EXAMENELOR...”]	445
[“A INTRAT VULPEA-N SAC”]	446
[“RUPTURA ÎNTRE DL BRATIANU ȘI PARTIDUL SĂU...”]	448
[“UN AMIC AL FOII NOASTRE...”]	448
FRANZ SCHIPEK	449
[“ÎNCLINĂM UNEORI...”]	450
[“CÂND ONOR. DOMN IOAN BRĂTIANU S-A RETRAS...”]	451
SITUAȚIA ÎN RUSIA [“GUVERNUL RUSESC...”]	453
[“IERI S-A CITIT ÎN ADUNĂRI...”]	454
[“VOTUL DUREROS AL SENATULUI...”]	456
[“ÎN NUMĂRUL TRECUT AM PUBLICAT...”]	457
[“FĂRĂ A AVEA DARUL...”]	457
[“CABINETUL CERNAVODA-CHIUSTENGE S-A FORMAT...”]	460
[“NOUL MINISTER A CITIT IERI...”]	461
[“E COMEDIE?...”]	463
[“AM DAT SEAMĂ LA TIMPUL CUVENIT...”]	464
[“DACĂ ÎNTRE FURNIZORII...”]	465
[“CABINETUL NR. 40...”]	465
[“CA DE REGULĂ SE GRĂMĂDESC...”]	467
[“DL C. A. ROSETTI, MINISTRU DE INTERNE...”]	468
[“FRAȚII NĂDEJDE...”]	468
[“E CUMPLITĂ STAREA DE LUCRURI...”]	470
[“IERI S-AU ÎNCHIS...”]	472
[“ÎN PRIMA SĂPTĂMÂNĂ...”]	473
[“STATUIA LUI ELIAD...”]	474
[“O CONVORBIRE...”]	474
[“CU SAU FĂRĂ CUVÂNT...”]	476
[“DL C. A. ROSETTI, EXCELENȚĂ...”]	477
[“«LIBERALUL» DIN IAȘI...”]	477
[“ÎN VEDEREA ALEGERILOR...”]	478

[“DE UN TIMP ÎNCOACE...”]	480
[“«ROMÂNUL» MUSTRĂ OPORIZIUNE...”]	483
[“«L'EUROPE DIPLOMATIQUE» PRIMEŞTE...”]	484
[“CE GENII MATEMATICE...”]	486
[“ARE HAZ «ROMÂNUL» CU LECTIILE...”]	486
STAREA DE LUCRURI ÎN BULGARIA	489
[“LA 27 IUNIE A APĂRUT...”]	489
[“DL C. A. ROSETTI, MINISTRU...”]	490
[“ESTE MAI MULT DECĂT UN AN...”]	491
[“DÂND MAI LA VALE...”]	492
[“CORESPONDENTUL DIN ŞIŞTOV...”]	496
[“DE CÂND CU APLANAREA...”]	497
[“FATĂ CU ASERTIUNEA...”]	498
[“DEMAGOGII SUNT ACEIAŞI...”]	498
[“ECONOMIȘTII OBSERVĂ...”]	499
POPOARELE AUSTRO-UNGAREI	502
[“DL C. A. ROSETTI ARE CIRCULAROMANIE...”]	504
[“SUB TITLUL...”]	505
[“DE LA UN TIMP ÎNCOACE...”]	505
[“COLONELUL SIBORNE...”]	506
[“ZILELE DIN URMĂ SE COMENTASE...”]	507
[“DL MINISTRU PREZIDENT...”]	508
BULGARIA ȘI ROMÂNIA	509
CREDITUL MOBILIAR	510
CREDITUL MOBILIAR ȘI JOCUL DE BURSĂ	515
SOCIETATEA DE CONSTRUCȚIUNI	519
[“«OBSERVATORUL» DIN SIBIU...”]	521
CREDITUL MOBILIAR ȘI PRESA CAPITALEI	521
[“«PESTHER LLOYD», OFICIOSUL...”]	524
[“PRIN DECRET REGAL...”]	525
[“LA ARTICOLUL NOSTRU...”]	526
[“SPRE RĂSĂRIT, NU SPRE APUS!...”]	527
[“NUMIREA DLUI PETRE MAVROGHENI...”]	529
POETUL ALECSANDRI ȘI STUDENȚII ROMANI DIN VIENA	530
[“«ROMÂNUL» A CONTRACTAT NĂRAVUL...”]	530
[“URMÂND DISCUȚIUNEA...”]	533
[“«PESTHER LLOYD» SCRIE...”]	535
[“GOANA ÎN CONTRA OVREILOR...”]	537
[“NU NE ÎNDOIAM CĂ DISTINGERA...”]	538
[“BUCURIA PE CARE O SIMTE...”]	540
STATUTELE CREDITULUI MOBILIAR	541

[“CE POFTESTE «L’INDÉPENDANCE ROUMAINE?»?】	543
ROMÂNIA IRREDENTA	546
[“CĂUTÂND A EXPLICA...”]	547
[“DESPRE O PRETINSĂ INCURSIUNE...”]	550
[“«ROMÂNUL» DE JOI...”]	552
[“ADEVĂRUL CĂ ÎN DECURSUL...”]	552
O CONFIRMARE NEAŞTEPTATĂ	556
DIN EPOCA LUI MATEI BASARAB	556
[“CE VOR MAGHIARI CU ALIAȚII LOR...”]	557
[“«ROMÂNUL» S-A PUS PE STUDII...”]	559
[“ÎN «GRENZBOTEN», REVISTĂ...”]	560
[“ÎN PRIVIREA PRETINSULUI CONFLICT...”]	563
[“CA SĂ NU AIBĂ APARENȚĂ...”]	564
[“O NEÎNTELEGERE...”]	565
[“TEORIA NOASTRĂ...”]	565
[“«PESTHER LLOYD» POLEMIZEAZĂ...”]	569
[“MAI ZILELE TRECUTE...”]	572
[“«ROMÂNUL» ESTE DE-O UŞURINȚĂ...”]	575
[“ÎN «PESTHER LLOYD» GĂSIM...”]	575
[“ZIARUL «UNGARISCHE POST» ADUCE AMĂNUNTE...”]	575
[“O TELEGRAMĂ DIN STAMBUL...”]	576
[“ASUPRA CONFLICTULUI DE GRANIȚĂ...”]	576
[“RĂUL DE CĂPETENIE...”]	578
[“«CORESPONDENȚA POLITICĂ» DIN VIENA...”]	582
[“ȘI-AU PIERDUT SĂRITA...”]	584
[“ASUPRA VIZITEI FĂCUTE...”]	586
[“DUMINICĂ SEARA LA TEATRUL ORFEU...”]	589
[“«PSEUDO-ROMÂNUL», CA SĂ EXPlice...”]	589
MOMENTE DE DISTRACȚIE. LITERATURA ROȘIE	591
[“ASUPRA SCOPULUI...”]	592
[“MAI ZILELE TRECUTE ERA VORBA...”]	594
[“FOILE NOASTRE OFICIOASE...”]	596
[“CAUTĂ SĂ SPUNEM...”]	598
[“DIN NEFERICIRE...”]	601
[“DOUĂ MONOGRAFII...”]	604
[“DE LA VENIREA...”]	605
[“CURTEA DE CASAȚIE...”]	606
[“ELECTIVITATEA MAGISTRATURII...”]	608
[“UN CAZ CIUDAT...”]	609
[“DIN TELEORMAN AFLĂM...”]	610
[“PRIN MARTIE...”]	611

[“ÎN SCRISOAREA A ZECEA...”]	612
MĂNĂSTIRI ÎNCHINATE	613
[“MEȘTER ÎN FALSIFICARE...”]	614
[“REZULTATUL ALEGERILOR...”]	615
[“LA MONTPELLIER...”]	617
[“ÎNTRE ACUZĂRILE...”]	620
[“ORICE ALEGERE...”]	621
[“CE ADEVĂRATĂ E TEORIA...”]	622
[“E DESTUL CA UN CORP...”]	622
[“LA CONGRESUL LITERAȚILOR...”]	623
[“«ROMÂNUL», ȚINÂND SEAMĂ...”]	624
[“ACUZĂTIUNEA RIDICATĂ...”]	626
[“BROŞURA DLUI G. MÂRZESCU...”]	628
[“N-A TRECUT MULT...”]	630
[“ACUM, CÂND STATUTELE...”]	632
ECOURILE BANCHETULUI	635
[“ÎN AUSTRO-UNGARIA, UNDE EXISTĂ...”]	635
[“DIN FRANȚA SE POT CITI...”]	636
[“CURTEA DE APEL DIN IAȘI...”]	637
[“ZIARELE DIN VIENĂ...”]	638
[“PREAOSFINTIA SA MUSIU CHIȚU...”]	639
[“TOATE FOILE GERMANE...”]	641
[“JOI S-A ADUNAT ÎN SIBIU...”]	642
LITERATURĂ POPULARĂ. PALAVRE, ANECDOTE, TACLALE Ș.A.	643
[“CELE DOUĂ PREOCUPĂRI...”]	644
[“SÂMBĂTĂ SEARA S-A REPREZENTAT...”]	646
[“CRIZA MINISTERIALĂ DIN PARIS...”]	646
[“PRIN FAIMOASA SCRISOARE...”]	647
[“OBSERVASERĂM UNA DIN ZILE...”]	650
[“«L’INDÉPENDANCE ROUMAINE» ÎȘI FACE PLĂCEREA...”]	651
[“CU TIMPUL A ÎNCEPUT A SE RECUNOAȘTE...”]	653
[“ASEARĂ S-A REPREZENTAT PENTRU ÎNTĂIA OARĂ...”]	654
[“CÂT DESPRE TARĂ...”]	655
[“MULTUMITĂ ÎMPREJURĂRILOR...”]	657
NOTE	659

[“DIN SORGINTI OFICIOASE...”]

Din sorginții oficioase nu ne învrednicim mai nicicând a afla vreo deslușire în privirea chestiunilor la ordinea zilei, iar dacă găsim uneori articole care pretind a lumina opinia publică, caută totdeauna a citi printre siruri și a observa până unde ele vor să înducă în eroare. Corespondenții foilor străine sunt, cu rare excepții, sub inspirația sferelor oficioase, încât nici din relațiile lor nu se poate alege mult; cu toate acestea rămâne constatată că, precum întreaga noastră politică se face dincolo de graniță, tot astfel și informațiunile către noi ating străbat mai întâi granița și după aceea se întorc în țară.

Asupra conflictului cu Bulgaria, relativ la jurisdicția consulară, citim în “Gazeta generală” din Augsburg următoarele:

Se știe că între guvernul român și cel bulgar s-a iscat, acum câtva timp, un conflict asupra exercițiului jurisdicției consulare a consulului român din Varna, căruia i s-a opus tribunalul de acolo. E drept că guvernul bulgar a destituit pe președintul tribunalului din Varna și c-a înșarcinat pe-un membru al Curții de Apel din Rusciuc cu cercetarea afacerii, dar pe reprezentantul român nu l-a întărită despre aceasta și nici a răspuns la protestul României. Între acestea, puterile, sesizate de circulara ministrului de externe din București, au luat afacerea în mâna lor și au considerat-o ca o afacere de principiu, de vreme ce e vorba de aplicarea art. 50 al Tratatului de la Berlin, conform căruia supușii români se bucură, până la încheierea unor alte tratate, de toate drepturile de care se bucură supușii celorlalte state europene înăuntrul marginilor împărăției otomane. Precum astăzi, guvernul austriac a transmis reprezentantului român din Sofia o comunicație, cu care e de acord și guvernul englez, prin care se stabilește că, pe baza articolului mai sus pomenit al Tratatului, românilor li se cunvine jurisdicția consulată stabilită prin capitulațiuni. Din partea Bulgariei nu se ridicase nici un fel de obiecție în contra drepturilor capitulațiilor, dar s-a crezut numai că, întrucât privește pe români, s-ar putea face abstracție de la ele, iar pretențiunea aceasta se temea pe încercarea de-a comenta Tratatul de la Berlin așa ca și când expresia “împărăție otomană” nu ar privi-o și pe Bulgaria. Comunicațiile cabinetului austriac și ale celui englez se opun și manierei acesteia de-a vedea, încât credem că România nu va mai fi împiedecată de-a face uz de dreptul său, iar guvernul bulgar va căuta să dea celui român satisfacția cuvenită.

“Le Nord”, organul cancelariei rusești, primește din regiunile Dunării un grup de informații de care e satisfăcut:

Din București se vestește că dificultățile ce se îscaseră între guvernul rusesc și acela al Principatului nostru relativ la prezența unor revoluționari nihilisti adunați la granița noastră s-au aplanat în urma

explicațiilor satisfăcătoare date în privirea aceasta. Cehiunea Arab Tabiei va fi asemenea regulată definitiv, lăsându-se locul acesta României și acordându-i-se Bulgariei o compensație teritorială împrejurul cetății Silistrei.

Despre puțina consistență internă a noului cabinet Brătianu-Teriaciu foia din Bruxelles găsește asemenea ocazie a se exprima:

Soluținea extraparlamentară a crizei nu este, în realitate, decât o cárpeală ministerială, căci nu corespunde în nici un chip cu dorința, exprimată de dl Fleva și de amicii săi din partidul înaintat, de-a vedea formându-se o administrație omogenă. La dreptul vorbind, dacă judecăm după antecedentele individualităților care fac parte, combinația aceasta nu e decât rezultatul unui compromis între deosebitele fracții ale majoritatii pe care s-a rezemat până acum dl Brătianu. Noii miniștri, oricăr de onorabili ar fi, n-aduc cabinetului decât sprințul foarte restrâns al unei îndestul de slabe cliente personale. E probabil că dl Brătianu a trebuit să se resemneze la această soluție tranzitorie pentru că plecarea încurândă a principelui Carol la Sigmaringen nu permitea de-a se mai lăsa mai multe portofoliu fără titulari. Dl Brătianu a trebuit să se grăbească; retragerea lui Kogălniceanu, la finele sesiunii, lăudându-i sprințul liberalilor moderati din Moldova, a trebuit să se preocupe înainte de toate de-a obține concursul unor oameni politici care pot dispune în acest grup de-o influență oarecare. Dar până acum nu e dovedit că această influență va fi suficientă pentru a compensa defecțiunea elementelor liberale disidente, care, dacă s-ar coaliza cu conservatorii, ar putea constitui față cu ministerul opoziție cel puțin supărătoare. Astfel, fără ca remanierea ministerială să se efectueze pe deplin pe cale oficială, se și vorbește deja de-o nouă combinație, în care dl Rosetti ar lua portofoliul Ministerului de Interne. Noua administrație se poate deci considera ca una ce nu va avea decât o dăinuire scurtă și care va dispărea în ziua în care vor fi izbutite negociațiile ce le urmărește dl Brătianu cu unele grupuri parlamentare.

[30 iulie 1880]

["DACĂ ÎN TIMPUL GUVERNULUI CONSERVATORILOR..."]

Dacă în timpul guvernului conservatorilor s-ar fi întâmplat a zecea parte din către se întâmplă astăzi sub guvernul roșu era un tipărt pe patrioți de n-ar fi fost omul în stare să-și audă glasul propriu.

Un ochi deprins cu cercetări istorice, căutând a pătrunde înțelesul acțiunilor lui Brătianu, va vedea că avem a face cu un om foarte desert, care nu știe niciodată a cântări pierderile țării cu foloasele problematice ce ea le câștigă din înclinările sale politice.

Să luăm lucrul de la început.

Sub prima domnie a partidului roșu dl Brătianu era cu totul în apele Rusiei. Planul de-a cuceri Ardealul era visul aievea al tuturor Pățărlăgenilor, un vis pretextat de patrioți pentru a face colecte pentru arme și căror socoteli nu le știe decât unul Dumnezeu. Între noi vorbind, planul era o îndoioță stângăcie: întâi, pentru că Ardealul e o cetate firească, lesne de apărat de oricine e-năuntru, al doilea, pentru că veleitățile radicale aveau să îngreueze peste măsură poziția politică a conaționalilor noștri de pe Carpați. Urmarea imediată a veleităților radicale a fost uniunea silită a Ardealului cu Țara Ungurească și strivirea politică a românilor

de acolo sub supremăția, pe căt de copilărească pe atât de ruinătoare, a fraților maghiari. Tot ce români căștigaseră, cu sudoarea frunții lor, c-o muncă continuă și ca credincioși supuși ai Casei de Austria de la Iosif al II-lea începând și până sub absolutismul lui Francisc Iosif, era și este pus în cheștiune în urma acelor veleități manifestate pe atunci de partidul roșu. Marele Cavour al României uitase, se vede, că ideile cele mari nici nu se coc peste noapte, nici nu se abat din rădăcina lor. Ideea uniunii românilor sub un singur sceptru e, precum am relevat-o și altă dată, o veche idee austriacă, concepută în ultimii ani ai domniilor noastre naționale, imediat înaintea venirii fanarioșilor. Așadar numai din această rădăcină ea ar fi putut crește și realizarea ei deplină ar fi fost într-adevăr o Daco-Românie, însă, sau sub o secundo-genitură austriacă, sau c-o poziție autonomă înăuntrul monarhiei. Din momentul în care mâini de copil au crescut a o putea transplanta la intrarea Cișmigiu lui, în Strada Rosetti, s-a compromis tot ce o jumătate a naționalității noastre căștigase prin o continuă muncă, iar în sferele dominante din Viena s-a operat o deplină schimbare de front față cu toți români. Abia acum în urmă s-a mai îmblânzit soarta în Bucovina, mai mult din cauze de oportunitate, dar s-au înăsprit în Ardeal, unde asemenea cauze nu există.

Așadar acestei iluzii a sacrificat atunci dl Brătianu țara sa. O retea de drum de fier începând la Roman și sfârșind la Vârciorova avea să creeze mijlocul de transport pentru eventualii aliați. Pentru aceasta o datorie publică de un sfert de miliard, contractată cu copilărească ușurință, pe spatele unui biet popor agricol, i s-a părut jucarie.

În urma experiențelor făcute cu Basarabia, dl Brătianu a crescut de cuviință a-și schimba cu totul planul și a lua drept *famulus* al experimentelor sale politice pe dl V. Boerescu.

După căt aflăm, reprezentantul român din Comisia Dunăreană a fost revocat pentru că s-a opus unor pretențiuni ale statului vecin, care voiește să aibă prezidenția și majoritatea în acea comisie. Aceasta se zice c-ar fi cauza trecerii lui baron de Calice pe la Sinaia, apoi a demisiei lui Bălăceanu și a plecării M.S. la Ischl. E natural, se înțelege, că împărația vecină să aibă cel mai viu interes de-a domina situația pe Dunărea de Jos, dar se vede că aceasta se face prea în detrimentul nostru. De acolo deplina uluială a guvernărilor, care se bat acum fără putere în mâinile vigurosului lor protector.

Tot în acest sistem de idei intră politica dobrögoreană a guvernului nostru. În loc de-a lăsa acel unghi nenorocit de pământ, care de veacuri e fatalmente predestinat de-a fi cutreierat de tot soiul de neamuri și care n-a înflorit decât sub aspira împărație a romanilor și de atunci încocăci niciodată, în loc de a-l lăsa să fie păscut în liniște de oile mocănești și brâzdat pe ici pe colo de plugul vrunui gospodar, se fierb planuri de colonizare, se proiectează două linii de drum de fier spre Dobrogea, apoi un pod peste Dunăre s.a.m.d. Nu e într-adevăr destul de mare datoria publică a României: mai trebuie adăosă cu câteva zeci de milioane!

Dar ceea ce se observă asupra tuturor ca fenomen e căpetenie e inundarea neconitență a țării cu străini. România nu va mai fi peste curând decât o colonie germano-austriacă. Suntem mai departe decât oricând de-a ne părea rău de căștigul onorabil și de munca onorabilă a elementelor germane ale acestei imigrațiuni. Pe căt urâm spiritul de neagră speculă, de căștig fără muncă al

EMINESCU

OPERE

VIII. Publicistică

Coordonatorul ediției: acad. Mihai Cimpoi

Editura "GUNIVAS"

[“O PROBĂ PENTRU CELE AFIRMATE...”]. Se publică în “Timpul”, VIII, nr. 138, 23 iunie 1883, p. 1. Editorial: *Bucureşti, 22 iunie 1883*.

[“COMPARAT CU TONUL LINIŞTIT...”]. Se publică în “Timpul”, VIII, nr. 139, 24 iunie 1883, p. 1. Editorial: *Bucureşti, 23 iunie 1883*.

AUSTRIA ȘI GUVERNUL NOSTRU. Se publică în “Timpul”, VIII, nr. 140, 26 iunie 1883, p. 1.

ICONARII DLUI BELDIMAN. Se publică în “România liberă”, XII, nr. 3351, 13/25 noiembrie 1888, p. 1. Al doilea editorial. Semnat: M.E. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opere*, IV, Bucureşti, Editura Cultura Românească. S.A.R., 1939, p. 559-563.

IAR ICONARII. Se publică în “România liberă”, XII, nr. 3357, 20 decembrie/2 decembrie 1888, p. 2. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opere*, IV, Bucureşti, Editura Cultura Românească S.A.R., 1939, p. 563-564.

FÂNTÂNA BLANDUZIEI. Se publică în “Fântâna Blanduziei” I, nr. 1, 4 decembrie 1888, p. 1. Editorial programatic. Semnat: E. Se tipărește în volum, prima dată în M. Eminescu, *Opere complete*, Iaşi, Librăria Românească și Institutul de Arte Grafice, 1914, p. 396-398.

FORMĂ ȘI FOND. Se publică în “Fântâna Blanduziei”, I, nr. 2, 11 decembrie 1888, p. 1. Editorial. Semnat: M. E. Se tipărește în volum, prima dată, în M. Eminescu, *Opere*, IV, Bucureşti, Editura Cultura Românească S.A.R., 1939, p. 570-571.

1888. Se publică în “Fântâna Blanduziei”, II, nr. 5, 1 ianuarie 1889, p. 1 Semnat E.

ZIUA DE MÂINE. Se publică în “Fântâna Blanduziei”, II, nr. 5, 1 ianuarie 1889, p. 1. Semnat: E.

SUMAR

DIN PERIODICE	5
ȘCOALA NORMALĂ DIN GALAȚI. AFACEREA PETROVAN	7
[“DNII BRĂTIANU-BOERESCU AU COMPROMIS...”]	7
[“ASTĂZI SE ÎNCEP ALEGERILE...”]	9
[“VIZITA PE CARE REGELE ITALIEI...”]	10
[“IERI S-AU REPREZENTAT...”]	11
[“«LE RENSEIGNEMENT PARISIEN» SCRIE...”]	11
[“NUMAI NOI OBSERVASEM...”]	13
[“AFLĂM ÎN «ROMÂNUL» DE AZI...”]	14
[“«ROMÂNUL» A-NCEPUT...”]	16
[“BATE ȘEAUA...”]	18
[“«PSEUDO-ROMÂNUL» ÎN «SEMIBARBARIA» LUI...”]	20
[“CU PRIVIRE LA CHESTIUNEA...”]	22
[“DE CÂTE ORI POZIȚIA...”]	24
[“DEȘI ÎN CHESTIUNEA DUNĂRII...”]	24
[“DL N. BASARABESCU, PÂNĂ MAI IERI...”]	25
[“ATÂT «CUMPĂNA» CÂT ȘI «APĂRĂTORUL» GĂSESC...”]	26
[“ADUNĂRILE LEGIUITOARE SUNT CONVOCATE...”]	29
[“DE CÂTE ORI SE DISCUTĂ...”]	31
[“ARTICOLUL DIN «POST»...”]	33
[“UMBLĂ VORBA...”]	35
[“«UNGARISCHE POST» ADUCE ȘI EA ȘTİREA...”]	36
[“CHESTIUNEA DUNĂRII...”]	38
[“«JOURNAL DES DÉBATS» SCRIE...”]	39
[“«FRATERNITATEA» CUPRINDE...”]	40
[“PRIMIM DE LA UN CORESPONDENT...”]	41
[“ÎN «ROMÂNUL» DE SÂMBĂTĂ...”]	43

[“LE RENSEIGNEMENT PARISIEN...”]	44
[“ADUNĂRILE LEGIUITOARE SE VOR AFLA...”]	45
[“AM SPUS DIN CAPUL LOCULUI...”]	46
[“ÎMPĂRATUL ALEXANDRU III...”]	47
[“DACĂ INIMA ADVERSARILOR NOȘTRI...”]	49
TEATRUL NAȚIONAL [“ASEARĂ S-A JUCAT...”]	50
TEATRUL DACIA [“TOT ASEARĂ...”]	51
[“«L’ÉCHO DE FRANCE» URMEAZĂ...”]	51
[“MESAJUL CU CARE...”]	52
[“DL DUMITRU BRĂTIANU, ALES DIN NOU...”]	53
[“TOATĂ PRESA AUSTRO-UNGARĂ...”]	55
[“CONTINUĂM A REPRODUCE...”]	57
[“MÂINE ARE A SE DESCOPERI...”]	59
[“«ROMÂNUL», ÎNREGISTRÂND...”]	60
[“ÎNTRE TOATE ARTICOLELE...”]	61
[“ZI-I SĂ NU-TI ZICĂ...”]	64
[“NU PUTEM ȘTI...”]	65
[“«LE NORD» SCRIE...”]	66
[“PARE-MI-SE CĂ...”]	67
[“PESTHER LLOYD» ȘI ALTE ZIARE...”]	69
[“PÂNĂ LA PROCLAMAREA REGATULUI...”]	71
[“DEȘI CHESTIUNEA DUNĂRII...”]	72
[“IERI S-A DAT ÎN CAMERĂ...”]	75
ARDEREA TEATRULUI DIN VIENA	76
[“«ROMÂNUL» ADMITE...”]	78
CATAstrofa DIN VIENA	79
[“LE NORD» ZICE...”]	81
[“ÎN ȘEDINȚA DE IERI A ADUNĂRII...”]	81
[“AM PUBLICAT ÎN NUMĂRUL DE LA 2 DECEMBRIE...”]	82
[“PUBLICĂM MAI LA VALE...”]	84
[ASUPRA STRĂINĂTĂȚII...”]	85
CATAstrofa DIN VIENA [“ÎNTRE ALTE MULTE SCENE...”]	86
[“ÎN SFÂRȘIT RĂSPUNSUL LA MESAJ...”]	87
[“DAC-AM PREGETAT...”]	88
[“PRECUM ILUSTRUL DOMN GIANI...”]	89
[“CU AROGANȚA CUNOSCUTĂ...”]	90
[“CONTELE HOYOS SOSIND LA VIENA...”]	92
[“AGENTIA HAVAS S-A GRĂBIT...”]	93
[“«ROMÂNUL» NE FACE O IMPUTARE...”]	94
[“SCUZELE PE CARE...”]	96
[“PE CÂND ÎN AFARĂ...”]	97

[“E FOARTE PROBABIL...”]	97
[“PROPTER VITAM VIVENDI...”]	99
[“ȘEDINȚA DE SÂMBĂTĂ A ADUNĂRII...”]	101
[“PRESA ESTE PE DEPLIN LIBERĂ...”]	102
[“ZIARELE AUSTRIECE CONSTATĂ...”]	104
[“NICI SÂRBĂTORILE NU POT TRECE...”]	105
[“OFICIOȘII DIN PESTA ȘI DIN VIENA...”]	106
[“ÎN PARLAMENTUL GERMANIEI...”]	108
[“«ROMÂNUL» E FOARTE SUSCEPTIBIL...”]	109
CRONICA ANULUI 1881	110
[“ZIARUL «PRESSE» DIN VIENA...”]	118
UN PROFESOR DE LIMBA ROMÂNĂ FARĂ A O ȘTI	120
[“SE PARE CĂ ZÂZANIA...”]	121
[“«ROMÂNUL» ESTE ȘI MAI NEDREPT...”]	122
[“DISCUȚIA ISCATĂ...”]	122
[“«ROMÂNUL» NU ARE CUVÂNT...”]	125
[“DIN FRANȚA NE-A VENIT...”]	128
[“ÎN SFÂRȘIT «ROMÂNUL» NE-A SPUS...”]	128
[“NU MAI E LA MODĂ...”]	128
[“CREDINCIOȘI OBICEIULUI...”]	131
[“ȘEDINȚA ADUNĂRII DE VINERI...”]	133
[“ÎNTR-UN LUNG ARTICOL...”]	136
[“UN CABINET NOU”]	140
[“DI KOGĂLNICEANU PUBLICĂ...”]	141
TEATRUL FRANCEZ	143
[“MULTI PRESUPUN...”]	143
[“DIN ACTELE PUBLICATE...”]	145
[“«ROMÂNUL», PROMITÂNDU-NE PROGRAMUL NOU...”]	147
REFLECȚIUNILE UNUI AGRICULTOR	
ASUPRA LEGII TOCMELILOR AGRICOLE	149
[“PARTURIUNT MONTES...”]	151
[“CREDEM NECESAR...”]	154
[“ÎN ZIUA OMNOASĂ...”]	156
[“CITIT-A VREODATĂ...”]	158
PABLO DE SARASATE	160
[“ÎN URMA STÂRUITOARELOR INSISTENȚE...”]	161
[“NEVOIND A FI VICTIMA LEGII...”]	162
[“UN PROIECT DE LEGE...”]	166
MOMENTE DIN VIAȚA LUI CUZA VODĂ	167
[“ÎN SFÂRȘIT, DUPĂ ZECE ZILE...”]	167
[“CA SĂ CUNOASCĂ CINEVA...”]	170

[“DĂDUSEM DUPĂ «PESTHER LLOYD» UN EXTRAS...”]	173
[“ZILELE ACESTEAI...”]	179
[“PROIECTUL DE LEGE...”]	181
[“DL MAIOR ARMĂȘESCU...”]	184
[“DL C. A. ROSETTI, VENERABILUL...”]	184
[“BABELE AU TRECUT”]	186
[“NEFINID DE IERI DE ALALTĂIERI...”]	188
[“LA REFLECTIUNILE NOASTRE...”]	189
[“ODATĂ APUCÂND...”]	191
[“ÎN ȘEDINȚA SENATULUI DE LA 16 MARTIE...”]	192
[“AM DESCRISS PÂN-ACUM...”]	195
[“ÎN SEARA DE 30 MARTIE...”]	195
UN RĂSPUNS DLUI C.A. ROSETTI	197
NOVELE DIN POPOR DE IOAN SLAVICI	198
[“CEEA CE DĂ GUVERNULUI...”]	201
“COLUMNA LUI TRAIAN”	203
[“CONTELE WOLKENSTEIN S-A ÎNTORS...”]	205
[“«ROMÂNUL», DÂND SEAMĂ...”]	207
[“«NEUE FREIE PRESSE» SPUNE...”]	208
AL DOILEA RĂSPUNS DLUI C. A. ROSETTI	209
CHESTIUNEA DUNĂRII [“«NEUE FREIE PRESSE» DE LA 15 APRILIE...”]	210
MATERIALE ETNOLOGICE PRIVIND ÎN PARTE ȘI PE DL NICU XENOPULOS, CRITICUL LITERAR DE LA «PSEUDO-ROMÂNUL»	212
DUNĂREA [“«NEUE FREIE PRESSE» VINE DIN NOU...”]	215
[“CÂND NE-ADUCEM AMINTE...”]	216
[“DL N. BASSARABESCU NE ÎNTREBĂ...”]	217
CHESTIUNEA DUNĂRII [“CORESPONDENTUL DIN BERLIN...”]	218
[“NU EXISTĂ FĂRĂ ÎNDOIALĂ...”]	218
SULTANUL ȘI CHEDIVUL	219
[“SENATUL MODIFICIND ÎN SECTII...”]	220
O ÎNTÂMPINARE [“ÎN «RĂZBOIUL» DLUI GR. H. GRANDEA...”]	221
[“UN EXEMPLU IZBITOR...”]	222
[“DE ALALTĂIERI S-A RĂSPÂNDIT...”]	224
[“CEEA CE ÎNLĂTURĂ...”]	227
VASILE CONTA	229
[“DINTRE DEOSEBITELE SOLUȚIUNI...”]	231
[“NU NUMAI MOTIVE...”]	233
[“AVÂND A DA SEAMĂ...”]	235
[“ÎN ȘEDINȚA CAMEREI DE LA 30 APRILIE...”]	238
[“ÎN ȘEDINȚA DE VINERI A CAMEREI...”]	240
[“OARE NU SE PREGĂTEȘTE...”]	241

[“«PSEUDO-ROMÂNUL» NE CERE...”]	244
[“SE ZICE CĂ PREA DĂM...”]	246
[“O OBSERVAȚIE ÎN TREACĂТ...”]	248
[“«ROMÂNUL» REPRODUCЕ...”]	249
[“DAR DULCI, NOBILI ȘI POLITICOȘI...”]	249
CERNAVODĂ-CHIUSTENGE	251
[“AM ARĂTAT ÎN MAI MULTE RÂNDURI...”]	252
[“CE ȚI-E CU OMUL ISCUSIT?”]	254
[“AUZIM CĂ DL POPULEANU...”]	255
[“DE LA UN TEMP ÎNCOACE SE OBSERVĂ...”]	256
[“ALEXANDRIA, ODINIOARĂ...”]	257
[“«NAȚIUNEA», PERINDÂND ACUZĂRILE...”]	259
[“CORESPONDENTUL DIN BUCUREШTI...”]	261
[“LOCKE, FILOZOFUL ENGLEZ...”]	263
[“DACĂ ÎN TIMPUL ADUNĂRILOR...”]	264
[“MAI MULTE FOI...”]	265
[“CINE-AR CITI FOILE...”]	267
[“ZIARELE VESTESC...”]	269
[“LA 15 IULIE CONFERINȚA DIN CONSTANTINOPOL...”]	271
[“UN SEMN AL DECLASĂRII...”]	272
[“«NAȚIUNEA» PROPUNE GUVERNULUI...”]	274
[“ȚI-AI GĂSIT...”]	276
[“«GAZETA GENERALĂ DE AUGSBURG» PRIMEȘTE...”]	279
[“«GAZETA GENERALĂ DE AUGSBURG» ARE ÎN BUCUREШTI...”]	279
INFORMAȚIUNI [“ESTE MULT TEMP...”]	281
[“«NAȚIUNEA» CONSTATĂ...”]	281
[“BANCHETUL DIN SEVERIN...”]	284
[“ȘCOLILE NOASTRE SUNT RELE...”]	286
[“ÎN URMA DEZMINȚIRII...”]	288
[“NU SE POATE RIDICA MOVILĂ...”]	289
[“DE MAI MULT TEMP...”]	292
[“O NEFĂΤARNICĂ PĂRERE DE RĂU...”]	294
[“ALEXANDRIA, POVESTEA...”]	295
[“ANTON PANN NE SPUNE...”]	297
[“«LUPTĂTORUL» DIN FOCȘANI...”]	299
[“DL C. A. ROSETTI E, SE VEDE...”]	301
[“CREDEM A FI DEMONSTRAT...”]	303
[“PRECUM PREVĂZUSEM...”]	305
[“ÎN NUMĂRUL DE IERI AL «ROMÂNULUI...”]	307
[“DL DIMITRIE STURDZA NU ÎNCETEAZĂ...”]	309
[“«GAZETTE DE ROUMANIE» NE DĂ LECȚII...”]	310

[“DE MAI MULTE ORI AM OBSERVAT...”]	311
[“«ROMÂNUL» ȘI «NAȚIUNEA» SE PLÂNG...”]	314
[“DE CÂTE ORI «ROMÂNUL» ERA ÎN OPPOZIȚIE...”]	315
[“«NAȚIUNEA» NE CAM IA...”]	318
[“NI SE PARE CĂ VORBIM...”]	319
[“DE CÂTIVA ANI ÎNCOACE...”]	321
[“DUPĂ CUM NE ASIGURĂ...”]	323
[“«LUPTĂTORUL» DIN FOCSANI CONTINUA...”]	325
[“CONFRATII NOȘTRI DE LA «BINELE PUBLIC»...”]	327
[“PRIN NATURA PRINCIPIILOR LOR...”]	328
MACEDOROMÂNII	328
[“ÎNTRE MULTELE ÎMBUNĂTĂȚIRI...”]	330
[“DACĂ VOR MAI FI EXISTÂND...”]	331
[“«ROMÂNUL» DE LA 29 AUGUST...”]	332
[“CE IMPERTURBABILI SUNT CONFRATII...”]	334
[“SUNT O SEAMĂ DE MEDICI...”]	334
[“SUB TITLUL «SITUAȚIA POLITICĂ DIN ROMÂNIA»...”]	337
[“«ROMÂNUL» COMENTEAZĂ ASEMANEA...”]	339
[“FRIGURI DE REFORME...”]	342
[“DLUI COLONEL CANDIANO-POPESCU...”]	344
[“«ROMÂNUL», ÎN NUMĂRUL SĂU...”]	346
[“CÂTEODATĂ NE CUPRINDE...”]	349
[“DACĂ SE VA ADEVERI...”]	351
[“«ROMÂNUL» ÎNSIRĂ...”]	353
[“NU-NTELEGEM CE FOLOS...”]	355
[“GAZETA GENERALĂ (PRONUMITĂ DE AUGSBURG)...”]	358
[“DE CE VICLEȘUGURI...”]	360
[“DE CÂTE ORI CONTESTĂM...”]	360
[“ERA GREU DE ADMIS...”]	363
[“ADUNĂRILE SE REDESCHID...”]	366
[“DE CÂTE ORI GÂNDIM...”]	367
[“GRUIE SÂNGER...”]	369
[“ARTICOLELE CE NI LE TRIMITE...”]	369
[“CÂND ANTISEMITISMUL E LA ORDINEA ZILEI ÎN GERMANIA...”]	372
[“DE CÂTE ORI AM SPUS PUBLICULUI...”]	374
[“ÎN ZILELE DE 12, 13 ȘI 14 MAI 1881...”]	376
ÎN FINE... TOT BINE	377
[“PRECUM ASTRONOMUL...”]	378
[“«MEMORIALUL» COMITETULUI...”]	380
[“PE CÂND ÎN POLITICA EXTERIORĂ...”]	383
[“GRABA CU CARE...”]	384

[“ÎNCĂ DIN SESIUNEA TRECUTĂ...”]	385
[“CU OCASIA UNOR APRECIATIUNI...”]	387
[“CÂTE ACTE ARE FARSA...”]	388
[“S-A ZIS CĂ ACELEAȘI CAUZE...”]	389
ROMÂNII, ÎNTEMEIETORII	
IMPERIULUI AL DOILEA BULGAR, AL ASANIZILOR, 1186-1257	390
[“SUNT DOI ANI ȘI MAI BINE...”]	397
[“RAPORTORUL ÎNSĂRCINAT A APĂRA...”]	398
[“E GREU A AFLA...”]	399
[“DEPEȘA DIN URMĂ...”]	401
[“ÎN NUMĂRUL SĂU DIN URMĂ...”]	402
[“«MORALITATE ÎN ALEGERI...””]	405
[“«DE ÎMBUNĂTĂȚIRI RELE...””]	406
[“AVEM SUB OCIU EXPUNEREA OFICIALĂ...”]	407
[“S-O LOVI...”]	409
[“OBSERVĂM CĂ UNIREA...”]	411
[“ÎN SFÂRSIT SENATUL...”]	413
[“DIN CAPUL LOCULUI AM OBSERVAT...”]	414
DEZMINȚIRE	416
ROȘII DIN PARIS	416
[“PE CÂND LA NOI...”]	417
[“ÎN FINE PRECEDENTUL...”]	418
[“PE CÂND CONSTATĂM CU TOȚII...”]	421
[“FOI DIN GERMANIA...”]	423
[“ÎN SFÂRSIT «ROMÂNUL» S-A HOTĂRÂT...”]	424
[“UN CALORIMETRU SIGUR...”]	427
[“SE-NCHEIE...”]	429
[“«NOUA PRESĂ LIBERĂ» DIN VIENA...”]	430
[“DACA CINEVA ÎNDRĂZNEA...”]	432
[“ADMIRABILA DIBĂCIE...”]	434
MANOPERE ELECTORALE	436
REPUBLICANII FRANCEZI	437
[“«DACIA VIITOARE», IATĂ TITLUL...”]	438
[“SĂ NU SE SUPERE CONFRATII NOȘTRI...”]	440
[“CAMERA A PRIMIT...”]	442
MANIFESTUL STUDENȚILOR	
UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI CĂTRE PRESA ROMÂNĂ	444
[“CE DOREȘTE «L'INDÉPENDANCE ROUMAINE» DE LA OPORIZIE?”]	444
[“E CURIOS CUM LEGILE...”]	446
[“NE SILIM A PĂSTRA...”]	447
[“APELUL CATRE PRESĂ...”]	449

[“VASĂZICĂ...”]	450
HORATIUS – OVREU	451
[“MESAJELE DE ÎNCHIDERE...”]	452
SITUATIA DIN ARDEAL	454
GR. M. JIPESCU, “POEZII”, BUCUREȘTI, 1883	457
[“ARMATA NOASTRĂ...”]	458
RADICALII FRANCEZI [“RADICALII DIN FRANȚA...”]	459
[“N-AVEM BUCURIE...”]	459
[“«ROMÂNUL» CAUTĂ A JUSTIFICA...”]	461
[“CAM ÎN AJUNUL...”]	464
“PESTER LLOYD” ȘI ROMÂNI DIN TRANSILVANIA	466
[“SE-NTELEGE CĂ, DUPĂ MANIFESTUL...”]	469
[“ORICÂTE MERITE ȘI-AR ATRIBUI...”]	471
[“TOATE PROTESTAȚIUNILE GUVERNULUI...”]	473
[“ÎN MAREA ÎNTRUNIRE...”]	475
[“PRIN DISCURSUL ȚINUT LA ATENEU...”]	477
[“DL C. A. ROSETTI A REÎNCEPUT...”]	479
[“E ÎNVEDERAT CĂ REFORMA ELECTORALĂ...”]	481
[“E SĂTULĂ ȚARA DE VORBE...”]	484
[“CÂND OPOZIȚIUNE...”]	486
[“DUPĂ CE ILIE ȚEPELUȘ...”]	490
APOSTOL MĂRGĂRIT	492
[“EXISTĂ DOUĂ FELURI DE ARGUMENTE...”]	493
PARIS, 19 MAI	496
[“SILA MORALĂ...”]	496
[“ÎNFIINTAREA UNEI MITROPOLII...”]	497
[“DIN CAUZA UNEI SELECȚIUNI...”]	501
[“PARTIDA ȘTEFAN BELLIO...”]	503
[“CÂND ACUM CÂTEVA LUNI...”]	503
[“DACĂ VORBIM DE ADUNĂTURA...”]	505
[“MIERCURI SEARA...”]	508
[“DL DIMITRIE IOAN GHICA...”]	511
[“REPRODUCEM MAI LA VALE...”]	512
[“MAI JOS URMEAȚĂ...”]	512
[“DUP-O TĂCERE ÎNDELUNGATĂ...”]	513
[“AR FI FOST DREPT...”]	516
[“MAI LESNE SE TORC...”]	518
TRADUCERI UNGUREȘTI	521
[“SERBAREA GUVERNAMENTALĂ...”]	523
[“«MONITORUL» DE IERI, DUMINICĂ...”]	525
[“MÂINE VOM PUBLICA...”]	527

[“O PROBĂ PENTRU CELE AFIRMATE...”]	529
[“COMPARAT CU TONUL LINIȘTIT...”]	531
AUSTRIA ȘI GUVERNUL NOSTRU	534
ICONARIU DLUI BELDIMAN	535
IAR ICONARI	537
FÂNTÂNA BLANDUZIEI	538
FORMĂ ȘI FOND	541
1888	541
ZIUA DE MÂINE	543
DIN MANUSCRISE	545
NOTE	669

ȘCOALA NORMALĂ DIN GALAȚI. AFACEREA PETROVAN

Am spus într-unul din numerele trecute că ancheta trimisă la Galați ca să cerceteze cele denunțate de dl Ciochină prin ziarul nostru contra dlui Petrovanu, directorul Școlii Normale, a constatat de adevărate toate punctele. Acum ni se trimit din Galați o copie după raportul dlui inspector general Dumitrescu, căruia îi facem în parte loc mai la vale. Dl Petrovan a fost destituit și dat judecății juriului profesoral. Se șoptește însă că lucrurile ar fi a se face mușama. Noi, fără a crede, ne facem cu toate acestea ecoul acestui zvon și rugăm pe dl ministru al instrucțiunii să dea un comunicat în această privință. Dar iată raportul.

[13 octombrie 1881]

[“DNII BRĂTIANU-BOERESCU AU COMPROMIS...”]

Dnii Brătianu-Boerescu au compromis chestiunea Dunării prin făgăduințele ce-au apucat a le face pe nimic monarhiei austro-ungare. Dacă n-au angajat țara, au angajat însă desigur ministerul și partidul, încât orice pas pe care ar voi să-l facă îndărăt e sterilizat prin cele ce-au apucat a făgădui. Acestea le-au făcut dlor fie din inepție ori scurtă vedere, fie din rea-credință, deși chestiunea se prezinta curată și explicită, fără nici o bătaie de cap, din însuși textul actului internațional care regleză soarta Dunării. În Tratatul de la Berlin nu e prevăzută Comisia Mixtă; Austro-Ungaria nu e stat târmurean; nu are ce căuta la Dunărea de Jos, nici în prezidiul permanent, nici chiar delegând un membru într-o comisie de târmureni ce n-o privește, nemaivorbind de votul preponderent. Împărația invocă marile ei interese pe Dunărea de Jos?

Altă chestie.

Marele interes de-a avea chiar monopolul navegațiunii pe Dunăre nu constituie dreptul unui asemenea monopol.

Împărația zice că într-o Comisie Mixtă la care iau parte numai state mici ea nu poate juca rolul de egal cu celealte, ci trebuie să aibă un rol preponderent.

Altă chestie.

Noi credem că, întrucât e o chestie de bună-cuvintă de-a da locul întâi celui mai mare, totul se reduce la consideraționi de formă, fără nici un efect determinant asupra fondului lucrului. Demnitatea și mărimea de rang a unui stat nu poate influența nicidecum dreptul statelor mai mici în chestiunea Dunării. Preferințe, onori, titulatură, toate acestea nu constituie... un *drept*.

Relațiile între două state pot fi foarte bune, ca și relațiile între doi oameni, fie unul oricât de mare, altul oricât de mic, fără ca dreptul unuia să sufere sub pretențiile celuilalt. Toată buna-cuvintă, tot dicționarul expresiilor reverențioase și politicoase le poate revărsa cel mic asupra celui mare, îi poate da toată cinstea cuvenită, fără ca – cu toate acestea – cel mic să cedeze din dreptul lui nici atât cât e negru sub unghie. Ce a făcut însă guvernul, dl Boerescu în special?

A promis, ba direct, ba indirect, ba pe sub mână, ba pe față. Prin aceste promisiuni a modificat cu totul punctul de plecare al Comisiei Europene din Galați, a mutat chestiunea de pe terenul dreptului pe acela al concesiilor. Se știe însă ce va să zică a da degetul mic celui mare; el își va lua mâna întreagă.

Silit de opoziție de a-și arăta arama și de-a nu sta în două lunte deodată, guvernul eliminează din cabinet obrazul subțire de Brașov al lui Boerescu și revine la punctul nostru de vedere, la acela al dreptului cert, pozitiv, precum rezultă din articolele Tratatului de la Berlin.

Dar punctul de vedere pe care-l ocupă astăzi e compromis deja prin făgăduințele și concesiunile puse în perspectivă. Unele din puteri credeau că rezistența României e numai o rezistență de comedie, *pro forma*; altele – atrase pe acest teren al concesiilor – au început să facă propuneri mediatoare; toate discutau chestiuni pe care nu erau chemate să le discute, de vreme ce nu sunt prevăzute în Tratatul de la Berlin, nici sunt de competență Comisiei Europene.

Guvernul ar trebui să înțeleagă un lucru – că e angajat în chestiune și incapabil de a-i da o soluție. Dl Ion Brătianu a intrat până-n brâu în mlaștina promisiunilor, dl Boerescu intrase până-n gât. Ei nu mai pot ieși de acolo; terenul pe care le-a călcăt piciorul a fost mlaștinios, nesolid.

Articolele patetice ale "Pseudo-Românului" nu ajută nimic și nu dovedesc decât voința acestor patrioți de-a rămâne la putere de astă-dată cu *prețul Dunării*.

Nu ne citeze foia guvernamentală articole de gazete străine plătite din fondurile secrete sau scrise de oameni cărora li se dă câte un prezent de mii și zeci de mii de franci din vîstierie. Toate acestea nu dovedesc nimic. Atât vedem, atât putem vedea din acestea că dl C. A. Rosetti râvnește a-și ține plerota fanariotică la putere cu prețul Dunării, precum și ținut-o ieri cu prețul răscumpărării, alătăieri cu acela al împământirii s.a.m.d.

Rămânerea la putere a acestor oameni devine, zi cu zi, o afacere de precupețire de hotare. Precupeții Basarabiei se pregătesc a precupeța azi Dunărea, mâine cine știe ce parte a Moldovei ori a Tării Românești.

Iată unde ajungem când plebea aceasta din căteșipatră unghiarile lumii își arogă dreptul de-a face politică în numele României.

[14 octombrie 1881]

["ASTĂZI SE ÎNCEP ALEGERILE..."]

Astăzi se încep alegerile pentru Reichstag în Germania.

Deși lupta nu are pentru cititorii noștri un interes direct, totuși înverșunarea cu care se poartă, precum și vederile deosebite ce se ciocnesc în ea merită atenție și îndeamnă la asemănări.

În Germania luptele electorale sunt de departe de-a avea acea latură hidroasă de intrigi personale, de mici interese de păsuiuă, de vânătoare de funcții și de diurne pe care le au la noi. Organele statului, cele judecătorești și cele administrative, sunt inamovibile, miniștrii se bucură de încredere regelui chiar atunci când reprezentanța națională le-ar fi nefavorabilă. În opoziție cu Parlamentul, în contra voinței majorității liberale, s-a declarat războiul de la 1866, care a întemeiat unitatea și mărimea actuală a Germaniei.

Și astăzi guvernul, principalele de Bismarck îndeosebi, luptă în alegeri împotriva liberalismului.

Puterea și precumpărarea europeană câștigată prin războiul de la 1870 ar fi lesne pierdute dacă oameni fără tradiții ar prefera o descărcare momentană a poporului german cu prețul slăbirii statului. Germania e silită să ține la politica păcii armate dacă nu voiește ca vecinii ei puternici să pună piedici dezvoltării ei viitoare.

Dar paralel cu absorbirea tuturor puterilor prin înarmare s-a dezvoltat chestiunea socială, săracia claselor de jos, care cere o grabnică remediere.

Și astăzi guvernul și liberalismul sunt diametral opuși. Pe când liberalii nu admit facultatea statului de-a interveni în organizarea muncii, guvernul voiește din contră, prin noile mijloace ce îl va crea monopolul tutunurilor, să asigure pe lucrători în contra săracirii și mizeriei. Statul german cere prea mult supușilor săi, prin obligativitatea generală a serviciului în armată, pentru că să nu le datorească o compensație, o asigurare în contra urmărilor serviciului militar, în contra urmărilor sociale ale războiului.

Precum vedem lupta e între vederi foarte deosebite și cu toate acestea e o luptă pentru a determina voința statului, nu însă o sfadă pentru împărtirea bugetului și funcțiunilor.

Înrădăcinată în înclinări, în instințe, ea se poartă fără cruce și dintr-o parte și dintr-alta, păstrând cu toate acestea înaltul caracter moral al unei lupte pentru idealuri politice și sociale.

Când comparăm aceste lucruri cu sporul de funcții, de nepotism, de păsuieli, de diurne, de făgăduințe care se petrece la noi în vremea alegerilor, când vedem seriozitatea și adâncimea de vederi ce predomină lupta de acolo și-o comparăm cu goana de interes personale care se practică la noi sub pretextul principiilor liberale naționale, ne vine să ne îndoim despre folosul și eficacitatea sistemului parlamentar în țări fără cultură suficientă. Aci la noi nu e chestie nici de liber-schimb, nici de protecționism, aci statul nu are în vedere apărarea claselor sale muncitoare, aci chestia de căpetenie este ca corectorii de gazete să devină milionari și vânători de abecedar directori de bancă și de drum de fier. Golul intelectual și moral care se simte-n viața statului îl întâmpină în aceeași măsură în alte ramuri de viață publică: în știință, în arte, pretutindeni.